11/
12

PIL

9 770353 762009

Vesela šola

Reportaža s prireditve

Kylie Minogue

Ellie Goulding in Calvin Harris

Lady Gaga

Intervju

Vesna Ponorac

Skrivna zveza

SMO RES POLNI PREDSODKOV?

Letnik 75 / julij in avgust 2023 / št. 11/12 / 10,64 € za naročnike v šoli / 11,30 € za individualne naročnike / 13,30 € v prosti prodaji

NAROČNIKI PIL-a DOBITE VEČ

tudi v prihodnjem šolskem letu!

Brez Pila ni špila!

»Tudi sam sem odraščal ob reviji Pil in zavzeto tekmoval pri Veseli šoli. V Pilu najdeš zanimive intervjuje ter številne informacije, ki jih vsak najstnik potrebuje. Da sploh ne omenjam, da sem imel še do predlani sobo polepljeno s Pilovimi plakati.«

Rok Škrlep, voditelj oddaje *Male sive celice*

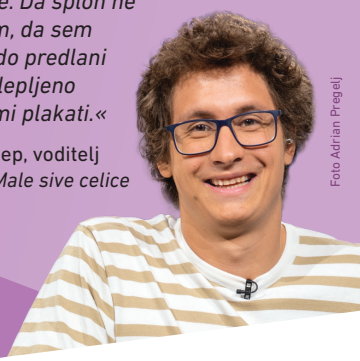

Foto Adrian Pregelj

NAJHITREJE

DO REVIJE

DARILA ob naročilu revije Pil

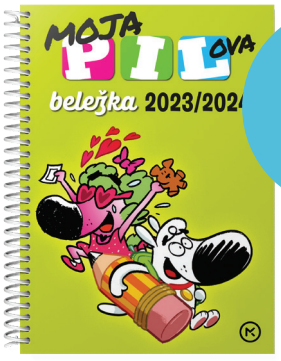

DARILO
beležka

V **PILOVO BELEŽKO** zabeleži vse, kar ti je pomembno! Imej svoje šolske obveznosti zapisane na enem mestu, lahko pa jo uporabiš tudi kot dnevnik, v katerega zapišeš vse izvirne misli in ideje.

EKSKLUZIVNO
na www.pil.si

Ekran
Glasba
Odraščanje

Naročniki revije Pil prejmete kodo za dostop do **EKSKLUZIVNIH VSEBIN** na Pilovi spletni strani: dodajte svoja besedila, objavljajte fotografije, sodelujte v forumih, nagradnih igrah in še in še.

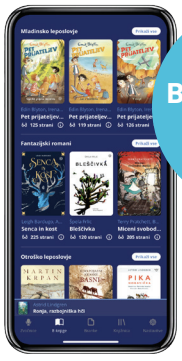

BREZPLAČNO
3 mesece

PLUS

V mobilni aplikaciji **Mladinska knjiga PLUS** te čakajo knjižne uspešnice in zvočnice domačih in tujih avtorjev. Kadarkoli in kjerkoli jih lahko bere ali posluša vsa družina.

© Mladinska knjiga. Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige. Interni oglas.

Naročanje: 080 11 08 www.mladinska-knjiga.si/revije

Mladinska knjiga

Fotografija: Uroš Hočevar, Mediaspeed

Po hiši se sliši topotanje tačk, ki tečejo iz sobe, čez hodnik in na dvorišče ter nazaj v hišo.

»Kaj pa počneta?« sem malo nejevoljna, ker me skrbi, koliko blata bo spet po tleh.

»Počitnice so!! A ne veš, da je po koncu šole vedno izlet?« mi v diru odvrne Šnofi.

»Že mogoče, ampak kaj ima to opraviti z vajinim divjanjem?« sem malo jezna.

»Vse sorte je treba pripraviti,« se vmeša še Pepca.

»Zlasti ti imaš veliko dela. Pri tebi niso važne samo kopalke in brisače, ampak še rutice, klobuček, natikači, trakovi za čopke, verižice ... Sploh zdaj, ko si v Pilu občudovala Modo,« se smeje Šnofi.

»Ah, veš kaj, tudi ti si zavzeto gledal stran za fante, sem te videla!« je jezna psička.

»No, kakorkoli, malo se nama že mudi, ker greva še po Amota, da gremo skupaj do šole, kjer se zberemo!« razloži kuža.

»Amota? Tistega, ki ga zafrkavajo, ker je prišel iz zavetišča?« me zanima.

»Ja, zdaj ga ne zafrkavajo več. To je pa Pepca uredila. Povedala je razredničarki Piki, kaj se dogaja, in jo prosila, naj nekaj ukrene,« ponosno pove Šnofi. »In tako smo imeli eno celo uro pogovora o tem, kako je, če si malo drugačen kot drugi, če imaš druge navade in če se ne znajdeš dobro v novem okolju. Pepca je prinesla tudi Pil in smo prebrali, kaj je napisala Irena in kaj so odgovorili pilovci. Si lahko misliš, da potem ni bilo nobenega zafrkavanja več?! Ampak midva s Pepco greva ponj zato, ker mu neseva še nekaj najinih reči, da bo lažje šel na morje!«

»To je pa lepo od vaju!! Zelo vaju imam rada!!« se mi orosijo oči.

Bodite tudi vi razumevajoči med sabo, spoštujte tudi tiste, ki so malo drugačni od vas, tako boste imeli več dobrih prijateljev! Sicer pa uživajte počitnice, kjerkoli že boste!!

Jana &

Ilustracija: Matej de Cecco

Kazalo

03 UVODNIK
04 POŠTA
07 NAGRADNI SKLAD
08 SVET
10 TI&JAZ
14 TEST
16 ODRAŠČANJE
18 TAČKE
20 BIOZNANČICE
21 VETERINAR
22 NEZNANOST
24 SPLETNE ZVEZDE
26 GLASBA
32 GLASBENE LEGENDE
33 KINO INTERVJU
34 KINO
36 EKRAN
39 POSTERJI
47 VESELA ŠOLA
68 MANGA
70 STRIP
72 ZGODBA
76 BRALNI GRIŽLJAJ
78 ŠPORT
80 INTERVJU
82 SKRIVNOSTI ZGODOVINE
84 TETA JUSTI
88 IZ ORDINACIJE
90 MODA
94 KUHARSKI KOTIČEK
96 RAZVEDRILO
100 HOROSKOP
102 KRIŽANKA

Pišite nam na: POŠTA PIL, 1536 LJUBLJANA; pil@mkz.si; www.pil.si

Dragi pilovci!

Pa smo prispeli do zadnje številke Pila v letošnji sezoni. Upam, da vam je bil Pil všeč, pa čeprav je bilo veliko pripomb na vsebine o Harryju Potterju in k-popu. Vseh želja vam, kot sem že velikokrat napisala, ne moremo uresničiti, a kot pišete, nam tega ne zamerite preveč. V naslednji sezoni Pila, ki se začne septembra, ko se odprejo tudi šolska vrata, bo nekaj manjših sprememb, ki vas bodo, upam, razveselile, nekaj pa tudi takšnih, ki jih bomo morali upoštevati zaradi podražitve tiska in papirja. Ampak v celoti bo Pil ostal tak, kakršnega imate radi! Imejte se lepo na počitnicah in ne pozabite nam pisati v naš kotiček!

Jana &

Hej!

Ste res naaaj revija na svetu. Imam pa nekaj prošenj in pripomb. 1. Bi lahko prosim, prosim, prosim na plakat dali veverico ali lamo?? Šla sem gledat za vsa leta od 2016 do zdaj, pa ne enega ne drugega ni bilo niti enkrat. 2. Bi lahko objavili kaj o turneji Suge (člana BTS)? Mimogrede, hvala za članek o Jiminu. 3. Bi lahko napisali kaj o korejskih skupinah Stray Kids, BTS ali Enhypen? Sem res velikaaa fenica. 4. Bi lahko v kuhinji napisali, kako se pripravi kimchi ali kakšno drugo korejsko jed? 5. Rada bi pohvalila vse, ki sodelujejo pri izdelavi Pila, najraje pa imam Teto Justi in strip! To bo vse, upam pa, da boste moje pismo objavili (in uresničili kakšno željo), saj vam pišem že 8. (čeprav je res, da ne vedno za iste želje). Lepo se imejte, Pepci in Šnofiju pa dajte veliiiko vrečo kosti!

남준 ie lover, 12 in ¾

Živijo!

Si pa res ljubiteljica k-popa. Upam, da te bo razveselil poster skupine BTS in tudi novička o njihovi obletnici začetka delovanja. Tvoje pismo smo, kot vidiš, objavili in žal mi je, da se je to zgodilo šele v tvojem osmem poskusu. Saj veš, kako je s k-popom, trudimo se, ne moremo pa ves čas pisati samo o tem, saj je kar nekaj naših bralcev, ki k-popa ne marajo preveč. Šnofi in Pepca se zahvaljujeta za kosti, mi pa za pohvale.

Ojla!

Vem, to ste slišali že milijavžentkrat, ampak ste najbolj KUL revija v celi galaksiji!! Prvič vam pišem in želim vam povedati, da mi je najbolj všeč rubrika Manga (ker najrajši berem mange). Zelo bi mi bilo všeč, če bi rubrika ostala, čeprav vem, da je nekateri pilovci ravno ne marajo. Hvala za odgovor (upam, da moje sporočilo pride v Pil), Šnofiju in Pepci pa pošiljam veliko pasjih priboljškov!

DangoStick, 11 let

Ojla,

hvala za pohvalo, naša kužka pa že hrustata pasje priboljške. Veseli smo, da ti je rubrika Manga všeč, tudi naši sodelavci iz Narodne galerije, ki pripravljajo rubriko, so zelo veseli. Morda se lahko udeležiš tudi kakšne njihove delavnice, če si iz Ljubljane ali okolice in ti Narodna galerija ni preveč od rok.

Hojla!

1. Ste res najboljša revija v vesolju, vsi uredniki in drugi ste čudoviti. 2. Razmišljala sem in zdi se mi, da bi lahko v rubriki »pišite uredništvu« podaljšali strani, da bi vam več ljudi lahko napisalo svoje mnenje. 3. Bi lahko v rubriki Glasbene legende predstavili skupino The Cramberries? Šnofiju in Pepci pošiljam nešteto kosti. P. S. Vem, da pismo ne bo v Pilu, ampak vseen!

pisateljicavesna123, 11 let

Hoj!

Vidiš, pa je pismo vendarle pristalo v Pilu! Hvala za pohvale, tudi Šnofi in Pepca se zahvaljujeta za kosti in sta jih že spravila na varno, da se bosta še drugič posladkala z njimi. O tvoji želji za rubriko o legendah sem že obvestila Niko, ki to rubriko piše, za Pošto pa smo tudi v uredništvu razmišljali, da bi jo podaljšali na dve strani.

Pozdravljeni!

Čeprav ste to slišali že 1000 krat, ste naj revija na svetu. Pišem prvič in upam, da bo pismo objavljeno v Pilu. Vem, da je veliko fenov Harryja Potterja, a nekateri si ne želimo, da povsod piše nekaj o Harryju. Ali bi lahko na intervju povabili Bojana Cvijetićanina? Pozdravite vse izdelovalce Pila ter Šnofija in Pepco.

Wittechnology23, 11 let

Hej!

Hvala za pohvale, vsi iz uredništva in Pepca ter Šnofi ti mahamo v pozdrav. Mislim, da ne piše ravno povsod veliko o Harryju, pazimo, da tega le ni preveč. Bojana je trenutno težko dobiti, saj ima ves čas nastope. Smo pa veliko pisali o skupini Joker Out, tudi posterjev in nalepk ste imeli veliko, zato smo tudi dobili kakšno kritiko, češ da je tega preveč. Kot že rečeno, težko je loviti ravnotežje med feni in nefeni tega ali onega. Ampak trudimo se in upamo, da to vseeno opazite!

Zanima me,

zakaj je v vsaki številki Pila nekaj v zvezi s Harryjem Potterjem in k-popom? Zakaj ne poskusite ustreči tudi željam drugih? Vsakič berem, kako si drugi želijo posterje in nalepke drugih odličnih glasbenih skupin, a jih nikoli ne upoštevate. Pravite le, da je več ljudi, ki si želijo k-pop in Harryja Potterja, ampak oni imajo zdaj sigurno že celo sobo polno posterjev, medtem ko tisti, ki jih te tematike ne zanimajo in si zelo želijo še kaj drugega kot te dve stvari, morda sploh ne kupujejo več Pilov ali pa so že obupali nad vami, ker ne morate dati enega posterja od One Direction v eno številko. Malce sem res razočaran. Lep pozdrav.

Obupani pilovec, ki protestira., 14 let

Dragi Obupani pilovec!

Malo pa vseeno pretiravaš. Ves Pil ni ravno posvečen samo k-popu ali Harryju. Le malo poglej letošnje Pile in boš videl, da je še mnogo posterjev drugih skupin in pevcev, pa tudi v Glasbi ves čas predstavljamo tiste,

ki so posneli kaj novega ali so kako drugače zaznamovali glasbeno sceno. Tudi o One Direction smo letos že pisali, smo pa res dali nalepke in poster Harryja Stylesa, ker je na sceni zdaj v glavnem on, ne pa več celotna skupina. Upam, da prebereš tudi še kakšno drugo vsebino, ker smo prepričani, da je v Pilu še marsikaj zanimivega, ne le glasbene strani.

Najprej - ste najboljša revija

v vsem obstoječem vesolju in da Pil najbrž berejo tudi marsovci, saj je tako dobra. No pa kar k stvari:

1. Če imata že manga in film svojo rubriko, predlagam da dodate še rubriko za videoigre.

2. Še naprej ustvarjajte tako dobro in fajn revijo.

3. Šnofiju in Pepci dajte 9999999999999999999999999999999999999999 kosti in eno čokoladno.

4. Res ni nujno, da je moje pismo objavljeno v Pilu.

PS: Pil bi morali začeti pisati z veliko začetnico.

Upam, da moje pismo ni predolgo in lepo se imejte, solato pojejte in zdravi ostanite

Minecraftovec12

Dragi Minecraftovec12!

Hvala za pohvale in uff, Šnofi in Pepca kopljeta veliko jamo, da bosta vanjo lahko pospravila vse kosti!! O igricah smo kar veliko let pisali v rubriki IT, ki se je malo starejši pilovci najbrž spomnijo, ampak brali so jo bolj redki, zato smo jo ukinili. Igrice zanimajo predvsem fante, ki pa vas je na Pil naročenih precej manj kot deklet.

Živjo!

Vem, da ste to slišali že 10000-krat, ampak res ste NAJ revija na svetu. Imam nekaj prošenj in predlogov: 1. Lahko bi ustvarili rubriko o glasbi; na eno stran bi napisali kaj o bendih iz 20. stoletja, na drugo stran pa kaj o k-popu. 2. Lahko bi naredili tudi rubriko in vsakič bi si izbrali eno državo ter povedali kaj o njenih zanimivostih, načinu življenja, hrani ipd. 3. Bi lahko napisali kaj več o Evroviziji,

ker si jo je ogledalo kar nekaj pilovcev, vključno z mano. Upam, da bo pismo objavljeno v Pilu. Šnofiju in Pepci pa dajte sto kosti, naj vsak dan pojesta eno, da ju ne bo preveč bolel trebušček.

Eurovision Fan, 12 let

Ojla!

Hvala za kosti in pohvale. Naša kužka ti mahata v pozdrav! Če malo pobrskaš po starih Pilih, boš opazila, da v Glasbenih legendah kar velikokrat pišemo o bendih iz 20. stoletja. Za k-pop pa si lahko prebereš v pismih drugih pilovcev, kako je s tem. Nekateri sta veliki feni, drugi pa ne, zato je tudi veliko prerekanja, kaj naj bo v Pilu in kaj ne. Še pred kratkim smo imeli rubriko Reportaža, v kateri smo pisali o deželah po svetu, pa ni bila prav brana, zato smo jo ukinili. Vsako leto namreč na naši spletni strani naredimo anketo, v kateri ocenjujete naše rubrike v Pilu, in tako se potem odločimo, kaj obdržimo in česa ne. Skušamo slediti večini mnenj pilovcev, ne le posamičnemu mnenju. Upam, da razumeš!!! O Evroviziji pa smo premalo pisali, zdaj to vidimo po vaših pismih, in obljubljamo, da bo drugo leto drugače.

Oj!!!

Ste najboljša revija na celem svetu! 1. Vem, da je o Evroviziji tekla beseda že v junijskem Pilu, ampak me zanima: bi lahko prosim predstavili letošnjo norveško predstavnico Alessandro? 2. Vsem v uredništvu, pa tudi Šnofiju in Pepci želim lepe počitnice! P. S.: Vem, koliko pisem dobivate in res ni nujno, da tole pride v PIL.

Ana, 14 let

Draga Ana!

Pa je pismo vseeno prišlo v Pil! Kot že rečeno, res bi morali več napisati o Evroviziji in predstaviti še kakšnega izvajalca. Tvoja želja je že poslana naši urednici Glasbe Urški in morda bo v naslednji sezoni Pila tudi upoštevana! Sicer pa hvala za lepe želje, tudi mi ti želimo lepe počitnice, Šnofi in Pepca pa ti mahata v pozdrav!

Oj!!!

Ste najboljša revija na celem svetu! 1. Vem, da je o Evroviziji tekla beseda že v junijskem Pilu, ampak me zanima: bi lahko prosim predstavili letošnjo norveško predstavnico Alessandro? 2. Vsem v uredništvu, pa tudi Šnofiju in Pepci želim lepe počitnice! P. S.: Vem, koliko pisem dobivate in res ni nujno, da tole pride v PIL.

Ana, 14 let

Draga Ana!

Pa je pismo vseeno prišlo v Pil! Kot že rečeno, res bi morali več napisati o Evroviziji in predstaviti še kakšnega izvajalca. Tvoja želja je že poslana naši urednici Glasbe Urški in morda bo v naslednji sezoni Pila tudi upoštevana! Sicer pa hvala za lepe želje, tudi mi ti želimo lepe počitnice, Šnofi in Pepca pa ti mahata v pozdrav!

Heeej,

vem, da to vsi pravijo, pa bom še jaz: STE DA BEST REVIJA NA SVETU, s tem mislim vse; od urednice Jane pa tetke Justi, pa še Šnofija in Pepce. No, zdaj pa k stvari. Imam prošnje in upam, da lahko kako izpolnite. 1. Vem da ste že pisali o BTS, ampak a bi lahko kaj napisali o njih ali naredili intervju? 2. Lahko na poster daste kak anime, ker ga obožujem, prav tako kot mango? 3. Strinjam se z objavo besedil pesmi. Dajte Šnofiju in Pepci 1000 objemčkov, poljubčkov in kosti!

BTS_fangirl, 11 let

Draga BTS fenica!

Saj veš, kako letijo kritike nekaterih pilovcev, da preveč objavljamo k-pop in še posebej BTS. Trudimo se, da bi zadovoljili želje vseh vas, je pa to včasih res težko. O BTS smo letos res že veliko pisali, bili so na posterju in na nalepkah, tako da jih v tej sezoni ne bomo več imeli. Gotovo pa bomo o njih kaj pisali naslednje šolsko leto! Sicer pa hvala za pohvale, naša kužka pa se ti še posebej zahvaljujeta za kosti, objemčke in poljubčke! Smo se že stiskali in lupčkali. 🙂

HITRADIO center
Najboljši glasbeni miks

HITRADIO CENTER PELJE 50 POSLUŠALCEV NA KONCERT HARRYJA STYLESA

Eden največjih glasbenih zvezdnikov ta hip Harry Styles bo 8. julija nastopil na Dunaju. Karte za koncert so pošlje že v nekaj urah, a Hitradio Center je tudi tokrat poskrbel za svoje poslušalce. Na razprodani koncert bodo namreč peljali poln avtobus največjih oboževalcev Harryja Stylesa. Na Dunaj se bodo odpravili s party busom, na katerem bo poskrbljeno za hrano, pijačo in dobro zabavo, poslušalcem pa se bosta pridružili tudi priljubljeni faci Hitradia Center Vesna Ponorac in Lucija Vrankar. Ne dvomimo, da se bodo imeli odlično. Hitradio Center je sicer znan po tem, da svoje poslušalce vozi na koncerte največjih svetovnih glasbenih zvezd. Lani so bili skupaj na koncertu Måneskin, pred tam pa še na Pink.

LESTVICA TOP 20 HITRADIA CENTER

1. ED SHEERAN – EYES CLOSED
2. MILEY CYRUS – FLOWERS
3. DAVID GUETTA FT. ANNE-MARIE & COI LERY – BABY DON'T HURT ME
4. CALVIN HARRIS FT. ELLIE GOULDING – MIRACLE
5. PINK – TRUSTFALL
6. PURPLE DISCO MACHINE FT. KUNGS – SUBSTITUTION
7. POST MALONE – CHEMICAL
8. JAX JONES FT. CALUM SCOTT – WHISTLE
9. METRO BOOMIN FT. THE WEEKEND & 21 SAVAGE – CREEPIN'
10. SWITCH DISCO FT. ELLA HENDRESON – REACT
11. LOREEN – TATOO
12. LOST FREQUENCIES FT. ELLEY DUHE & X AMBASSADORS – BACK TO YOU
13. TAYLOR SWIFT – ANTI-HERO
14. TIESTO & TATE MCCRAE – LAY LOW
15. RITA ORA FT. FATBOY SLIM – PRAISING YOU
16. TOVE LO – 2 DIE 4
17. ROBIN SCHULTZ – SWEET GOODBYE
18. ZARA LARSSON – CAN'T TAME HER
19. TIESTO & TATE MCRAE – 10:35
20. SAM SMITH & CALVIN HARRIS – I'M NOT HERE TO MAKE FRIENDS

Celotno lestvico **TOP 40** lahko na **Hitradiu Center** slišite vsako soboto ob **15.00 uri** (ponovitev v nedeljo ob 9.00). Lestvica je dostopna tudi na spletni strani **www.radiocenter.si**

sveža podoba in še več streamov

prenesi aplikacijo

NA VOLJO V Google Play

Prenos iz App Store

HITRADIO center

OGLASNO SPOROČILO

Julij/Avgust

NAGRADE ZA JUNIJ/AVGUST SO:

Odgovore pošljite do 26. julija 2023.
29. julija bomo izžrebali 20 srečnežev.

Nagradni sklad

1 sestavljanka Bled

www.chameleon.si
www.vsezamobi.com

1 zvočnik

6 šopkov lizik Chupa Chups

1 LED svetilka

1 nogavičke

1 družabna igra s kartami

1 družinska vstopnica

2 Pilovi majici

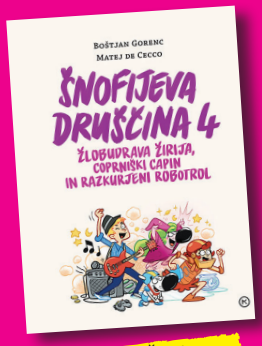

2 knjigi Šnofijeva druščina 4

2 knjigi Sončnica

2 knjigi Bleščivka

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od tvojih staršev oziroma skrbnikov; s podpisom dovoljuje, da te podatke posreduješ in sodeluješ v tej nagradni igri. Nagrajenci bodo v tednu dni po žrebanju objavljeni na www.pil.si.

Zakoniti zastopnik otroka s podpisom pri poslanih odgovorih nagradnih iger dovoljujem, da moj otrok posreduje te podatke in sodeluje v Pilovih nagradnih igrah, da Mladinska knjiga Založba, d. d., z namenom izvedbe Pilovih nagradnih iger vzpostavi, vzdržuje in upravlja evidenco z osebnimi podatki otroka za čas izvedbe Pilovih nagradnih iger in izročitve nagrad ter da se podatki nagrajencev objavijo v skladu s pravili nagradnih iger ali natečajev. • Družba zagotavlja varstvo osebnih podatkov v skladu z veljavnimi predpisi o varstvu osebnih podatkov. Zakoniti zastopnik lahko kadar koli pisno ali po telefonu zahteva, da MKZ v 15 dneh trajno ali začasno preneha uporabljati otrokove osebne podatke za namen izvedbe Pilovih nagradnih iger ter ga o tem v nadaljnjih 5 dneh obvesti na svoje stroške.

Pripravila: V. F.

KANADA

Implozija podmornice, namenjene na ogled razbitin Titanika

Vir: 24ur.com

Med turističnim potopom do razbitin znamenitega Titanika se je za majhno podmornico, ki je bila namenjena ogledu razbitin znamenite ladje, izgubila vsaka sled. Ladja Titanik je potonila leta 1912 in leži na globini 3800 metrov. Na krovu je bilo 2200 potnikov, več kot 1500 pa jih je v nesreči umrlo. Titanik je potonil, potem ko je zadel ob ledeno goro. Razbitine ladje ležijo približno 600 kilometrov od obale Nove Fundlandije v Kanadi. Odkrili so jih leta 1985. Pogrešano plovilo Titan podjetja OceanGate je bila podmornica iz karbona, velikosti tovornjaka, v kateri je lahko pet ljudi in se običajno potopi s štiridnevno zalogo kisika. V severnem Atlantiku so po obsežni iskalni akciji ugotovili, da je umrlo vseh pet potnikov, med njimi eden najbogatejših Pakistancev in njegov sin, britanski milijarder, francoski raziskovalec in lastnik podjetja, ki organizira avanturistične odprave. Stik s podmornico so izgubili slabi dve uri po potopu, za katerega so morali turisti plačati 230 tisoč evrov. Ostanke plovila so našli na morskem dnu 500 metrov od razbitin Titanika. Po prvih ocenah je bil vzrok za nesrečo padec pritiska v plovilu, temu pa je sledila implozija podmornice. To bi lahko povzročila že drobna razpoka v ohišju plovila, ki so jo pred potopom spregledali. Poznavalci menijo, da je bila smrt takojšnja. Da bi rešili milijarderje, ki so plačali velikansko vsoto denarja, da bi se spustili na dno oceana in videli, kaj je ostalo od Titanika, so bile mobilizirane najpomembnejše ameriške in kanadske reševalne službe. Da bi rešili 600 migrantov, ki so verjetno utonili v Egejskem morju, vključno z velikim številom otrok, pa ni bilo nobenega organiziranega reševanja.

JUŽNA KOREJA

10-letnica skupine BTS

Vir: RTVSLO

Kot najbrž vsi veste, letos mineva 10 let, odkar so se na skupno glasbeno pot uradno podali priljubljeni BTS. Od leta 2013 jim je uspelo marsikaj, kar predhodnikom ni, tako v glasbi, postali so prva k-pop zasedba z grammyjevo nominacijo, kot tudi na drugih področjih. Nekdanji južnokorejski predsednik jih je na srečanje Združenih narodov poslal kot posebne odposlance za prihodnje generacije in kulturo, spoznali so ameriškega predsednika Joeja Bidna, veljajo pa tudi za eno izmed najuspešnejših k-pop zasedb vseh časov. Večtedensko praznovanje okrogle obletnice se je že začelo, med drugim so se vijoličasto – ta barva je eden izmed njihovih zaščitnih znakov – obarvale številne znamenitosti v Seulu. Poleg tega so na digitalnih zaslonih po stavbah prikazane razne čestitke, zvrstili pa so se tudi številni dogodki, pogovori z oboževalci in celo ognjemet. BTS je za obletnico sicer poskrbel z barvito vsebino, za to priložnost so izdali tudi pesem *Take Two*, s katero člani svoje oboževalce vabijo, naj jih še naprej spremljajo. Desetletnici obstoja se je Južna Koreja poklonila tudi z izdajo priložnostnih znamk. Paket obsega 10 znamk, vsaka izmed njih nosi naslovnico enega izmed albumov skupine. Prejšnji mesec je južnokorejska pošta odprla prednaročila za 120.000 izvodov listov znamk, ki so bili razprodani v samo treh urah. Zdaj bo naprodaj še dodatnih 1,5 milijona listov znamk, kar je skoraj dvakrat toliko, kot je do zdaj pošta prodala drugih spominskih znamk. Skupinske dejavnosti skupine BTS trenutno mirujejo, saj sta dva člana, Jin in j-hope, že odšla na obvezno služenje vojaškega roka, se pa zato preostali posvečajo samostojnim projektom. Kot sedmerica naj bi se vrnili okoli leta 2025.

SLOVENIJA

Podvodni umetni greben v Piranskem zalivu

Na morskem dnu sredi Piranskega zaliva naj bi do konca poletja nastal umeten greben. Namen prve tovrstne umetne podvodne strukture je tudi gojenje mladic ostrig in klapavic. Projekt bodo izpeljali v Zavodu YouSea. Do zdaj stroka takšnim idejam ni bila naklonjena, tokrat pa so jih naravovarstveniki ocenili drugače. Greben bo dolg pet metrov in pol, širok pa tri metre in pol, postavili pa ga bodo na morsko dno v školjčišču sredi Piranskega zaliva. Gojenje školjk bo prispevalo k čiščenju ostankov hrane in iztrebkov. Prvega umetnega grebena v našem morju se veselijo tudi potapljači, ki bodo uživali v raziskovanju *»laboratorija v morju«*. Tam bodo po besedah potapljača Danijela Germeka lahko spremljali, kaj se bo prijelo, pri poimenovanju pa bodo priskočili na pomoč tudi biologi. Projekt so pred dnevi predstavili na dogodku *Modra šola za morsko oazo*

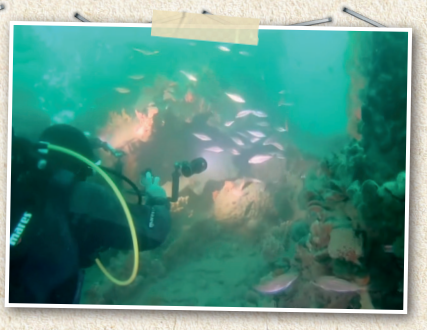

Vir: RTVSLO

Piran, kamor so vključili več kot 200 otrok iz avstrijske Koroške, Krasa in slovenske Istre. Ti so o morju z risbami in drugimi izdelki ustvarili tudi sporočila o onesnaženosti morja.

SUDAN

Uničevanje kulturne dediščine v vojni v Sudanu

Vir: RTVSLO

Zaradi spopadov med paravojaškimi silami in sudansko vojsko, ki trajajo že več kot dva meseca, ljudje množično zapuščajo Sudan. Svoje domove je zapustilo že 1,2 milijona ljudi, še 400 tisoč pa jih je zapustilo državo. Vojna pa ni prizadela samo ljudi, ogroženi so tudi zgodovinski spomeniki in druga pomembna kulturna dediščina te države, zlasti v prestolnici. Direktorico Narodnega muzeja v Kartumu, kjer so shranjene mumije iz leta 2500 pr. n. št. (so med najstarejšimi in arheološko najpomembnejšimi na svetu) in številni drugi artefakti, skrbi, da bi v prostorih muzeja izbruhnili oboroženi spopadi. Muzej hrani tudi vaze, lončevino in starodavne murale ter predmete od kamene dobe pa vse do krščanske in muslimanske dobe. Osebje je bilo muzej prisiljeno zapustiti, saj je stavba v središču mesta v neposredni bližini bojne linije med vojskujočima se stranema. Boji so izbruhnili tudi okrog mesta Merove, ki je turistično oblegano arheološko najdišče in turistična atrakcija severno od Kartuma. Direktorico muzeja skrbi predvsem to, da bi arheološka dediščina Sudana lahko doživela podobno usodo kot pred njo dediščini Sirije in Iraka – v obeh državah sta se po izbruhu vojne razmahnili ropanje in uničevanje dediščine.

SLOVAŠKA

Drogirani labodi

Si predstavljate, da imajo lahko tudi labodi težave z omamnimi snovmi? Na Slovaškem se je namreč več sto teh živali naselilo na makova polja, ki jih preprosto nočejo več zapustiti. Zaradi omame so ptice zmedene, utrujene in nezmožne leteti. Kmetije na jugozahodu države, ki tam mak pridelujejo, se tako borijo s trmastimi pticami, te pa se nikakor nočejo ločiti od rastlin, iz katerih pridobivajo seme za makovo potico in gibanico in so sorodnice maka, ki je vir opija, ta pa je glavna sestavina opiatov, kot so morfin, kodein in heroin.

Tako obnašanje labodov je neverjetno tudi tamkajšnjemu kmetovalcu Baltinsu Pamu, ki mak prideluje že vrsto let. Ptice kraj Komarno oblegajo že od februarja, nejevoljni kmetje pa pravijo, da so popolnoma uničile letošnji pridelek. Najverjetneje so labode privabile velikanske luže na poljih, ki so nastale zaradi obilnega deževja, tam pa so jih zadržala omamna makova semena. Pam je povedal, da na njegovih poljih trenutno biva okoli 200 labodov, največji in najbolj nenasitni pa tehtajo tudi do 14 kilogramov. *»Razen semen je strupena celotna rastlina, a labodi tega ne vedo in tako škodijo sami sebi,«* je pojasnil. Ko živali zaužijejo rastlino, to sproži podoben učinek, kot ga imajo nekatera mamila na človeka, zato ptice ne morejo več poleteti, so utrujene in zmedene, ne nazadnje pa postanejo tudi lahka malica plenilcev.

Vir: RTVSLO

Besedilo: Irena Duša | **Fotografije:** Shutterstock

Smo res polni predsodkov?

To se sprašujem, potem ko sem prebrala pismo enajstletnega Ajeta »iz drugje«, ki v šoli posluša, da »imajo muslimani polno rit vsega«, ker ne je svinjske salame. Bolj ko berem tole napisano črno na belem, bolj absurdno se mi zdi. Ampak vsaka zgodba ima dve plati in danes se bomo lotili obeh.

Vsak od vas je že bil žrtev predsodkov in tudi z njimi obdaroval druge. Predsodki so čisto enostavno prepričanja, ki temeljijo na splošno sprejetih »resnicah« namesto na poznavanju stvari. To seveda ne pomeni, da so ljudje s predsodki nujno neumni. Saj ne moremo vseh stvari na tem svetu poznati v globino. Kam bi pa prišli, če ne bi nikomur verjeli in bi vse hoteli preizkusiti na lastni koži? Poleg tega nima smisla, da bi vse zakomplicirali. Morje je modro, čeprav se lahko zdi tudi zeleno ali sivo, voda je pa itak prozorna. Ampak da je morje modro, je ena od splošno sprejetih resnic, ki nikogar ne boli. »Muslimani imajo polno rit vsega« je za razliko od morja neslan stereotip, ki lahko boli. Še najbolj tiste muslimane, ki nimajo polne riti vsega. In takšnih ni malo.

Obstajajo seveda takšni muslimani, ki so res bogati. Jaz sicer ne poznam nobenega, ampak menda imajo sedež v deželah Bližnjega vzhoda, bogatih z nafto. To je še en stereotip, ampak evo, toliko vem o tem in upam si to napisati, ker predvidevam, da s tem ne

bom nikogar užalila. Me pa prav zanima, kaj bi oni rekli o nas. Ker tisti s polno ritjo imajo vedno največ za povedat čez druge.

Kako naj se branimo?

In to se mi zdi pomembna informacija za Ajeta in njemu podobne. V resnici ni tako pomembno, od kod si, v kaj verjameš in česa ne ješ. Vsej ničelni toleranci do nasilja (v vseh oblikah) navkljub slovenskim šolam ni in ne bo uspelo izkoreniniti spravljanja na šibkejše. V razredu najlažje postaneš ta glavni, če druge potlačiš pod sebe. In če se je nekdo odločil, da se bo povzpel višje po razredni hierarhiji ravno na tvoj račun, bo že nekaj našel. Norca se da delati iz vsega, od imena do barve nogavic. Ko se znajdeš v tej situaciji, je lahko zelo težko, ker nimaš dosti možnosti, dobre pa sploh nobene. Lahko se greš zbijat klin s klinom in zafrkavaš sošolce nazaj. Tudi o Slovencih stereotipov ne manjka. Ampak ta rešitev po navadi pripelje le še do več sovražnosti. Lahko se smeješ na svoj račun. Ampak če te komentarji bolijo, si s takšnim blefiranjem delaš precej dolgoročne škode. Lahko se umakneš iz te družbe, ignoriraš sošolce in hodiš v šolo samo po izobrazbo. To je precej žalostna možnost, ker smo ljudje družabna bitja in potrebujemo prijatelje. Lahko se obrneš na starše, razredničarko ali svetovalnega delavca. Uradno vam moram priporočiti ta izhod, a v resnici … Saj vemo.

Za tiste, ki so tarča posmehovanja zaradi svoje drugačnosti, imam pravzaprav samo en nasvet, je pa ta zato bistven. Nikoli se ne odpovejte svoji kulturi, ker se nekomu zdi smešna ali manjvredna. Okolje, v katerem živite, je cesta, kultura je motor, ki vas pelje po njej. Seveda moramo upoštevati cestnoprometne predpise, ampak hitrost in veter sta tista, zaradi katerih se na tej cesti počutimo žive in doma.

Žrtve in nasilneži

Na srečo se večina ljudi z odraščanjem nauči drugih tehnik plezanja po družbeni lestvi. A ta čas je treba preživeti, zato bi se dotaknila trenda, o katerem pogosto slišim od šolarjev. Očitno je danes moderno, da razumemo tako žrtve kot nasilneže. Ker tudi nasilneži so v bistvu žrtve, če ne, ne bi postali nasilneži. Tako se pogosto posveča obema enaka pozornost in se enako pomaga, ob čemer pa se žrtve lahko hitro počutijo še veliko manj varne. Danes

namreč vemo, da so vse naše napake posledica napak, ki so jih v preteklosti na nas izvajali drugi. Ta uvoženi trend se je dodobra prijel tudi pri nas, a je, upam, oplemeniten s slovensko tradicijo, ki pravi, da kazen mora biti, in to vzgojna. Saj če smo se v preteklosti učili iz napak, to verjetno ne pomeni, da se ne smemo naučiti nič več?

Zato bi nekaj besed namenila še »storilcem«, če jim lahko zaradi jasnosti v tem primeru tako rečem. Konec koncev, kot smo ugotovili, so tisti »iz drugje« in njihovi prijatelji v nesreči precej nemočni v tej situaciji, zato se je smiselno obrniti na vas, druge. Oziroma prve, kakor se pač identificirate. Roko na srce, verjetno je bila izjava »muslimani imajo polno rit vsega« prvo, kar vam je padlo na pamet. Ampak prve misli vse prepogosto razkrivajo, kako nevedni, vase zagledani in naravnost zabiti smo v resnici. Zato je prvo misel včasih dobro zadržati zase in v miru premleti, od kod se je vzela, kakšne posledice bo povzročila in kaj bo povedala o nas samih. Oziroma o naših starših, ker itak so oni krivi za vse. Vem, malo sem pikra, ampak v tem primeru to celo drži. Ljudje se z razumevanjem sveta (vključno s predsodki) ne rodimo, ampak se ga naučimo od naših najbližjih. Če se najdete v tej vlogi, bi vam zato iz srca svetovala, da poskusite popraviti napake svojih prednikov ter odpreti oči in srce za druge in drugačne. Obljubim, da bo lepo.

Brez heca

Nasvet, da moraš prvo misel obdržati zase, je v resnici dvorezen meč. Če se kar naprej grizeš v jezik, da ne bi koga užalil, ne moreš biti spontan, vse oblike druženja pa so najprijetnejše in najzabavnejše, kadar se sprostimo, uživamo in si damo duška. Poleg tega obstajajo ljudje, ki bodo vedno užaljeni, to jim je kot hobi. Iskreno, hoja po robu med sproščenostjo in spoštljivostjo je komplicirana reč. To spretnost vadim že vse življenje, pa še vedno tu in tam brcnem v temo. Za začetek se lahko odločimo, da se iz razlik med nami ne bomo delali norca zanalašč, za lastno korist ali zabavo drugih. Če hočemo na tak način zabavati družbo, se lahko delamo norca tudi iz sebe. Smeha bo enako, žalosti pa dosti manj. Ne glede na to, kako se trudimo, ni garancije, da ne bomo nikogar prizadeli s stereotipi. Važen je namen. Ne moremo poznati vseh kultur, vseh razlik, vseh bolečih točk. To v veliki večini razumejo tudi tisti na drugi strani, ki bi se radi vozili po naši cesti z nami. Tako ali tako smo že na njej, mi in vi, »iz tu« in »iz drugje«. Predsodki so na tej poti kot luknje v asfaltu. Mogoče jih bomo lahko zakrpali z radovednostjo do drugačnega in deljenjem svojega. Takrat bomo jedli vsak svojo malico in se skupaj smejali za isto mizo. Inšalah.

Mnenja pilovk in pilovcev

11-letni Ajet nam je pisal:

»Zakaj te nekateri ljudje ne sprejemajo v družbo samo zato, ker si iz drugje? Npr. jaz sem musliman in zaradi kulture ne smem jesti svinsko, oni pri malici v šoli jejo svinjsko salamo in jaz rečem ne bom in nekdo reče: »Muslimani imajo polno rit vsega.«

Hej, Ajet, to kar tvoji prijatelji delajo, je res nesprejemljivo. Da te zaradi kulture izključujejo, joj, joj, joj, joj. Svetujem ti, da si najdeš enega zares dobrega prijatelja, kateri ti bo vedno stal ob strani, na druge pa se ne oziraj, saj je važno, da imaš nekoga, ki te podpira in ti pomaga. 😉

Evci, 11 let

: Tudi pri nas se podobno dogaja. Pri nas velikokrat žalijo avtiste itd. To se mi zdi zelo nezrelo. Svetujem ti, da poveš nekomu, npr. staršem ali razredniku/razredničarki, če še nisi. Tistim, ki te žalijo, pa se probaj izogibati ali jim le reči: »Utihni.« Ampak nič žaljivega, ker potem še ti izpadeš žaljiv. Pri nas fantje, če kaj drugače naredimo kot oni, zbadajo, da rečejo, da smo avtisti. Po navadi naredimo to, kot je zgoraj opisano. Po mojem mnenju vsi na začetku, ko se srečamo z nekom druge vere ali kulture, v glavi ustvarimo ne preveč lep vtis, npr. »Tale pa je čuden.« Ampak se mi zdi, da to težko preprečimo in dokler se to dogaja le v glavi, se mi zdi ok. Veliko ljudi to tudi na glas pove, kar se mi ne zdi v redu. In to menim, da bi mogli preprečiti.

#sedmošolka, 14 let

Tako se obnašajo, ker jim je tvoja kultura tuja in je ne poznajo. Tega, česar ne poznamo, se včasih bojimo ali pa čutimo do tega nek zadržek, ker smo previdni in se eni raje odločijo, da bodo to zavračali in bili malo nesramni. Jst predlagam, da se ne sekiraš preveč in probaš razumet, da to delajo iz lastne nesamozavesti. Lahko pa kdaj v šolo prineseš kakšno tradicionalno muslimansko hrano, tko malo za probat in potem bodo videli, da je raznolikost kultur lahko zabavna.

lenzy, 15 let

Hejla, Ajet! Žal mi je zate. :(Poskusi jih ignorirat. Nekateri se pač ne znajo obnašat. A ne kregaj se z njimi in jim ne odgovarjaj – IGNORIRAJ! Povej učiteljici in/ali odrasli osebi, ki ji zaupaš. Muslimani (večina) sploh nimate »polne riti vsega«!! Če tvoja vera zahteva, da tega ne ješ, potem tega pač ne ješ, kajne? Moja sošolka in sošolec sta tudi muslimana in najprej so ju zafrkavali in se hecali iz njiju, ampak smo nekateri stopili naprej (seveda tisti, ki smo vzorni učenci (ne hvalim se)) in potem so nasilneži videli, da bomo drugi pripravljeni braniti sošolce. Mogoče povej svojim sošolcem (tistim, ki te ne zafrkavajo in se dobro razumete), da te žalijo, pa bodo tudi oni tako ravnali. Okej, mogoče ti ne bo preveč pomagalo, a upam, da ti malo bo :)) Lepo bodi!

Zajčica, 11 let

Živjo, Ajet! Jaz nimam takih težav kot ti. Ko pa sem bila mlajša, so me ostale punce v razredu zmerjale in govorile, da sem čudna. Ker jih je bilo več, sem šla do učiteljice. Ko pa je bila ena, sem ji kaj zabila nazaj. Najpomembneje pa je, da si to, kar si in se občuduješ. Ne smeš misliti, da zato ker si drugačen, pa te drugi ne bodo imeli radi. Moraš pa vedeti da, če si ti prijazen do drugih, bodo oni nazaj. Upam da sem ti kaj pomagala. LP;)

Helpfullgirl, 12 let

Hej! Žal ti moram povedati, da se to dogaja povsod, ne samo v šoli in ja, ti nisi edini, ki se ti to dogaja. Svetujem ti, da poveš učiteljici ali staršem (čeprav vem, da to ni najbolj prijetno), lahko si poiščeš prijatelje in se z njimi upreš sošolcem ali pa v najslabšem primeru samo ignoriraš sošolce in se ne zmeniš zanje. Jaz sicer nimam problemov s sprejemanjem drugih itd., ampak imamo res veliko različnih ljudi na svetu. (Sto ljudi, sto čudi). Vsi pa vemo, da smo ljudje vse bolj nesramni in ne sprejemamo drugih ljudi, ki so drugačni. Zapomni si, da ni važno, od kod prihajaš, kakšne oči imaš. Važno je to, kar imaš v sebi (v srcu). Upam, da nisem bila predolga in upam, da sem pomagala!

Evinija, 12 let

Hja, tako je s tem ... Tudi pri nas v razredu se fantje norčujejo iz enega fanta, ki je iz Bosne. Ampak z njim ni nič narobe! Je zelo prijazen in pameten. Kar želim povedati, je, da ne pusti, da te take opazke prizadenejo. Vem, da je nadležno, ampak poskusi. Če se ne bo nehalo, pa bi bilo pametno kaj reči razredničarki/staršem/socialni delavki. Upam, da ti to kaj pomaga!😀

Kaira, 12 let

Ajet, ne vem. Ne vem, zakaj se to dogaja. Grozno je, da te ne sprejemajo samo zaradi stvari in okoliščin, katerim si izpostavljen. Rekla bi, da so ljubosumni. Ali pa ne. Najbrž je tako kot z vsem nasiljem – povzročitelj se hoče zaščititi s tem, da povzroči, da te je strah, da se ne počutiš v redu. Ali pa so samo zlobni. Tudi to je možno. Imaš pravico do verske svobode. Tega se zavedaj. Če ne ješ svinjine, ni s tem nič narobe, to ne pomeni, da imaš vsega dovolj, saj ni tako, da je ne ješ, ker je ne bi maral, ampak ker ti tako naroča vera – ne smeš je. Žal mi je, da se ti to dogaja. Sploh komurkoli. Ampak to ni prav in tega se moraš zavedati. Povej psihologu, pedagoginji, svetovalni delavki, razredničarki – komur pač najbolj zaupaš. Lahko poveš staršem, pa oni to naprej sporočijo šoli. Verjamem, da se bo vse rešilo. Srečno!

Hermi, 13 let

Poklepetajmo:

12-letna Nany nam je pisala:

»Imam pokvarjene počitnice! Na koncu so mi vsi učitelji zaključili ocene navzdol. No, večina! Grozno mi je! Doma so bili zelo razočarani. Zakaj sploh morajo bit ocene???«

Ste tudi vi razočarani nad ocenami in ocenjevanjem? Kaj mislite, zakaj moramo imeti ocene? Kakšna bi bila šola brez ocen? Kaj bi napisali Nany?

Svoja mnenja ali izkušnje pošljite na **PIL,1536 Ljubljana**, ali na e-naslov **pil@mkz.si**, s pripisom **MOJE MNENJE**. Lahko jih poveste tudi na spletni strani **www.pil.si**. Napišite svoje ime in koliko ste stari! Ti podatki bodo uporabljeni izključno za (morebitno) objavo v tej rubriki in bodo po objavi izbrisani. Upoštevali bomo odgovore, prispele do 25. julija 2023.

Sestavila: Barbara Jarc | **Ilustracija:** Adriano Janežič

Predsodki

Se ti zdi, da so Slovenci več vredni od, recimo, Albancev (ali obratno)? So po tvojem fantje pametnejši od punc (ali obratno)? Morajo punce paziti, kako se oblačijo, fantom pa ni treba (ali obratno)? So Romi umazani? So istospolno usmerjeni ljudje moteni? So stari ljudje samo še za staro šaro? Če na takšna in podobna vprašanja odgovarjaš z »ja« ali »mogoče«, pomeni, da si poln/a predsodkov. O ljudeh ustvarjaš žaljive sodbe, pa jih sploh ne poznaš. Če je v tem primeru kaj za staro šaro in najslabše od vsega, so to tvoji predsodki.

Predsodki so zelo škodljivi. Namesto da bi ljudje drug drugega spoštovali, se iz nevednosti in strahu žalijo. Namesto naklonjenosti izbirajo nasilje. Torej pometimo s predsodki! Koliko predsodkov imaš ti?

1. Blondinke so totalno butaste.

- ♥ Drži. Vse, ki jih poznam, so glupe do amena.
- ★ Nekatere, ki jih poznam, so res butaste.
- ▲ Pamet in barva las nimata nobene zveze.

2. Fantje so telesno bolj spretni od punc.

- ♥ Ja, tako pač je. Punce so bolj štoraste. Fantje so veliko bolj športni.
- ★ No, če na splošno pogledaš, so fantje res boljši športniki od punc.
- ▲ Fantje in punce imamo drugačno zgradbo telesa, gibčnost pa ni povezana s spolom.

3. Narodnost, ki ji pripadam, je največ vredna na svetu.

- ♥ Tako je. Kdor ne bo ravnal v skladu s tem, jih bo od mene fasal.
- ★ Največ vredna mogoče ne, vsekakor smo pa boljši od ... (poljubno dopolni).
- ▲ Ljudje smo si sicer različni, vendar enakovredni.

4. Ko zagledaš naravnega oranžnolasca, pomisliš ...

- ♥ Ne samo pomislim, tudi na ves glas bleknem: »Glej ga, korenček!«
- ★ Najbrž ga večkrat zafrkavajo. (Ampak s to barvo res seka ven.)
- ▲ Narava je res čarobna s toliko različnimi možnostmi.

5. Če kdo na družbenih omrežjih nima veliko sledilcev ...

- ♥ ... je tak bednik, da se v njegovi družbi raje ne pojavljam.
- ★ ... se z njim družim, kadar nimam koga boljšega.
- ▲ ... je meni za to čisto vseeno. Važno je, da je dober človek.

6. Istospolno usmerjeni ljudje so ...

- ♥ ... bolni.
- ★ ... malo nenavadni.
- ▲ ... ljudje kot vsi drugi.

7. Stari ljudje so nam samo v napoto.

- ♥ Ja, ful mi gre na živce, ker moram biti do njih uvideven/uvidevna.
- ★ Vsi ne, ampak nekateri pa res precej sitnarijo.
- ▲ Starejše spoštujem. Premorejo dragoceno modrost.

8. Če nekdo nima pametnega telefona, je neumen.

- ♥ Zahojencev z bednimi znamkami telefona niti ne povoham.
- ★ Nerodna reč, da je brez pametnega telefona. Naj si ga priskrbi.
- ▲ Čisto vseeno je, kakšen telefon ima kdo. Pomembno je, kakšen človek je.

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ♥:

Ojoj, tebe bo pa od predsodkov kar razneslo! Tvoj narod je najboljši, hkrati pa se imaš očitno tudi za najpametnejšega in najbolj spretnega. Vsi drugi so bedniki. Vse, kar izstopa, vse, kar je drugače kot pri tebi, je slabo. Pa veš, zakaj? Zato ker si v resnici, na dnu duše, pravzaprav ti sam/a en preplašen revček. Če bi se dovolj spoštoval/a, bi bil/a sposoben/sposobna spoštovati tudi druge. Ni pomembno, kakšne narodnosti, barve las ali spola je kdo. Pomembno je, kakšni smo kot ljudje. In ti imaš na tem področju pred sabo še veliko dela. Lahko kar začneš!

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ★:

Sicer ne podlegaš skrajnim predsodkom, čisto odporen/odporna proti njim pa tudi nisi. Na tihem si morda le misliš, da barva las, narodnost, spolna usmerjenost ... igrajo vlogo pri tem, koliko je kdo vreden. In da si ti vreden/vredna malo več kot drugi. Ampak ljudje smo ljudje. Eni v redu, drugi ne. Eni spretni pri neki stvari, drugi pri drugi. Če se med sabo spoštujemo, lahko prijetno sobivamo, sicer pa ne. Vsi se moramo malo prilagajati, vsi moramo biti strpni, da se lahko dogovarjamo in najdemo rešitve, ki so najboljše za vse. Pometi malo pred svojim pragom.

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ▲:

Čestitamo! Predsodki so za staro šaro in ti z njimi nimaš težav. Dovolj si zrel/a, da znaš ljudi spoštovati zato, ker so v redu ljudje, in ne zato, ker so predpisanega spola, narodnosti, barve las ... Če bi znali vsi ljudje presojati tako modro, bi bil svet veliko lepši in varnejši. Poskusi s svojo strpnostjo okužiti še koga. Bodi zgled, kako se ravna z ljudmi. Zmerjanje drugih (tudi če jih zmerjamo zato, ker so nestrpni in polni predsodkov!) ne vodi nikamor. Še tako zakrknjene nestrpneže najlaže omehčamo s prijazno besedo, zgledom in pogovorom. Le tako naprej!

Besedilo: Urška Kaloper | **Riše:** Bojana Dimitrovski

Skrivna zveza

Najbrž vas zanima, ali z Amirjem zdaj hodiva. To je logično vprašanje, potem ko gre kdo na niti najmanj katastrofalen zmenek s svojim skrivnim oboževalcem in se izkaže, da ta ni serijski morilec (vsaj upam), sedemglava pošast ali potegavščina kakega kretenskega sošolca s pomanjkanjem lastnega življenja. In strašno rada bi vam odgovorila na to logično, nedvoumno vprašanje. Prisežem. Če bi le vedela, kako.

Ker … kako veš, da z nekom hodiš, če ti ta človek tega ne pove? Ker … Amir recimo meni tega ni povedal. Niti nisem jaz česa podobnega govorila njemu. Kar je še kar hecno, glede na to, kako pogosto se pogovarjava, in to o vsem mogočem.

Zdaj mi ne pušča več skrivnih sporočil, ampak kot vsi normalni ljudje komunicirava po različnih aplikacijah na telefonu. V zadnjem mesecu sem razvila naravnost osupljivo število mnenj o rečeh, o katerih prej nisem veliko razmišljala. Tudi on ima blazno zanimiva mnenja, zato mi ni nikoli dolgčas. Razen mogoče takrat, ko čakam, da bo telefon s pingom naznanil, da sem dobila novo sporočilo. Ta čas se zmeraj vleče. A na srečo so počitnice in lahko polovico dneva prespim. To mi bistveno skrajša ure, ko buljim v zaslon, z željo, da bi oživel.

Skrivnostnost

Ker Amir toliko časa obstaja samo v mojih mislih, v živo se pa bolj malo vidiva, se moram včasih prav prepričati, ali je sploh resničen. K skrivnostnosti dodatno pripomore, da nikomur ne pripovedujem, kaj se mi dogaja. Klara Jasna je sicer vrtala, kako je bilo na zmenku, in sem ji tudi vse poročala, toda ko ji čez nekaj časa nisem mogla dodati nobene nove pikantne podrobnosti – oziroma ko se zgodba ni nikamor več razvila, kot je temu rekla sama – je precej izgubila zanimanje za moje ljubezensko življenje. Njej v bran moram dodati, da se je medtem dokaj intenzivno ukvarjala s svojim ljubezenskim polomom, ker se tudi njena zatreskanost v sošolca (morala sem priseči, da ne bom nikomur izdala, kateri je, zato … sori, recimo mu samo sošolec) ni nikamor razvijala. Pravzaprav še huje, on se je medtem začel bolj družiti z E… hm, eno drugo sošolko, zato je bila tragedija na vrhuncu in bi bila v resnici precej slaba prijateljica, če ne bi najprej jaz prisluhnila njej. Iskanje etiket za tisto, kar se je dogajalo pretežno v virtualnem svetu in moji domišljiji, pa je tako ostalo meni. In to med počitnicami, ko se človek res težko zamoti s katerokoli drugo mislijo (razen kaj boš jedel in gledal po teveju).

Pa še nekaj. Malo sem ji tudi zamerila, ker ni bila prav nič navdušena, ko se je izkazalo, da je moj skrivni oboževalec (še vedno obožujem ta izraz!!) Amir. »Aja?« je rekla z dvignjeno obrvjo in potem sem jo takoj napadla, da kaj hoče s tem povedati. »Nič, nič,« se je branila. »Samo tega mu pač ne bi pripisala. Ali tebi, da ti bo všeč tak fant.« To me je precej iztirilo, priznam. »Kakšen fant?« sem zasikala in ona je skomignila: »Kaj pa vem. Pač tak. Ne zdi se mi tvoj tip.«

Sprevidela sem, da nima smisla praskati dalje, ker je bilo videti, da ji je kljub vsemu malo žal, in itak nimam srca, da bi vrtela na ražnju punco, ki trpi zaradi neuslišane ljubezni. Njeno zajedljivost sem tako ali tako pripisala prav temu, ker kogar je ljubezen pustila na cedilu, tega težko prepričaš, da se na tem področju lahko dogajajo tudi lepe reči. Zamerila sem pa vseeno. Kaj naj, taka sem.

Skrivna srečanja

Mogoče ste po vsem, kar sem napisala do zdaj, dobili občutek, da se po prvem zmenku z Amirjem sploh nisva več srečala (čeprav mislim, da sem nekje prej namignila, da tako hudo le ni). Sva se, ampak redko in zmeraj na skrivaj. Jaz se nekako nisem in nisem mogla pripraviti k temu, da bi doma povedala, da imam novega fanta, ker niti razhoda s Tomom še niso čisto preboleli. Hočem reči, najbrž so ga, nikoli niso nič rekli o tem, samo mami je tu in tam vprašala: »A k Tomu se pa nič več ne boš šla igrat,« kot da sem dojenček.

Pa saj, če dobro pomislim, mogoče res niso vedeli, da sva bila par. Temu doma pač ne moreš reči tako. Zagotovo so opazili, da se veliko družim z njim, in uokvirjeno srce z njegovo sliko bi tudi težko spregledali, ker je stala sredi moje mize. Na kateri točki med sanjarjenjem o zvezi in poroki sva, pa je bilo najbrž skoraj nemogoče potuhtati, če predpostavimo – kot zgoraj – da o ničemer ne moreš biti prepričan, dokler ti kdo tega jasno in glasno ne pove.

Samo itak, da je vsaj mami slutila, kaj se dogaja. Zakaj bi drugače spraševala, kdaj bom šla spet k Tomu. In saj ni neumna, to, da je slika izginila z mize in se znašla v smeteh, nekaj izda celo človeku, ki nima v sebi niti malo Sherlocka Holmesa. Moja mami pa je v življenju prebrala že kar nekaj kriminalk, gotovo se je je kaj malega prijelo.

No, da se ne zapletem – temu, kar sva imela s Tomom, doma nikoli nismo dali pravega imena, kljub temu pa bi mi bilo nerodno, če bi njegovo sliko v srcu tako hitro zamenjala neka druga slika. Ki je tako ali tako niti nisem imela, ker si Amirja nisem upala vprašati, ali ga lahko fotografiram (ne vem, zakaj se mi je zdelo, da bi to zvenelo podobno kot: A mi lahko poveš, ali zdaj hodiva?).

Ker ko sva se z Amirjem vendarle dobila – to so bili taki skrivni zmenki in sem se morala zelo potruditi, da ni nihče ničesar zaslutil – namreč nisva govorila o fotografiranju. Niti nisva klepetala o ničemer, kar sem ga hotela vprašati, da bi se mi v glavi kaj razjasnilo, ampak sva načenjala varne teme (glasba, šport, šola) in se ogromno šalila. Še posebno, ko je ugotovil, da hodim na najina srečanja približno tako, kot grejo vohuni na misijo. Blazno smešno se mu je recimo zdelo, da se še zmeraj plazim po grmovjih in skrivam za zidovi (čeprav mu o svojih pripravah na prvi zmenek nikoli nisem razkrila nič tako slikovitega in nedvoumnega).

»Si prepričana, da ne boš sumljiva ravno zaradi tega, ker se mi približuješ prilepljena na zid, kot da si kuščar?« se je zasmejal, ko me je prvič videl v maskirni opravi in položaju Spidermana.

»Če pa nočem, da me starši vidijo,« sem se branila.

Zmeraj je rekel, da razume, ker tudi on ni povedal doma, da se srečujeva. To se mi je zdelo nekoliko sumljivo, čeprav mi je bilo jasno, da nimam pravice do dvojnih meril. Obenem sem slutila, da informacijo, da ostaja moja skrivnost, jemlje s čudno mešanico zamere in olajšanja. Niti sanjalo se mi ni, zakaj. Ena sama neznanka je bila skratka tale moja skrivna zveza. Če ji lahko tako rečem, seveda.

Razkritje

Potem pa mi je nekoč prekipelo. Sem pač neučakana in nepotrpežljiva, naj vas ne preseneti – saj ste že kdaj pomislili na to. Ravno sem se spet pripravljala, da neopazno smuknem skozi vhodna vrata in tiho kot miška oddrobencljam po stopnicah (za nekoga, ki se že vse življenje vidi kot nilskega konja, je to še kar izziv), ko sem pomislila, da je moje vedenje trapasto. Kaj je bolj sumljivo: da se smukaš okoli vhodnih vrat, kot da greš ropat banko, ali da ponosno stopiš skoznje, kot da si pav na modni pisti?

(Dobro, pretiravam. Če bi doma hodila z dvignjeno glavo in nasmeškom, bi mi starši, ki me že vse leto kličejo grampi, pač šli merit vročino. Zato recimo raje: kot da si najstnica, ki na svojih ramenih nosi težo sveta in je nihče ne razume.)

Bistvo je, da sem se sama sebi zazdela strahovito smotana. Vprašala sem se, česa se bojim. Tega, da bi mi Amir rekel, da ne hodiva, ampak sva samo prijatelja? Ali tega, da bi me videli z njim, ko se … khm, Tomovo truplo še sploh ni ohladilo? (Brez skrbi, Tom je zagotovo živ; vidim ga, da vse dneve leži na terasi in bulji v telefon, in ker se vsakih nekaj ur premakne ali gre iskat kaj za pojest, bi si upala stoodstotno trditi, da ima tudi srčni utrip – to s truplom se pač samo tako reče.) Skratka, oba pomisleka sta se mi zdela bedasta. Ker prvič, pa kaj, če sva z Amirjem samo prijatelja – fino je klepetati z njim in najin odnos se ne bi spremenil, samo jaz bi bila malo manj živčna in na trnih in vsa zmešana od pričakovanja, da se bo vendarle kaj premaknilo. In drugič, pa kaj, če sem še tako rekoč predvčerajšnjim hodila s Tomom. Saj mu nisem rekla, da se bom poročila z njim. Ali da bo do konca življenja moj edini fant. Itak ne bi opazil, da sem po novem z Amirjem (nekje sem prebrala, da je v življenju treba biti pozitiven in si stvari želeti tako, kot da so se že zgodile), razen če bi se pojavila v kaki računalniški igrici. Torej …

»Amir, nekaj bi te rada vprašala,« sem tako začela, ko sva se naslednjič srečala na temnem koncu ulice. (Pozor! Od doma sem šla na način, kot bi šla s Klaro Jasno na bubble tea, in ne kot da sem nindža želva!)

Rada bi rekla, da sem to povedala samozavestno, kot sem si narisala v glavi, ampak mogoče sem se malo tresla in jecljala.

»Reci,« je previdno odvrnil in me pogledal, kot da pričakuje … Eh, kaj vem, kaj. Res nimam pojma, kaj fantom roji po mislih, ko jim punca napove nekaj pomembnega.

»Sem razmišljala, a veš,« sem motovilila. »Da se imava zelo fino, ko sva skupaj. Zelo rada se pogovarjam s tabo, ful si mi zanimiv …«

Upala sem, da me bo prekinil in sam nadaljeval (recimo s tem, da se ima tudi on fino in da sem jaz krasna in da bi rad hodil z mano), ampak je pametno molčal in tiščal roke v žepe. Kaj bi dala, da bi znala biti tudi jaz tako obvladana.

»No, tole sem hotela omeniti. Da bi bila vesela, če bi se lahko več videla. Jaz doma tega ne bom več skrivala in …«

Na koncu jezika sem že imela, da bleknem: In ali zdaj hodiva, ampak mi ni in ni šlo čez glasilke. Itak je pa najbrž vseeno, ker me je že hip zatem objel. To me je tako presenetilo, da sem šele doma, ko sem premlevala spomine, z grozo pomislila, ali sem imela na sebi dovolj dezodoranta in kdaj sem si nazadnje oščetkala zobe. Mislim pa, da ni moglo biti prehudo, ker je, ko me je spustil iz objema, šepnil: »Vesel sem, da si to rekla.« Ali nekaj takega pač, iz česar sem razbrala, da ga nisem polomila. (Spomin je hecna reč, včasih shrani samo občutke, podrobnosti pa utonejo v pozabo.)

Nisem si ga upala poljubiti in on si ni upal poljubiti mene. Sva se pa ves preostanek popoldneva držala za roke in meni je bilo, kot bi se svet vrtel samo za naju.

Mislim, da sem tistega dne usvojila pomembno spoznanje, ki ga preprosto moram deliti tudi z vami: skrivne, ne čisto opredeljene zveze so romantične. Ampak resnične, odkrite zveze … so še stokrat bolj.

Besedilo: Marina Dermastia | **Fotografije:** Tom Turk, Wikipedia

Škržat
ali kako s predirljivim zvokom očaraš izbranko

Dolgo vroče poletje se končno začenja. Tistim, ki ste že na počitnicah ob morju, v ušesih že odzvanja nezgrešljiva zvočna kulisa petja škržatov. Te rezke in predirne zvoke, ki so pogosto tako glasni, da preglasijo vse druge zvoke obmorske pokrajine, oblikujejo le samci. Imajo pa le en namen - prepričati samico, da so najprimernejši za nadaljevanje škržatjega rodu.

Zelo posebne žuželke

Škržati so krilate žuželke, ki jih najdemo na vseh celinah, razen na Antarktiki. Poznanih je vsaj 3000 vrst, od katerih jih največ živi v tropskih območjih sveta. Tropski škržati so tudi največji in lahko merijo tudi 15 centimetrov. Naši, v Sloveniji je razširjenih enajst vrst, pa so veliki od dva do pet centimetrov.

Žuželke, ki se potijo

Številne vrste škržatov najdemo v vročih in suhih območjih. In kako preživijo puščavske razmere? Preprosto – potijo se. Tako kot mi. Potenje je prilagoditev, da smo lahko dejavni v vročem vremenu, da lahko dolgo časa tečemo ali delamo bolj težaška opravila, ne da bi se pri tem pregreli. Čeprav se sliši rešitev logična, se le redke živali hladijo

Škržati imajo zelo izrazite oči, ki so na glavi nameščene daleč narazen, in kratke tipalnice.

s potenjem. Med njimi so kot edine žuželke prav puščavski škržati. Telo si ohlajajo tako, da skozi znojnice izločajo vodo iz krvi na površino, od koder nato voda izhlapi v zrak. Seveda pa je izgubljanje vode lahko usodno, če je hitro ne nadomestijo. In nadomestijo jo s pomočjo posebno oblikovanih ustnih delov. Z njimi prebodejo rastlinsko tkivo neposredno do vodovodnih cevi, iz katerih nato kot po slamici posrkajo vodo.

Škržati iz hladnejših delov sveta nimajo znojnic. Namesto tega številne vrste lahko zvišajo svojo telesno temperaturo tudi do 40 °C, in to celo takrat, ko je zunaj le 18 °C.

Škržati se zadnjič levijo na površini. Škržat na sliki leze iz leva, njegova krila, obarvana zeleno, pa še niso razprostrta.

Odrasel škržat se je zadnjič levil in ima že povsem razprostrta krila.

Najglasnejše žuželke na svetu

Seveda pa škržate najbolj označuje njihovo petje, ki se sliši kot cvrčanje, »žaganje«. Glasen ritmičen zvok počasi pojema, postane bolj enakomeren in nato ponovno preide v glasno cvrčanje. Škržati zvok proizvajajo z nekakšnim bobenčkom – posebno izbočeno opno, ki je napeta bočno na vsaki strani drugega člena zadka. Na njej so zadebelitve v obliki ploščice in vzdolžnih rebrc. Na ploščico je pripeta mišica. Ko se ta skrči, se opna sunkovito upogne in to povzroči pok na vsakem rebrcu. Ko mišica popusti, opna skoči v prvotni položaj in ponovno nastanejo poki. Zadek samca je votel, zaradi česar se nastali zvok ojača.

Pojejo samo samci in s tem privabljajo samice. V toplih delih leta lahko poslušamo njihove ubrane glasne zborovske nastope. Vsaka vrsta škržatov ima svoj način petja in prav to je glavni razločevalni znak med posameznimi vrstami.

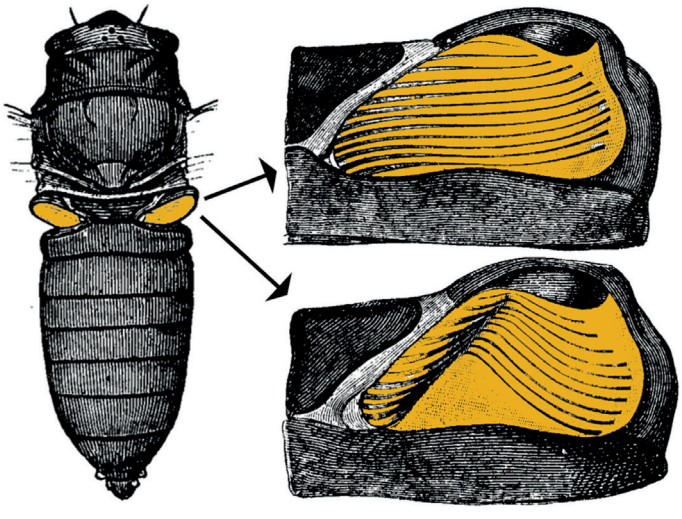

Rumeno je obarvana opna, podobna bobenčku, ki pri škržatih ustvarja zvok. Na desni zgornji sliki je opna v mirovanju, na spodnji pa med petjem. Vidne so zadebelitve v obliki vzdolžnih rebrc.

Škržati zelo dobro slišijo, kar jim pomaga pri zaznavanju nastalih pesmi.

Škržati večino življenja preživijo pod zemljo

Po parjenju oplojena samica odloži več sto jajčec pod lubje drobnih vejic. Lubje preseka z močno leglico. Po nekaj dneh se izležejo ličinke; ko padejo na tla, se zakopljejo in hranijo s sesanjem soka iz korenin rastlin. Ličinke se petkrat levijo. Zadnja ličinka si z močnimi sprednjimi nogami skoplje rov na površino, skozi katerega zleze iz tal na bližnjo rastlino, kjer se nato prelevi v odraslega škržata. Celoten razvoj iz ličinke do odrasle žuželke je zelo dolg. Pri naših vrstah ostanejo ličinke v tleh od dveh do petih let, pri nekaterih ameriških vrstah pa celo do 17 let. Ti so tudi najdlje živeče znane žuželke.

Zaščita pred plenilci

Škržati se pred plenilci ščitijo na različne načine, ki so značilni za posamezno vrsto. Čeprav dokazi niso zelo jasni, nekateri raziskovalci škržatov pravijo, naj bi bilo zborovsko petje najglasnejših škržatov zelo učinkovit način odganjanja ptičev, ki bi se drugače z njimi hranili. Veliki škržati zelo hitro odletijo, če so vznemirjeni. Predstavniki nekaterih vrst se povsem zlijejo z okolico, drugi pa plenilce odganjajo z zelo močnimi svarilnimi barvami. Pri nekaterih vrstah pa je poznana tudi enostavna strategija – v nevarnosti se preprosto naredijo mrtve.

Besedilo: Rok Šturm, Jernej Polajnar, Meta Virant Doberlet
Ilustracija: Jernej Polajnar, Rok Šturm

Svet žuželčjega kramljanja

Prav tako kot ljudje se tudi žuželke med seboj pogovarjajo in druga drugi sporočajo informacije, ki jim omogočajo preživetje v naravi.

Dvopikčasti škržatek je zelo pogosta žuželka, ki jo poleti najdemo na vlažnih travnikih po vsej Sloveniji. Sporazumevanje med njimi poteka izključno s tresljaji podlage.

Sporazumevanje s tresenjem podlage

Žuželčje sporazumevanje z zvokom je ljudem zelo dobro poznano. Prav vsak je že slišal pojoče murne ali kobilice na travniku, verjetno pa tudi škržate v obmorskem letovišču. Poleg tega načina pa je med žuželkami razširjen še ljudem neslišen način sporazumevanja s tresenjem podlage ali sporazumevanje z vibracijami. Pri tem žuželke v podlagi, na kateri stojijo, vzbujajo tresljaje, ki drugim žuželkam sporočajo novice.

Takšen način komunikacije je evolucijsko starejši od zvočnega načina, kar pomeni, da se je v zgodovini razvoja živih bitij razvil prej in je med žuželkami tudi splošno razširjen.

Človeška čutila niso dovolj občutljiva, da bi lahko žuželčje tresljaje zaznavala, zato je bil takšen način sporazumevanja dolgo časa spregledan in neraziskan. Z razvojem sodobnih merilnih naprav pa nam ta svet postaja dostopnejši.

Vsak ima svojo pesem

Žuželke proizvajajo tresljaje, ki se prenašajo po podlagi na različne načine: s trkanjem ali praskanjem po podlagi, ali pa s pomočjo posebnih mišic, ki telo ali del telesa izjemno hitro zanihajo. Ti procesi so zelo natančno koordinirani in tako vsaka vrsta žuželke ustvarja lastno pesem – pravimo, da so napevi vrstno značilni. Največkrat je takšna komunikacija namenjena iskanju spolnih partnerjev. Žuželka oglašuje svojo prisotnost v okolju, hkrati pa tresljaji podlage omogočajo zanesljivo orientacijo, da se partnerji iste vrste v naravi najdejo. Nekatere vrste signale uporabljajo tudi za branjenje teritorija na rastlini ali opozarjajo druge člane skupnosti na potencialno nevarnost.

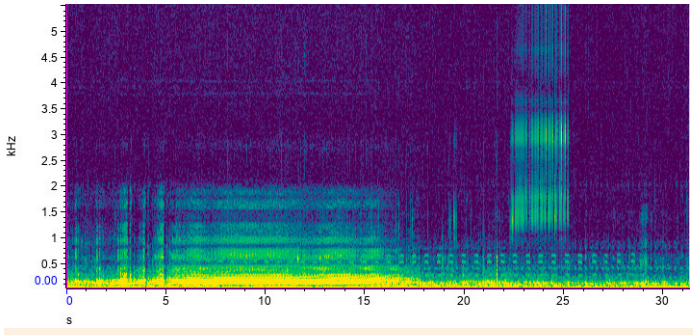

Spektrogram zapisa vibracijske krajine, kjer se pojavljajo napevi treh različnih vrst škržatkov, posnet na Ljubljanskem barju. Ljudje lahko njihovemu sporazumevanju prisluhnemo tako, da tresljaje s pomočjo tehnologije spremenimo v nam slišen zvok. Skeniraj QR-kodo in prisluhni posnetku.

Travnik – komunikacijsko vozlišče

Na travniku najdemo izjemno veliko gostoto žuželk – tudi po več kot tisoč na kvadratni meter – in večina uporablja prav tresljaje kot glavni način sporazumevanja. Tako se s travniškimi rastlinami prenašajo raznorazni tresljaji, ki so pravzaprav namenjeni sporazumevanju žuželk. Čeprav ima vsaka vrsta žuželke svoj žuželčji jezik, pa med njimi obstaja pravilo, da signalov ne oddajo istočasno in tako ne motijo druga druge.

Ko boste naslednjič stali sredi travnika, se skušajte spomniti, da je pri vaših nogah, čeprav ne slišite ničesar razen cvrčanja kobilic, velik vrvež, v katerem žuželke iščejo druga drugo ali pa gosenica brani svoj list pred nepovabljenimi gosti.

Fotografije: Shutterstock

Odgovarja:

Tina Pihlar, dr. vet. med.

Veterinarki pišite na naslov:
PIL, 1536 Ljubljana, ali pil@mkz.si, s pripisom VETERINARKA, ali na www.pil.si.

Živijo!

Kot že veš, si najboljša veterinarka v vsej galaksiji. Imam eno vprašanje. Zelooo si želim mačko, katero pasmo priporočaš? Imam veliko dejavnosti in zato me zanima še, ali lahko mačko naučiš, da ti ne opraska kavča, če je sama? Hvala za tvoj odgovor in lepo se imej.

Mucka, 10 let

Živijo!

Ta je pa huda! Najboljša veterinarka v vsej galaksiji! Ja, hvala. Jaz bi ti svetovala kar navadno domačo mačko. Veliko takšnih mladičkov išče nove domove. Če pa si res želiš pasemsko mačko, pa bi najprej morala razmisliti, ali so ti všeč kratkodlake ali dolgodlake, manjše ali večje, z normalnim ali potlačenim gobčkom.

Hmmmm … glede praskanja kavča … Mačke zelo rade brusijo svoje kremplje. In če tega ne morejo početi zunaj po drevesu, si v stanovanju najdejo nekaj podobnega. Lastniki zato velikokrat kupijo praskalnike, ki jih nekatere mačke uporabljajo, nekatere pa tudi ne in se še vedno spravijo praskat kavč ali preprogo. Če bi jo od začetka učila, da tega ne sme početi, bi kavč mogoče pustila pri miru, žal pa ni nujno.

Živijo, Tina!

Pišem ti prvič in upam, da mi odgovoriš. Doma imam 2 pritlikavi levjegrivi zajčici Češnico in Jagodko. Jagodka je zelo poskočna in hitra. Češnica pa je bolj lene sorte. Ko dam roko v kletko, da bi ju pobožala, me Jagodka začne napadati. Skače mi na roko in me grize, zraven tudi renči. Isto počne, ko devam posodico s hrano v kletko. Zakaj to dela? Kako naj jo tega odvadim? Res ti 10000000000000000x HVALA za odgovor.

Ema, 11 let

Pozdravljena, Ema!

Jagodkino vedenje ni povsem nenavadno. Nekatere kunčice so agresivnejše oziroma se obnašajo bolj dominantno in bolj napadalno, ko branijo svoj prostor, v tem primeru svojo kletko. Za to so velikokrat krivi hormoni. Edini način, da se agresivno obnašanje umiri, je, da se kunčico sterilizira.

Živijo!

Prosim, pomagaj! Moj pes noče jesti! Zakaj? Ne opažam nobenih drugih znakov. Upam, da mi odgovoriš!

Bonbon, 13 let

Živijo!

Če tvoj kuža noče jesti, se mora res slabo počutiti. Neješčnost je velikokrat znak, da s psom nekaj ni v redu, da je bolan. Predlagam ti, da ga odpelješ k veterinarju, saj bo z različnimi preiskavami ugotovil, ali je bolan. Da pa te ne bi prehitro prestrašila, pa je mogoče tudi to, da kakšni psi jedo zelo malo ali pa so pri hrani zelo izbirčni.

Hej!

Res si najboljša veterinarka! Imam pa vprašanje zate. Ali je varno, če imam zajčka v zajčniku na vrtu? Ati ga ne dovoli imeti v hiši, na vrtu pa bi šlo. Me pa skrbi, ker imamo v soseski kar 5 psov. Eden je nemški ovčar in je tam, kjer mi računamo na zajčnik, drugi levo poleg naše hiše, ostali pa malo višje. Naša ulica pa ima še milijon mačk zraven! Bi bilo boljše, če bi ga imela v hiši? Upa, da bo moje pismo v Pilu.

GinnyW2013, 9 let

Hej, Ginny!

Ker so kunci občutljivi za menjavo temperature, bi bil samo zajčnik premalo. Verjetno si že kdaj videla, da imajo kunce v kakšni manjši vrtni hišici ali v kleti ali garaži. To pa zato, ker se temperatura v takšnem zaprtem prostoru ne spreminja toliko in jih obenem tudi varuje pred različnim vremenom. Če imaš okrog še toliko psov in mačk, pa je sploh nevarno, da bi bil ves čas v stresu. Če bi ga psi zavohali in bi lajali, bi ga lahko bilo precej strah. Če imaš možnost na vrtu postaviti kakšno manjšo leseno hišico, v kateri bi bil zajčnik, bi ga lahko imela zunaj. Drugače pa ti svetujem, da ga imaš v hiši. Tako se bo tudi bolj navezal nate, ker bo s tabo preživel več časa.

Besedilo: Irena Duša

Najstarejši poljub ima 4500 let

Nedavne arheološke raziskave so pokazale, da je najstarejši dokaz o poljubljanju med ljudmi star 3500 let in izvira iz južne Azije. Od tam naj bi se poljubljanje razširilo po svetu (skupaj z virusom herpesa). A ob tej novici sta se hitro oglasila danska arheologa z Univerze v Kopenhagnu, ki trdita, da je bilo poljubljanje zelo razširjena praksa že vsaj tisočletje prej, torej pred 4500 leti, in sicer v antični Mezopotamiji. Gotovo ste že slišali za njeno »glavno mesto«, Babilon. Starodavne mezopotamske kulture med rekama Evfrat in Tigris (na območju današnjih Iraka in Sirije) so pisale na glinene tablice. Na tisoče se jih je obdržalo vse do danes in na njih so arheologi našli nedvoumne dokaze, da je bil v tistih časih poljub del romantične intime, poljubljali pa so se tudi prijatelji in družinski člani. Zato, pravi eden od strokovnjakov, je napačna predstava, da so poljub »iznašli«v enem samem kraju, od koder se je razširil drugam. Nasprotno, ta praksa se je skozi več tisočletij spontano in ločeno razvila v različnih starodavnih kulturah. To mnenje potrjujejo tudi raziskave na bonobojih in šimpanzih, človekovih najbližjih sorodnikih, ki se prav tako poljubljajo. Iz tega sklepajo, da je poljubljanje temeljno človeško vedenje, zato ga tudi najdemo v vseh, še tako različnih kulturah. A poleg pomembne vloge, ki jo poljub igra v družbenem in romantičnem življenju, je nehote prispeval tudi k širjenju mikroorganizmov. Eden od njih je zelo verjetno sorodnik virusa herpes simplex 1, ki povzroča podobne simptome kot bolezen »bu'shanu«, kot so jo imenovali v starih medicinskih besedilih na mezopotamskih glinenih tablicah. Teh sicer ne gre brati dobesedno, saj so bili takratni zdravniki pod številnimi kulturnimi in verskimi vplivi, a vendar lahko opazimo očitne podobnosti. Bolezen bu'shanu je prizadela predvsem usta in grlo, prepoznali pa so jo po razjedah v ustih in okrog ust, kar je tudi glavni simptom okužbe s herpesom. Če je bilo poljubljanje razširjena in uveljavljena praksa v številnih starodavnih družbah, je vsekakor stalno prispevalo k prenosu bolezni in okužb, nikakor pa ni bilo edini krivec za širjenje nalezljivih bolezni, dodajajo arheologi.

Babilonska glinena tablica iz 1800 p. n. št. prikazuje par, ki se poljublja.

Fotografija: The Trustees of the British Museum

Hobotnice tlačijo more

Vrsta brazilske hobotnice z imenom Costello, ki se je v človeški oskrbi znašla po tem, ko so ji plenilci v naravi pojedli dve lovki (in še pol tretje), je odprla vprašanje, ali mehkužci sanjajo podobno kot ljudje. Že v preteklosti so opazili, da hobotnice med spanjem vsake pol ure za minuto ali dve menjajo barve. To kaže na »aktivno« spanje in bi lahko bilo podobno fazi spanja REM pri človeku. Costello pa se je med spanjem kar naenkrat začel divje premikati, spustil črnilo (tako se hobotnice branijo pred napadalci) in nato mirno spal naprej, kot da se ni nič zgodilo. V dveh mesecih, kar jih je preživel v laboratoriju, se je to ponovilo štirikrat. Raziskovalci menijo, da je morda podoživljal travmatični napad, in se sprašujejo, ali tudi hobotnice sanjajo zgodbe tako kot mi.

Costello *(Octopus insularis)* je po dveh mesecih v laboratoriju umrl zaradi notranjih parazitov.

Fotografija: Paul Asman, Jill Lenoble via Flickr (CC BY 2.0)

Od kod pride sončev veter

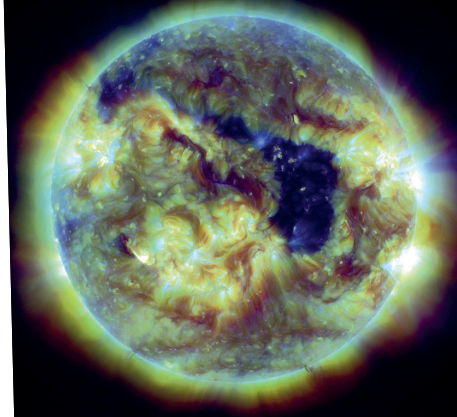

S Sončeve korone kar naprej uhaja tok nabitih delcev, ki mu rečemo sončev veter. Običajno potuje s hitrostjo 400 kilometrov na sekundo, nad luknjami v koroni (Sončevi atmosferi) pa doseže hitrost do 800 kilometrov na sekundo. Na Zemlji povzroča čudovite avrore (polarni sij) in radijske ter satelitske motnje. Luknja v koroni nastane, ko se magnetne zanke prekinejo in odprejo navzven (v UV-valovnih dolžinah na sliki so videti temnejše). Na eno takih je naletela Parkerjeva vesoljska sonda, ki se je Soncu približala na vsega skupaj 8,5 milijona kilometrov in ugotovila, da nabiti delci iz lukenj pršijo precej podobno, kot bi odprli tuš. Poseben pospešek jim dajejo magnetne povezave, ki se razpirajo in ponovno povezujejo.

Ko se v koroni odpre luknja, razkrije zaplato hladnejše plazme (na sliki v temno vijolični barvi).

Fotografija: NASA/SDO

Namišljena bolečina je resnična

Vsak normalen najstnik ve, da ne bolijo samo rane in polomljene kosti, ampak kot bolečino lahko občutimo tudi žalost, strah in včasih celo lepe stvari, na primer zaljubljenost in navdušenje. Da je bolečina zapletena mešanica telesnih, družbenih in psiholoških dejavnikov, so potrdili ameriški raziskovalci z univerz v Ohiu in Michiganu, ki so prostovoljcem naročili, naj prenašajo ne preveč težke škatle, in so jih med tem kar naprej kritizirali, da to počnejo narobe. Ugotovili so, da je konflikt med njihovim prepričanjem, da delo opravljajo dobro, in zunanjo informacijo, da so zanič, povzročil bolečine v vratu in hrbtu. Morda si lahko to informacijo zapomnite za naslednjič, ko vas bo kdo poskušal prepričati, da je vse samo v glavi.

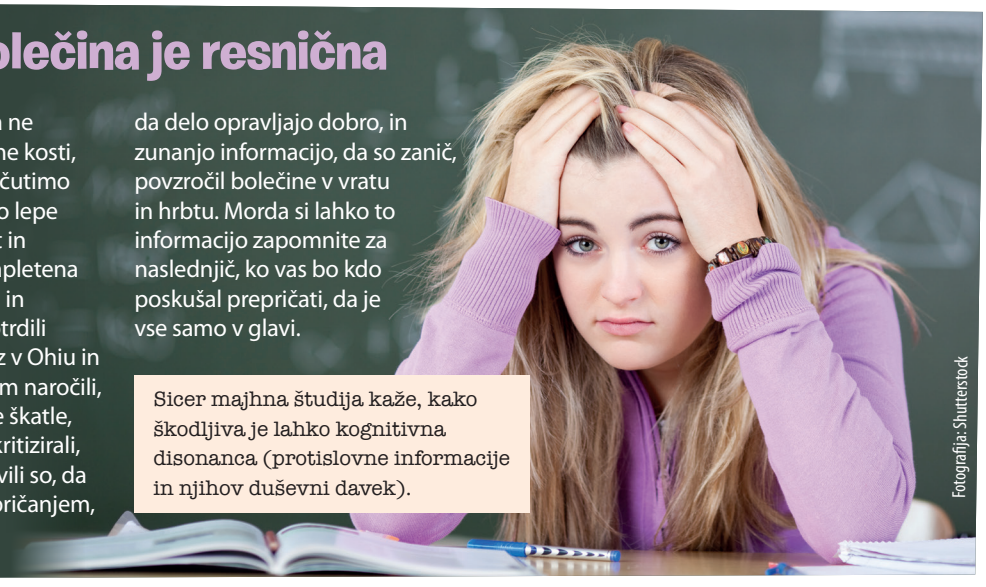

Sicer majhna študija kaže, kako škodljiva je lahko kognitivna disonanca (protislovne informacije in njihov duševni davek).

Fotografija: Shutterstock

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografija:** arhiv Pila

Spletne zvezde na

Poletne počitnice so čas, da ustvarimo nepozabne spomine, ki nas bodo greli med dolgo zimo. V tokratni številki so svoje misli o poletju delile spletne zvezde, ki obožujejo poletje. Kaj jim ta letni čas pomeni, kakšne spomine imajo na poletne počitnice v osnovni šoli ter kaj bodo počeli to poletje, so nam zaupali Lili Čadež, Eva Centrih, Pina Umek, Martin Bokal, Maja Pinterič in Zala Pungeršič.

Eva Centrih

Obožujem poletje. Je moj najljubši letni čas. Tople temperature, oblekice, sladoled in dobra energija v zraku so le nekatere stvari, zaradi katerih se ga vsako leto tako veselim. S fantom Raletom vsako poletje odpotujeva v državo, kjer še nisva bila, spoznavava kulturo in kulinariko in preprosto uživava sto na uro.

Na poletne počitnice imam zelo lepe spomine. Vsako leto smo šli s starši in sestrami večinoma nekam na Hrvaško. Obiskala sem praktično skoraj vsa njihova večja mesta in otoke. Anekdota, ki sem si jo še posebej zapomnila, ni ravno moja najljubša, se mi je pa zelo vtisnila v spomin. Ker sem oboževala lunaparke, mi je oče kupil žeton za vožnjo z avtomobilčki. Med vožnjo se je vame nepričakovano zaletel eden od drugih voznikov. Ker tega nisem pričakovala, sem si prebila ustnico. Po končani vožnji so me razglasili za najboljšo voznico in mi podarili še eno brezplačno vožnjo! Preostanek počitnic sem imela zelo zatečene ustnice in sem lahko jedla samo jogurte.

Letošnje poletje bom najbrž preživela na roadtripu po Italiji. Vrhunska hrana in italijanski temperament – to se sliši super!

Zala Pungeršič

Poletje je moj najljubši letni čas, predvsem zaradi tega, ker so dnevi daljši, ljudje bolj sproščeni, ker se veliko dogaja in je več druženj, dodaten plus pa je seveda morje! V osnovnošolskih letih sem poletja večinoma preživljala doma na vasi ob druženju s sosedi in tam so nastale najboljše poletne anekdote. To so bili moji najljubši dnevi. Letošnje poletje bo zame zelo pestro in delovno; sodelovala bom na različnih kulinaričnih dogodkih po Sloveniji. Upam, da mi bo uspelo zapeljati se tudi do morja, če ne, pa bo za to čas kasneje. Čaka me zares aktivno poletje!

Maja Pinterič

Obožujem poletje! Manj oblačil, več veselja, sonca in manj potrtosti. Spomnim se, da sem se v času poletnih počitnic v osnovni šoli vedno zelo veselila, da bom za prvi šolski dan oblekla lepa poletna oblačila, potem pa je vsako leto padal dež. Letošnje poletje bom preživela v družbi hčerkice Lune, partnerja, svojih kužkov, prijateljev in družine. Malo bom na morju, malo pa doma in naokrog, zaposlena pa bom tudi z načrtovanjem svoje poroke, ki me čaka konec poletja. Juhu!

počitnicah

Lili Čadež

Poletja nimam zgolj rada, temveč ga naravnost obožujem! V zraku se čuti več energije ljudi, slišiš vedno več smeha in ves ta tempo, ki ga imamo čez leto, se malce umiri.

Poletnih počitnic iz osnovnošolskih dni se bom vedno spominjala po tem, kako sem dva meseca preživljala počitniške dneve. Vsako jutro sem na kolesu odvihrala ven in se dobila z najboljšimi prijateljicami. Takrat smo si velikokrat pripravile kakšen piknik v naravi, se kopale v reki in do večernih ur klepetale (še danes ne vem, kaj smo si imele za povedati, glede na to, da smo bile že tako vse leto vsak dan skupaj). To je bil čar poletja.

Letošnje poletje bom že tretje leto zapored preživela v Italiji. Poti me bodo popeljale na jug Italije, nekaj dni pa bom preživela na območju Cinque Terre.

Laura Petrinec

Poletje je absolutno moj najljubši letni čas. Vreme izjemno vpliva na moje počutje in med poletjem se res počutim najboljše. Sovražim mraz! V osnovnošolskih dneh sem poletje preživljala v koloniji v Poreču. Tam smo bili brez telefonov in vsak dan smo imeli različne dejavnosti, vse skupaj pa so popestrile najstniške ljubezenske drame, ki jih je bilo kar precej. Kako bom preživela letošnje poletje, se bom odločila zadnji trenutek. Obožujem spontanost! Verjetno bom odpotovala v Budimpešto, želim pa si tudi obiskati kakšno mesto oziroma državo, kjer še nisem bila. Razmišljam o Franciji in Grčiji.

Pina Umek

Poletje je moj najljubši letni čas! Obožujem sonce, morje, dolge dneve in tople večere. Zelo rada izkoristim čas zunaj, pa naj bo to tek v naravi ali piknik z družino in prijatelji. V osnovnošolskih letih sem z družino vsako poletje preživela na hrvaški obali. Vedno smo hodili v isti kamp, kjer smo bili zelo domači, spoznali smo veliko prijateljev, ki so se prav tako vsako leto vračali v ta kamp, in z njimi ustvarili ogromno zabavnih spominov. Družili smo se cele dneve, preiskali vsak kotiček kampa, skupaj pekli palačinke, se podili s kolesi in seveda tudi kakšno ušpičili. Ena izmed takšnih prigod je bila, ko smo se ob polnoči odpravili plezat na napihljivo goro na vodi in bežali pred varnostnikom, ko nas je pri tem zalotil.

Letošnje poletje načrtujem čim več časa preživeti zunaj! Del dopusta bom preživela na hrvaški obali. Zagotovo se bo našel tudi kak dan za skok na slovensko obalo, za kakšen koncert in piknik. Poskusila bom izkoristiti čim več, kar mi bo poletje ponudilo.

Martin Bokal

Poletje je moj najljubši letni čas. To poletje bom preživel delovno. V prostem času se bom odpravil v fitnes, seveda pa ne bom pozabil uživati na kakšni pijači. Z veseljem se bom odpravil tudi na bazen ali morje.

Besedilo: UK | Fotografija: arhiv Pila

KAKO DOBRO JO POZNAŠ?

Ellie Goulding

1. **Tik pred katerim praznikom se je rodila Ellie Goulding (pisalo se je leto 1986)?**

a) Tik pred praznikom dela.
b) Tik pred silvestrovim.
c) Tik pred veliko nočjo.

2. **Njeni starši so se ločili, ko je imela pet let. Mama je bila zaposlena v supermarketu, oče pa je bil iz družine ...**

a) mornarjev.
b) zdravnikov.
c) pogrebnikov.

Mimogrede, njen očim je vozil tovornjak.

3. **Kako se je imenoval njen prvi album? Izšel je leta 2010 in se takoj po izidu povzpel na vrhove angleških glasbenih lestvic, pozneje pa tudi svetovnih. Prodali so že več kot 1,6 milijona izvodov, na njem pa so singli, kot so The Writer, Guns and Horses in Starry Eyed.**

a) Lights.
b) Dark.
c) So Not Ellie.

4. **Ellie slovi po posebnosti, in to je?**

a) Enako dobro lahko uporablja levo in desno roko.
b) Zna slikati z nosom.
c) Zbira vezenine.

5. **Njen uspeh je morda rezultat zanimivega naključja. V mladosti je pogosto nastopala v londonskem predelu Camden. Nekega večera je po nastopu zamudila vlak za domov in ...**

a) med čakanjem na naslednjega napisala svoj prvi hit.
b) srečala prihodnjega menedžerja in odprla profil na omrežju MySpace.
c) srečala princa Harryja (mimogrede, ta je zares njen prijatelj; in prepevala je na poroki prestolonaslednika Williama in njegove Kate).

6. **Marca je izdala pesem Miracle, pri kateri je sodelovala s svetovno znanim didžejem (in to že tretjič). Katerim?**

a) S Tiëstom.
b) S Calvinom Harrisom.
c) Z DJ Umekom.

7. **Približno čez en mesec je sledil peti studijski album, poimenovan Higher Than Heaven. Napovedali so ga singli Easy Lover, Let It Die in Like a Saviour. Takoj se je znašel na vrhu angleških lestvic, v prvem tednu so prodali skoraj 12.000 izvodov. Kateri Elliejin videospot je izšel istega dne kot ta album, torej 7. aprila?**

a) Better Man.
b) Love Goes On.
c) Love Me Like You Do.

8. **Jeseni se Ellie odpravlja na turnejo po Evropi. Katere od naštetih držav predvidoma *ne bo* obiskala?**

a) Madžarske.
b) Nemčije.
c) Nizozemske.

9. **Ellie ima hude težave s tesnobnostjo in paničnimi napadi, zaradi katerih je leta 2016 celo prekinila snemanje. Od takrat se zdravi in ljudi ozavešča o tej zelo pogosti težavi. Sama pa je prepričana, da si je pri okrevanju najbolj pomagala ...**

a) z redno telesno vadbo in na splošno zdravim življenjskim slogom.
b) z umikanjem v delo.
c) s čudežno tabletko.

10. **Leta 2019 se je poročila s Casparjem Joplingom. Koliko otrok imata?**

a) Nobenega.
b) Tri.
c) Enega.

Pravilni odgovori: 1. b, 2. c, 3. a, 4. a, 5. b, 6. b, 7. a, 8. a, 9. a, 10. c.

Piše: Nika Osredkar | **Fotografija:** arhiv Pila

PREDVAJALNIK

Pesmi za vroče poletne noči

Ni pravega poletja brez playliste za dolge poletne večere. Nikoli ne veš, kdaj se bo pojavila priložnost za zabavo, zato je dobro biti nanjo ves čas pripravljen, saj prave zabave ni brez prave glasbe! Tokrat smo zate izbrali nekaj pesmi, ki bodo to poletje hit, a ne pozabi seznama dopolniti z najljubšimi pesmimi, ki te brez izjeme spravijo v dobro voljo. Formula gre namreč nekako takole: dobra volja + prava glasba + najboljša družba = nepozaben žur!

Dua Lipa – Dance The Night

Dua Lipa je pesem *Dance The Night* posnela za film Barbie, ki k nam prihaja v drugi polovici julija. V njej prepeva, kako bo preplesala noč, čeprav preživlja težko obdobje in se ne počuti najbolje. Kljub temu na plesišču pozabi na neprijetne občutke in se povsem prepusti glasbi. In tako je prav! Ples je dejavnost, ki te lahko obdari s hormoni sreče in prispeva k dobri volji. Če se ti pri njem pridružijo prijatelji, pa je zabava zagotovljena. Poskusi!

Käärijä – Cha Cha Cha

Finski pevec in raper s težko izgovorljivim imenom Käärijä je maja na Evroviziji navdušil s pesmijo Cha Cha Cha, in čeprav je navdihnil številne internetne meme, nas je pesem prevzela, zato verjamemo, da bo na vsaki poletni zabavi poskrbela za dodatno energijo, od katere Käärijä kar prekipeva. Naj te naslov ne odvrne – za to pesem ti ni treba biti navdušenec nad klasičnim čačajem. Govori o noči, ki se konča na plesišču, in tam sploh ni pomembno, ali plešeš dobro ali slabo – važno je, da se zabavaš. (No, upamo, da je res tako – ker finsko še ne znamo, smo prevod zaupali internetu.)

Magnifico – Na obali

Magnifico je pred poletjem izdal pesem *Na obali*, za katero pravi, da govori o veselju do življenja, hrepenenju po ljubezni in nenehni izmuzljivosti sreče, ki jo lahko za trenutek ujamemo s to pesmijo. Vsaka dobra zabava potrebuje tisto eno pesem za počasni ples s simpatijo in Na obali bo ravno pravšnja za to priložnost. Tudi sicer si lahko ob tej pesmi privoščiš lepo dozo sanjarjenja o tem, kako lepo bi bilo, če bi se ti na sanjski plaži pridružila simpatija … Ah ja, naj se poletje nikoli ne konča.

Še več pesmi za vroče poletne noči:

Lestvico ste soustvarili pilovci, ki ste pesmi predlagali na **Pilovem spletnem forumu.**

1. **Joker Out** – CARPE DIEM
2. **Tiësto** – 10:35 (FEAT. TATE MCRAE)
3. **FIFTY FIFTY** – CUPID
4. **Miley Cyrus** – FLOWERS
5. **Loreen** – TATTOO
6. **Rema, Selena Gomez** – CALM DOWN
7. **Kim Petras, Sam Smith** – UNHOLY
8. **Gaja** – DIHAM
9. **Steve Lacy** – BAD HABIT
10. **Taylof Swift ft. Ice Spice** – KARMA

PILOVA LESTVICA

Na vrhu domače lestvice so Joker Out s pesmima Carpe Diem in Barve oceana, tretja je Nina Pušlar, četrto in pesto mesto pa zasedajo LPS s pesmima Disko in Osem korakov. Na vrh tuje lestvice je skočil Käärijä s pesmijo Cha Cha Cha, druga je Miley Cyrus, tretji so Måneskin, na četrto se je na novo uvrstila Rosa Linn, peta pa je Taylor Swift. Lestvico je postavilo vaše glasovanje.

DOMAČA

1. **JOKER OUT** – CARPE DIEM
2. **JOKER OUT** – BARVE OCEANA
3. **NINA PUŠLAR** – MALO, MALO
4. **LPS** – DISKO
5. **LPS** – OSEM KORAKOV

TUJA

1. **KÄÄRIJÄ** – CHA CHA CHA
2. **MILEY CYRUS** – FLOWERS
3. **MÅNESKIN** – BEGGIN'
4. **ROSA LINN** – SNAP
5. **TAYLOR SWIFT** – ANTI-HERO

Izbiramo Pilovo najljubšo skladbo! Katera pesem ti je najbolj všeč? Lahko glasuješ med naštetimi domačimi in tujimi skladbami, seveda pa lahko pošlješ tudi nove predloge in vplivaš na lestvico!

Nagradno vprašanje

Predlog pošlji **do 27. julija 2023** na dopisnici (PIL, 1536 Ljubljana) ali po e-pošti na **pil@mkz.si**, s pripisom **PILOVA LESTVICA** oziroma **PILOV POSTER**. Glasuješ lahko tudi na spletnih straneh na **www.pil.si**.

Med prispelimi predlogi za Pilovo lestvico bo Chupa nagradil 5 izžrebancev. Med prispelimi predlogi za Pilov poster bomo nagradili 1 izžrebanca.

Več o varstvu osebnih podatkov, nagradah, pravilih nagradnih iger in nagrajencih na strani 7.

Besedilo: Petra Skrivarnik | **Fotografije:** arhiv Pila in glasbeniki

Joker Out

razprodaja koncerte po Evropi

Najbolj vroča skupina ta hip, Joker Out, po nastopu na Evroviziji razprodaja evropske dvorane. Na Irskem so odigrali razprodana koncerta v Dublinu, koncert v Zagrebu je bil razprodan v le nekaj urah, navdušujejo pa tudi na pretočni platformi Spotify, kjer so postali največkrat predvajani slovenski izvajalci. Fantje so bili pred kratkim tudi na Finskem, kjer so se na veliko veselje oboževalcev ponovno srečali z evrovizijskim zvezdnikom Käärijo. Bojan Cvjetićanin in odštekani pevec sta celo skupaj stopila na oder, saj se je Bojan pridružil Kääriju kot plesalec, Finec pa mu je vrnil uslugo in je med pesmijo Carpe Diem poprijel za kitaro. Številni oboževalci so na spletu zapisali, da gre za najboljše prijateljstvo v zgodovini Evrovizije. Mi pa že čakamo na prvi skupni projekt in se veselimo sodelovanja tako posebnih glasbenikov.

Glasbene novičke

Eva Boto,
kot je še nismo videli

Simpatična pevka Eva Boto je pred kratkim izdala novo pesem *Sam da ne zebe*, v kateri smo jo spoznali v nekoliko drugačni luči. V videu nismo mogli spregledati zapeljivih dotikov in seksi plesa s postavnim plesalcem. Pevke, ki jo poznamo predvsem po prikupnosti in zabavnosti, v tako zapeljivih situacijah nismo vajeni, zato smo preverili, kako je bilo snemati ljubezenske prizore. *»Na snemanju spota še nikoli nisem bila tako sproščena. To pa zato, ker Mateja (plesalec in igralec v videu, op. p.) poznam že kar nekaj časa. Če sem iskrena, sem želela ta video snemati prav z njim in z nikomer drugim, zato sem ga kar štirikrat klicala, da sva na koncu uskladila termin. Mislim, da se še nobena ženska ni zanj tako trudila kot jaz,«* je v smehu pojasnila Eva. Snemanje je bilo sicer izjemno pestro, saj jim je ves čas nagajalo vreme. *»Ko smo potrebovali dež, ga ni in ni bilo, zato so morali člani banda z vodo polivati vetrobransko steklo. Se je pa zato pošteno ulilo, ravno ko smo na lokacijo prinašali opremo,«* je dodala pevka.

Luka Basi
posnel prvo pesem v slovenščini

Marsikdo se je spraševal, zakaj Luka Basi poje samo v hrvaščini, ko pa je vendar Slovenec. No, to poletje je končno naredil tudi pesem v slovenščini, naslovil pa jo je Skrito v raju. Luka pravi, da se je dolgo bal prepevati v maternem jeziku, saj je imel občutek, da pesmi ne bodo imele prave čarovnije. Toda skrb je bila popolnoma odveč, saj je romantična balada naravnost navdušila oboževalce. Zanjo je posnel tudi video, v katerem nas popelje na morje, kjer se dogaja prava poletna romantika, polna morske strasti in zapeljivih pogledov. Luka bo sicer enega najbolj romantičnih trenutkov v življenju to poletje doživel tudi sam, saj se bo avgusta poročil z izbranko Nastjo Gabor.

Taylor Swift
ponovno samska

Samo mesec dni potem, ko so v javnost pricurljale prve govorice o ljubezni med pevko Taylor Swift in glasbenikom Mattyjem Healyjem, se je par že razšel. Razlog za neuspeh razmerja ostaja skrivnost, govori pa se, da naj bi bila kriva prenatrpan urnik in njuna različnost. Pevko in frontmana skupine 1975 so sicer v zadnjem mesecu večkrat videli skupaj. Matty je obiskoval Taylorine koncerte, ujeli pa so ju tudi na ulicah New Yorka. Oboževalce Taylor Swift je sicer novica o razhodu razveselila, saj pevec velja za problematičnega, znan pa je tudi po številnih rasističnih izjavah.

Lizzo
zaradi žaljivih komentarjev razmišlja o koncu kariere

Pevka Lizzo je pred kratkim dejala, da jo žaljivi komentarji tako žalostijo, da bi najraje končala glasbeno kariero. Ena najbolj priljubljenih izvajalk v zadnjih letih pravi, da je na družbenih omrežjih deležna številnih opazk, predvsem glede videza in teže. »Zaradi takšnih stvari začenjam sovražiti svet. Utrujena sem od tega, da se moram ves čas zagovarjati.« Štirikratna dobitnica grammyja je dodala, da se ne trudi biti debela in da se prav tako ne trudi shujšati. Želi si samo živeti in biti zdrava. Upamo, da Lizzo zaradi grdih komentarjev ne bo končala kariere, saj je krasna. Točno taka, kakršna je.

Harry Styles
med koncertom svetoval oboževalki

Harry Styles se trenutno mudi na evropski turneji Love on Tour, v okviru katere bo na začetku julija nastopil tudi na Dunaju. Na enem od koncertov pa je celo svetoval oboževalki. Ta je opozorila nase s tablo z napisom: »Varal me je. Naj mu oprostim?« Harry je napis opazil in ga pred vsem stadionom prebral na glas. Na vprašanje je najprej odgovorila publika, ki se je odzvala z glasnim »Buuu«, nato pa je obiskovalki še sam zastavil nekaj vprašanj in ji rekel, naj ukrepa tako, da bo srečna. »Zaslužiš si koga, ki te bo spoštoval in bo iskren do tebe,« ji je položil na srce. Oboževalka se je s fantom razšla in dodala, da se je zaradi Harryjeve pozornosti počutila videno in slišano. Bravo, Harry!

Besedilo: Matevž | **Fotografija:** arhiv Pila

PEVKA MESECA

Kylie Minogue

Kylie Ann Minogue je najuspešnejša avstralska zvezdnica vseh časov. Do zdaj je prodala 80 milijonov albumov. Ne boste verjeli, ampak na glasbeni sceni je že neverjetnih 36 let. Prvi album *Kylie* je izdala leta 1988, šestnajsti *Tension* pa bo izšel 22. septembra. Vso glasbeno kariero je v koraku s časom. Tako z novimi pesmimi ne navdušuje le starejših, ampak tudi mlajše poslušalce. Z najnovejšim hipnotičnim elektronskim komadom *Padam Padam* je obnorela *TikTok* in *Twitter*. Pesem ti zares zleze pod kožo. Sodeč po njenem uspehu, bo tudi album velik hit.

Padam Padam

Padam, padam oponaša zvok bitja srca. Pesem je ljubezenska in ponazarja, kako se neznanca začutita na plesišču, drug pri drugem zaslišita pospešeno bitje srca, iskrice se zanetijo in noro se zaljubita. Videospot za pesem je nastal v Los Angelesu v Kaliforniji.

Tension

Kyliejin prejšnji album se je vrnil v čas disko glasbe, na novem pa ponovno prevladuje elektropop. Enajst novih pesmi je posnela v svojem rodnem Melbournu, v Londonu in Parizu ter na Hrvaškem. O prihajajočem glasbenem izdelku je v nedavnem intervjuju povedala: »V nasprotju s prejšnjima albumoma na novem ni rdeče niti, ki bi povezovala pesmi. Tokrat sem želela slaviti individualnost vsake pesmi posebej.«

Občutek svobode

Kylie je zatem dodala: »Nekaj pesmi na novem albumu odraža zasebne razmisleke o življenju, nekatere imajo klubski pridih, spet druge preveva zasanjana melanholija. Ker med snemanjem nisem bila obremenjena s tem, kako naj pesmi zvenijo, sem se počutila popolnoma svobodno, kar je zelo lep občutek. Upam, da vam bo album všeč!«

Zanimivosti:

- Pri šestintridesetih letih je premagala raka na dojki.
- Njeni največji hiti so pesmi *I Should Be So Lucky, The Loco-Motion, Spinning Around, On a Night Like This, In Your Eyes, Can't Get You Out of My Head, Slow in All the Lovers.*
- Če bi morala do konca življenja živeti v enem od svojih videospotov, bi izbrala Slow, saj je bil posnet ob bazenu v Barceloni.
- Za dobro počutje ji pomaga, da se spomni na vse, za kar je v življenju lahko hvaležna. Poleg tega ji razpoloženje izboljšata sprehod in sprememba okolja.

Besedilo: Matevž | **Fotografije:** arhiv Pila

PESEM MESECA

Ellie Goulding in Calvin Harris: Miracle

Šestintridesetletna novopečena mamica Ellie Goulding je ena najuspešnejših britanskih glasbenic v zadnjih desetih letih. Najbolj je znana po hitih *Lights*, *Burn* in *Love Me Light You Do*. Veliki uspešnici pa sta bili tudi pesmi *I Need Your Love* in *Outside*, v katerih je sodelovala s škotskim didžejem/producentom Calvinom Harrison. Letos sta ponovno združila moči v novi pop/trance pesmi *Miracle*, ki se je uvrstila na vrh evropskih glasbenih lestvic in je še posebej priljubljena v klubih in na zabavah. Za nameček je Ellie aprila izdala peti studijski album *Higher Than Heaven*, ki je požel odobravanje kritikov in poslušalcev.

Miracle

V tej pesmi Ellie prepeva o obžalovanju, ker se do partnerja ni vedla, kot bi se morala. Priznava, da mu je povzročila precej bolečine in ga večkrat vrgla iz tira, obenem pa jo je strah, da ga bo izgubila, saj jo kljub vsemu neizmerno privlači. Sklene, da upa, da partner verjame v čudeže in ji bo dal še eno možnost, saj mu obljublja čudežno preobrazbo. Odločena se je spremeniti in z njim ravnati ljubeznivo.

Calvin o sodelovanju

Ko je Calvin napisal pesem, se je takoj spomnil na Ellie in njen angelski glas. »Ellie ima res prekrasen glas. Poleg tega sva do zdaj super sodelovala, zato sem ji takoj, ko sem napisal pesem, poslal sporočilo, ali bi rada sodelovanje ponovila. Ker mi nekaj dni ni odgovorila, sem najprej mislil, da s sodelovanjem ne bo nič. Vesel sem, da se nama je na koncu uspelo časovno uskladiti, saj je pesem postala velik hit. Poleg tega še nikoli nisem posnel pesmi s tako hitrim tempom, zaradi česar je bilo snemanje še posebno zabavno,« je povedal Calvin v nedavnem intervjuju.

Ellie o sodelovanju

Ellie pa je o sodelovanju s Calvinom povedala: »Pesem sva dokončala skupaj v studiu, saj verjameva, da je osebni stik zelo pomemben. Ker noben od naju ne čuti več potrebe po dokazovanju, je bilo snemanje zelo sproščeno. Poleg tega je med nama s Calvinom odlična kemija. Čeprav se že več let nisva videla, je bilo tako, kot bi snemala z dobrim prijateljem.«

Zanimivosti:

- Ellie je v nedavnem intervjuju povedala, da je njen zadnji album *Higher Than Heaven* njen najmanj oseben do zdaj. Tokrat ni želela raziskovati svojih čustev in občutij, ampak je želela posneti sproščen album.
- Na novem albumu ji je najbolj všeč pesem *Like A Saviour*.
- Ellie trpi za anksioznostjo. Pri spopadanju s hudo tesnobo ji najbolj pomagata telovadba in boksanje.
- Ellie ima brata in dve sestri. Ko je odraščala, so bili zelo revni.

PILOV POSTER

Sobo si lahko opremite s Primožem Rogličem, konjem, sončnim zahodom, BTS, Janjo Garnbret in Ellie Goulding.
Kaj želiš obesiti na steno? Katera je tvoja najljubša žival? Pa najljubša glasbena skupina, pevka ali pevec? Najljubši športnik ali filmska zvezda? Pošlji svoj predlog na dopisnici (PIL, 1536 Ljubljana) ali po e-pošti pil@mkz.si, s pripisom **PILOV POSTER**. Predloge zbiramo tudi na **www.pil.si**. Med predlogi bomo enega izžrebali.

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografija:** arhiv Pila

LADY GAGA

Pravo ime: Stefani Joanne Angelina Germanotta
Leta delovanja: od leta 2001 do danes
Glasbeni žanr: pop
Najbolj znane pesmi: *Poker Face, Bad Romance, Just Dance, Born This Way, Shallow, Million Reasons ...*

Tokratna glasbena legenda je zares vsestranska ustvarjalka – pevka, plesalka, umetnica in igralka. Nanizala je veliko hitov in za svoje delo prejela številne nagrade. Je ena najbolje prodajanih glasbenic na svetu in tudi aktivistka, ki nenehno opozarja na številne pereče tematike. Kjerkoli se pojavi, privlači poglede – ne boji se izstopati in biti to, kar je. Velja za eno najbolj vplivnih oseb na svetu. Spoznajmo edinstveno Lady Gaga!

Prvi koraki

Lady Gaga se je rodila v New Yorku. Pri štirih letih je začela igrati klavir in kot najstnica že začela nastopati po newyorških klubih. Začela je tudi študij glasbe, a ga je pustila zaradi ustvarjanja kariere. Nadela si je ime Lady Gaga in dodelala svoj stil. Pisala je pesmi za druge izvajalce in pripravljala svoj prvi album *The Fame*, ki je izšel leta 2008.

Hit za hitom

Prvi singel, ki ga je izdala istega leta, je bil *Just Dance*. Pesem je postala priljubljena v klubih po ZDA in Evropi in se kmalu povzpela na vrhove glasbenih lestvic. Sledile so pesmi *Poker Face*, *LoveGame* in *Paparazzi* in zdelo se je, da vsaka pesem, ki jo Gaga ustvari, postane velik hit. Lady Gaga je postala ena od najuspešnejših glasbenic. Navdušila je tudi z drugim albumom, na katerem so pesmi *Bad Romance*, *Telephone* in *Alejandro*.

Igralska kariera in aktivizem

Lady Gaga ima tudi uspešno igralsko kariero. Najbolj znana je njena vloga Ally v filmu Zvezda je rojena, za katerega je napisala tudi večino pesmi. V filmu lahko slišimo tudi pesem *Shallow*, za katero je prejela oskarja in dve nagradi grammy. Leta 2012 je ustanovila fundacijo *Born This Way*, ki se osredotoča na opolnomočenje mladih. Sodelovala je tudi z Rdečim križem in večkrat poudarila pomen duševnega zdravja. Zavzema se tudi za pravice skupnosti LGBT.

Lady Gaga danes

Gaga ostaja aktivna vse do danes. Še vedno se zavzema za pomembne teme in nadaljuje glasbeno ustvarjanje. Pred dvema letoma je igrala v filmu Hiša Gucci, in čeprav je svojo vlogo odlično opravila, jo je psihično povsem izmučila. Napisala je tudi pesem *Hold My Hand* za film Top Gun: Maverick. Še vedno je tudi pomembna modna ikona. Rada preizkuša nove glasbene žanre in spreminja svoj stil – pravi, da je to zanjo svoboda in da ji veliko pomeni, da se lahko vsake toliko časa »ponovno izumi«. Komaj čakamo, da vidimo, s čim nas bo presenetila v prihodnosti.

Zanimivosti:

- Lady Gaga se je rodila 28. marca 1986 in je stara 37 let.
- Navdih za ime Lady Gaga je dobila v pesmi *Radio Ga Ga* skupine Queen.
- Do zdaj je izdala pet samostojnih studijskih albumov.
- Poleg glasbe jo zelo navdihuje moda.
- Na podelitev nagrad MTV Music Video Awards leta 2010 je prišla oblečena v obleko iz mesa, ki je v sebi skrivala globlje sporočilo.
- Kot otrok je poslušala izvajalce, kot so Michael Jackson, The Beatles, Stevie Wonder, Queen, Pink Floyd, Whitney Houston in drugi.
- Je tudi podjetnica; leta 2019 je ustvarila vegansko znamko ličil Haus Labs.

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografije:** arhiv Pila

Jennifer Lawrence

Jennifer Lawrence je ena najbolj simpatičnih igralk, ki je marsikomu všeč predvsem zaradi tega, ker je pristna. Kako pristna? Tako, da se je pred kratkim na rdeči preprogi pojavila v japonkah in s to svojo potezo zapolnila naslovnice revij po svetu. Navdušila nas je z vlogo Katniss Everdeen v franšizi filmov Igre lakote in bila dve leti najbolje plačana igralka na svetu. Od takrat se je nekoliko umirila, zato sprejema samo vloge, ki so ji zares všeč. Predlani je navdušila v filmu *Don't Look Up* ter se lani znašla v novi vlogi - vlogi mame.

Lani si postala mama, čestitke!
Hvala, v novi vlogi res uživam.

Si velika zvezda in tudi v filmih nastopaš z velikimi imeni. Si kdaj navdušena, ko jih vidiš?
Ko spoznam kakšno osebo, ki jo občudujem, se sploh ne znam odzvati! Obožujem Meryl Streep, in ko sem jo na nekem dogodku videla, sem samo strmela vanjo! Zelo navdušena sem bila tudi, ko sem v Don't Look Up igrala z Ariano Grande. Na najini skupni fotografiji, ki jo imam, sem kot njena oboževalka, ki je komaj čakala, da jo spozna!

Ali ob gledanju filmov kdaj jokaš?
Ja! Odkar sem mama, komaj gledam filme, v katerih nastopajo otroci ali živali.

Mnogi najstniki imajo v sobi tvoj posterje. Kateri posterji pa so krasili tvojo sobo, ko si odraščala?
Avril Lavigne. In kužki. Nisem bila preveč kul.

Imaš kakšen skrivni talent?
Na žalost ne. Znam pa bočno parkirati.

V čem pa nisi dobra?
Nisem dobra plesalka.

Pravijo, da si nerodna in večkrat smo v javnosti videli tvoje padce. Kako gledaš na to?
Res je, večkrat sem se spotaknila na kakšnem dogodku. Sprva se mi je to zdelo zabavno in se nisem sekirala, kasneje pa mi je bilo že malce neprijetno, saj mediji o tem niso več pisali kot o prikupnih padcih.

Imaš še kakšno zanimivo lastnost?
Zelo hitro govorim. Verjetno zato, ker sem odraščala z bratoma, ki sta me ves čas priganjala, naj že povem do konca.

Kaj počneš, ko se ne počutiš dobro?
Jem hitro hrano in gledam resničnostne šove.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?
Ugotovila sem, da v življenju ne smeš imeti preveč pričakovanj, saj nikoli ne veš, kaj se bo zgodilo.

Dejstva o Jennifer:

- Rodila se je 15. avgusta 1990.
- Po horoskopu je lev, s čimer se poistoveti, ker je za leve značilno, da imajo radi pozornost in niso sramežljivi.
- Ne daje pogosto intervjujev in se v zadnjem času precej umika z oči javnosti.
- Ko je prejela oskarja za najboljšo igralko, se je na poti do odra spotaknila. In se ni prav nič preveč sekirala!
- Odraščala je z dvema bratoma, zato ni nikoli bila preveč punčkasta.
- Obožuje pico in ne podpira diet! Ne želi, da bi dekleta stradala, ker želijo biti takšne kot ona.

Besedilo: Jure Kreft | **Fotografije:** arhiv distributerjev

Misija: Nemogoče – Maščevanje, 1. del

Meter pričakovanja

Romantika:
Smeh:
Akcija:
Strašljivost:
Globina:

V novem delu misije morajo Ethan Hunt *(Tom Cruise)* in njegova ekipa izslediti grozljivo novo orožje, ki ogroža vse človeštvo, preden pade v napačne roke. Z nadzorom nad prihodnostjo, usodo sveta na kocki ter temnimi silami iz Ethanove preteklosti, ki se približujejo, se začne smrtonosna dirka okoli sveta. Ko pa se Ethan spopade s skrivnostnim in vsemogočnim sovražnikom, je prisiljen razmisliti, ali mu več pomeni življenje njegovih najdražjih ali doseči cilj misije.

Adrenalinska obsesija Toma Cruisa

Tom Cruise je tisto, kar povezuje vse filme franšize Misija nemogoče tako pred kamero kot za njo. Ključne odločitve o izbiri sodelavcev in smeri scenarija so njegove. Najbolj zanimivo pa je, da iz rok ne spusti niti ene kaskaderske točke. Vse izvede sam! In to ne v varnem zavetju studia, pač pa na pravem terenu! Če scena zahteva, da mora voziti motor, helikopter ali letalo, se bo pač naučil in vse odigral sam v realnem okolju. Leta 2018 si je pred kamero med izvedbo kaskaderske točke za prejšnjo epizodo franšize celo zlomil gleženj, kar je krepko zavleklo časovnico snemanja, a tudi takšna izkušnja ga ne ustavi. Tom pravi, da samo resnično izvedene točke pričarajo občutke in vznemirjenje, ki ga občinstvo pričakuje.

Najnevarnejša scena, kar so jih snemali

Scenarij za najzahtevnejšo sceno filma gre nekako takole: Tom Cruise se nekje na Norveškem med begom pred zlimi silami približa robu klifa in nima druge možnosti, kot da z motorjem z vso hitrostjo zapelje globoko v prepad. Uprizoritev scene na realni lokaciji je od igralca terjala eno leto treninga skokov BASE (skakanje v globino s fiksne točke) in stabilnosti v zraku. Naredil je več kot 500 skokov s padalom, včasih tudi po 30 na dan! A scena zahteva tudi trening motokrosa: z motorjem je naredil več kot 13 000 pripravljalnih skokov, tudi zaradi določitve pozicije kamer in dronov. Matematiki so morali natančno predvideti Tomov polet, da so ga kamere sploh lahko ujele v ključnih trenutkih. Glede na napovednik si upam trditi, da končni izdelek vsekakor odraža vloženo delo.

- *Mission: Impossible - Dead Reckoning Part One*
- v kinu od 13. 7. 2023
- akcijski film
- v glavnih vlogah: Tom Cruise, Simon Pegg, Ving Rhames, Rebecca Ferguson, Vanessa Kirby
- ZDA

Grad strahov

Ste že kdaj bili v hiši strahov? Hiše strahov so skoraj obvezna atrakcija v zabaviščnih parkih po vsem svetu. Včasih so res grozne, včasih pa malo bolj prijazne, ampak s tem tvegajo, da so dolgočasne in ne pustijo takšnega vtisa. Disneyjev film Grad strahov neposredno izvira iz istoimenske atrakcije v zabaviščnem parku Disneyland. Govori o mami in otroku, ki se s pomočjo raziskovalcev paranormalnih pojavov borita proti duhovom v dvorcu, v katerega sta se vselila. Film na prvi pogled deluje kot grozljivka, a ga oglašujejo bolj kot družinsko komedijo, da se občutljive duše ne bi ustrašile obiskati kinematografov.

Meter pričakovanja

Romantika:
Smeh:
Akcija:
Strašljivost:
Globina:

- *Haunted Mansion*
- v kinu od 27. 7. 2023
- strašljiva družinska komedija
- v glavnih vlogah: Jamie Lee Curtis, Rosario Dawson, Winona Ryder, Jared Leto, Dan Levy, Owen Wilson, Danny DeVito
- ZDA

Blue Beetle

Jaime je Američan latinskega izvora, ki na začetku filma dobi enostavno nalogo: varovati mora kartonček za hamburger, ne da bi pogledal, kaj je notri. Ko je na varnem, ga seveda odpre in notri je starodavni biotehnološki modri hrošč, ki mu skoči na obraz in ga spremeni v superheroja z imenom Blue Beetle. Jaime ostane nežen in preprost fant, a njegove supermoči imajo tudi svojo voljo, ki povsem obvladuje njegovo telo. Zdi se celo, da ga spreminjajo v nevarno orožje, ki bi lahko uničilo svet …

Meter pričakovanja

Romantika:
Smeh:
Akcija:
Strašljivost:
Globina:

- *Blue Beetle*
- v kinu od 17. 8. 2023
- pustolovski film
- v glavnih vlogah: Xolo Maridueña, Bruna Marquezine, George Lopez, Susan Sarandon, Harvey Guillén
- ZDA

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografije:** arhiv Pila, RTV SLO

Najboljše serije za poletje

Poletne počitnice so končno tu in predstavljamo letošnji izbor naj serij za poletne dni, ki smo ga oblikovali s pomočjo predlogov iz vaših pisem, za predloge pa je poskrbela tudi RTV Slovenija. Prepričani smo, da boste na seznamu našli kaj za vaš okus, veseli pa bomo, če nam boste še naprej pošiljali predloge, o katerih serijah bi želeli brati v rubriki Ekran v naslednjem šolskem letu. Želimo vam lepe počitnice in prijeten ogled!

Poišči me v Parizu

Ruska princesa in balerina Lena Grisky nekega večera izve, da jo želijo starši iz pariške baletne šole poslati nazaj v Rusijo. Ker ji balet pomeni vse, se odloči zbežati, med bežanjem pa se naenkrat znajde 113 let v prihodnosti: iz leta 1905 je pripotovala v leto 2018. Tudi v sodobnosti se znajde na baletni šoli, kjer se mora naučiti vseh trikov novodobnega sveta in najti način, da se vrne k fantu Henryju, ki ji je podaril verižico, zaradi katere se je znašla v prihodnosti. Ker pa je na novi šoli prav fino, jo nazadnje čaka težka odločitev: naj se vrne v svoj čas ali ostane v prihodnosti?

Wednesday

Z Wednesday Addams ni dobro češenj zobati – je samosvoja, vedno oblečena v črno, nikoli nasmejana in ima za vsako besedo pripravljen oster odgovor. Ker člani šolske vaterpolo ekipe ustrahujejo njenega brata Pugsleyja, Wednesday v njihov bazen spusti piranhe, zato jo izključijo iz šole. Starša Gomez in Morticia jo nato vpišeta na Akademijo Nevermore, ki sta jo nekoč obiskovala sama. Nevermore je šola za vse posebneže – volkodlake, sirene, vampirje in druga nenavadna bitja. Wednesday je prepričana, da ji šola ne bo všeč, kmalu pa začne odkrivati skrivnosti, povezane s pošastnimi umori, ki so ji pisane na kožo.

Outer Banks

Serija Outer Banks sledi skupini drznih najstnikov – Johnu B, Kiari, Popu in JJ-ju, ki raziskujejo izginotje Johnovega očeta. Njegov oče namreč skrivnostno izgine, prijatelji pa ob iskanju naletijo na zaklad, ki razkrije dolgo zakopano skrivnost. Serija se dogaja v ameriškem kraju Outer Banks, ki je razdeljen na dva pola – premožne in manj premožne (naša skupina prijateljev sodi med slednje), med katerimi prihaja do sporov in drugih zapletov. Skrivnostno dogajanje pa še dodatno zapletajo ljubezen, droge, pretepi, prijateljstvo in denar. Letos je izšla že tretja sezona serije, v kateri se naši junaki podajo na najbolj vznemirljivo dogodivščino doslej.

Poletni izbor serij RTV Slovenija

Gudrun, vikinška kraljična

Pred tisoč leti je v divjini na severu živela posebna deklica. Igrala se je z drevesi in gozdnimi živalmi. Bili so njeni prijatelji. Odpotujmo nazaj v ta čas in se ji pridružimo.

Nezmotljivi detektivi

Ezra je zelo redoljuben, Ava uživa pri načrtovanju zabav, Kyle pa je rojen športnik. Ko v njihov razred pride še Maudie, ki zna dobro opazovati in še bolje sklepati, štirje petošolci postanejo izjemna druščina pronicljivih nezmotljivih detektivov. Uredijo si detektivsko pisarno in razvozlavajo male in velike skrivnosti. Naj iščejo pogrešane predmete ali se trudijo priti do dna nenavadnim dogodkom, Nezmotljivi detektivi vselej izvrtajo, kdo, kdaj, kaj in predvsem zakaj. Pri tem jih vodita detektivska žilica in bistroumnost ter zvrhana mera prijateljstva.

Danin Dinosvet

Devetletna šolarka Dana ima bujno domišljijo in živahno raziskovalno žilico. Zanimajo jo dinozavri in druga bitja iz pradavnine. Velikokrat se prikažejo v njenem svetu in ji pomagajo razvozlati uganke o svojem življenju. Dani pri poskusih pomagajo prijatelji, pa tudi sestra, mamica in očka, ki z zanimanjem spremljajo njene poskuse.

Skoraj nikoli

Serija Skoraj nikoli v treh sezonah sledi mladim glasbenikom – fantovski skupini Wonderland in dekliški skupini Girls Here First – na njihovi razburljivi poti do uspeha. Spremljamo vzpone in padce, iskanja, ljubezenske zaplete in vsakodnevne prigode mladih, ki se po najboljših močeh trudijo uresničiti svoje sanje in uspeti.

Kapucar

Pieter z mamo policistko živi v Bruslju. S prijateljem Soufom skrivaj trenirata parkour, ki ga njegova mama ne odobrava. S svojo spretnostjo Pieter postane pravi bruseljski Robin Hood. Ko mu na sled pridejo prijatelji, se povežejo v ekipo in se skupaj spoprimejo s kriminalom v njihovi soseski.

Holly Hobbie

13-letna Holly Hobbie je nadobudna pevka in tekstopiska, ki se ne boji boriti za stvari, v katere verjame. Na zunaj se Holly zdi navadna najstnica, ki živi z družino na kmetiji blizu mesta, toda po srcu je junakinja našega časa. V novi sezoni se njeno življenje zares zaplete in takšne postanejo tudi njene pesmi, ki naenkrat niso več vsem všeč. Bo Holly našla moč in pogum, da se bo jasno in glasno predstavila širšemu občinstvu?

Holly Hobbie

Danin Dinosvet

Kapucar

Gudrun, vikinška kraljična

Nezmotljivi detektivi

Skoraj nikoli

Počitniški program RTV SLO 1 bo na sporedu vse poletje od ponedeljka do petka med 9. in 10. 15.

OGLASNO SPOROČILO

SONCE, MORJE IN MOBITEL

Počitnice so idealne za druženje, sonce, morje in nova doživetja, pa tudi za obstoječa in nova prijateljstva. Mobitel je pri tem naš redni spremljevalec, z njim tudi fotografiramo in snemamo videe, ki jih nato pogosto delimo na različnih družbenih omrežjih.

A ne pozabimo: naše vsebine vidijo tudi tisti, ki jim niso namenjene. In tako nehote razkrivamo, kdaj nas ni doma, prek različnih platform pa pošiljamo fotografije s plaže, v kopalkah in podobno.

KAM GREDO NAŠE FOTOGRAFIJE, VIDEI IN KLEPETI?

Zavedati se moramo, da do vsebin na mobitelu žal ne dostopamo samo mi, temveč imajo običajno do njih dostop tudi lastniki posameznih aplikacij, ki jih uporabljamo. Na ta način podatki o naši lokaciji ter vsebinah, ki jih spremljamo na družbenih omrežjih in spletu, skoraj vedno romajo tudi k podjetjem, ki jih izkoriščajo za to, da nas nagovarjajo z različnimi sporočili.

Za najbolj varno komuniciranje, kjer tvoji klepeti, fotografije in videi ne bodo bili uporabljeni še za zbiranje podatkov o tebi, ne uporabljaj komercialno najbolj poznanih aplikacij, ampak ti priporočamo, da si naložiš aplikacijo, kot je recimo Signal, ki podpira zasebno klepetanje in glasovne klice prek spleta. Deluje na vseh napravah, uporabljaš pa jo lahko tudi na namizju računalnika. Bistveno je, da tovrstne aplikacije ne zbirajo podatkov o pogovorih in vsebinah.

ALI RES POTREBUJEŠ VSE APLIKACIJE, KI JIH IMAŠ NA MOBITELU?

Premisli, ali zares uporabljaš vse aplikacije, ki jih imaš na svojem mobitelu. Pogosto se zgodi, da posamezno aplikacijo uporabljamo le kratek čas, nato pa nanjo pozabimo, a je ne izbrišemo. Ker pa aplikacije od nas zahtevajo veliko dovoljenj za dostop do imenika, fotografij in ostalih podatkov, ki jih hranimo na mobitelu, lahko aplikacije te informacije brez naše vednosti nato tudi zlorabijo.

Počitnice so idealen čas, ko se lahko v miru sprehodiš skozi svoj mobitel in za vsako aplikacijo preveriš, ali jo zares uporabljaš ali ne. Izbriši aplikacije, ki jih ne uporabljaš. S tem na mobitelu ne bo samo več prostora, temveč bodo tudi tvoji podatki varnejši in manj izpostavljeni ne-vedno-dobrim praksam digitalnih platform.

SPOČIJ SE IN VARNO UŽIVAJ V POLETJU

Za konec pa še en kratek nasvet. Mobitel je samo ena od naprav, ki nam omogočajo biti s stiku s prijatelji in svetom okoli tebe. Najlepše je, ko si vzameš čas, da se srečaš s prijateljicami in prijatelji v živo, in skupaj preživite kak poletni večer ob dobrem pogovoru ali zabavi.

in za konec, UŽIVAJ POLETJE, KJERKOLI IN S KOMERKOLI ŽE BOŠ.

© Telekom Slovenije, d.d. Ljubljana

TelekomSlovenije

telekom.si

blocz

ELLIE GOULDING

Fotografija: arhiv Pila

JANJA GRANBRET

Fotografija: arhiv Pila

ZGODBE ZA ZABAVO IN ZGODBE ZA NA GLAVO

Lahko jih bereš ali poslušaš

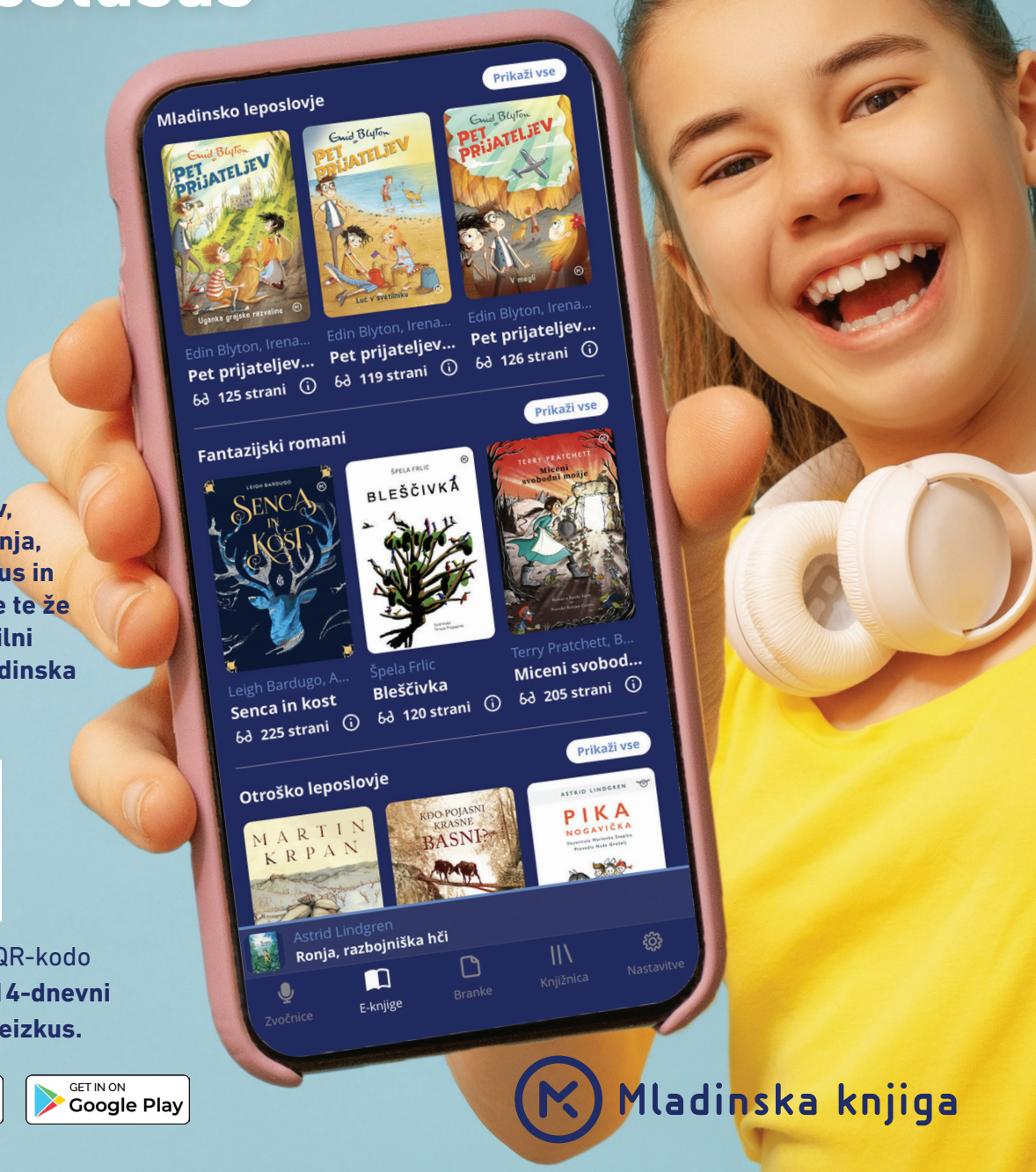

PLUS

Pet prijateljev, Bleščivka, Ronja, Trio Golaznikus in ostale zgodbe te že čakajo v mobilni aplikaciji Mladinska knjiga PLUS.

Poskenirajte QR-kodo in izkoristite **14-dnevni brezplačni preizkus.**

Download on the App Store

GET IN ON Google Play

Mladinska knjiga

© Mladinska knjiga. Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

Ilustracije, besedilo in fotografije: Tamara Bregar, Kaja Cajhen in Živa Rogelj, Narodna galerija, Shutterstock

MOJ MANGA STIL

V prejšnji številki Pila smo predstavili nagrajence likovnega natečaja Moj manga stil, ki sta ga organizirala Pil in Narodna galerija, zdaj pa vas vabimo še na razstavo nagrajenih likovnih del z natečaja. V Narodni galeriji so na ogled do 10. septembra. Marsikatero prejeto delo izstopa po zanimivi likovni rešitvi oziroma kompoziciji, druga dela po motiviki, tretja po izpiljeni tehniki, kakšno pa po dovršenosti izdelka glede na avtorjevo starost. Oglejte si super izbor in se prepustite domišljiji! Morda vas bo zamikalo, da se tudi vi pridružite manga delavnicam v Narodni galeriji. Vstop na razstavo je prost.

POLETNE MANGA POČITNIŠKE DELAVNICE ZA MLADE 12+

Najboljša manga zabava za poletne dni z odlično poznavalko risanja in mange Tamaro Bregar.
Lahko se prijavite za en dan, za par dni ali za ves teden.

1. termin: **21.–25. avgust 2023**
2. termin: **28.–31. avgust 2023**

Cena za en dan je 25 EUR, za pet dni 125 EUR. Cena vključuje: vstopnino za ogled stalne zbirke in občasne razstave, vodenje, ustvarjalni material, kosilo, malico in pijačo.

RISANJE Z ALKOHOLNIMI MARKERJI

Preden začnete risati motive, si vzemite nekaj časa za vadbo tehnike risanja z alkoholnimi markerji. Priporočamo, da začnete z osnovnimi oblikami ali motivom, ki ga že obvladate, saj je poudarek bolj na tem, kako uporabljati alkoholne markerje, kot na samem risanju. Poskusite risati z različno debelimi in širokimi konicami in z različnimi pritiski na podlago; tako boste dobili občutek, kako markerji delujejo.

Alkoholni markerji vsebujejo pigment, raztopljen v alkoholu, kar omogoča hitrejše sušenje in preprečuje, da bi se barve razlivale.

Večina alkoholnih markerjev ima dvojno konico. Na eni strani je fina konica,

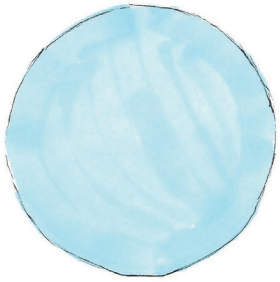

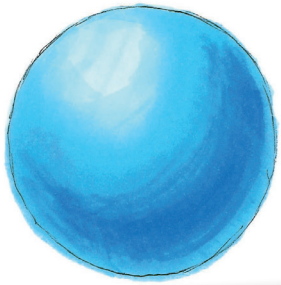

primerna za risanje črt ali pisanje. Na drugi strani je čopičasto oblikovana konica za ustvarjanje potez, ki so značilne za slikanje in mešanje barv. Ko se konice obrabijo, jih lahko zamenjate za nove, držalo pa ponovno uporabite.

Za večino začetnikov zadošča osnovni set markerjev z dvojnimi konicami v osnovnih barvah in nekaj odtenkov po vašem okusu. Za lažje mešanje barv priporočamo tudi uporabo t. i. blenderja (markerja za mešanje barv), s katerim lahko naredite prehode med barvami mehkejše.

Pri izbiri papirja za alkoholne markerje smo pozorni na to, da je papir debelejši, brez kislin in brez tekstur. Debelejši papir vpija več barve, kar omogoča boljše plastenje barv in lepše barvne prehode.

POLETJE NA JAPONSKEM

Čeprav vsi pravijo, da je treba Japonsko obiskati spomladi, ko cvetijo češnjevi cvetovi, je tudi poletje na Japonskem zanimivo. Sicer vroče in vlažno, deževno, a vsa narava sije v močnih barvah, predvsem pa je to čas festivalov, ognjemetov in veselja na soncu. Poletna osvežitev je seveda najboljša na morju, a tudi v okolici Tokia je veliko plaž, odličnih za surfanje in potapljanje.

Med julijem in septembrom je tudi edini čas, ko se lahko povzpnemo na goro Fudži. Z 3776 metri je najvišja gora na Japonskem in je od glavnega mesta Tokio oddaljena 100 kilometrov. Japonci se na goro, ki je za njih tudi sveta gora, radi odpravijo že v zgodnjih jutranjih urah, da ujamejo sončni vzhod. Gora Fudži in vsa njena okolica je res veličastna, skozi stoletja je navdihovala romarje in umetnike, ki so jo upodabljali ali pa o njej pisali pesmi in zgodbe. Leta 2013 je bila gora Fudži dodana na seznam Unescove svetovne dediščine.

ZANIMIVOST

Znan japonski rek pravi, »da bo moder človek Fudži preplezal enkrat, samo tepec pa dvakrat«.

Piše: Pižama | Riše: Matej de Cecco

ŠNOFIJEVA DRUŠČINA: STRAŠNA HIŠA 11. DEL

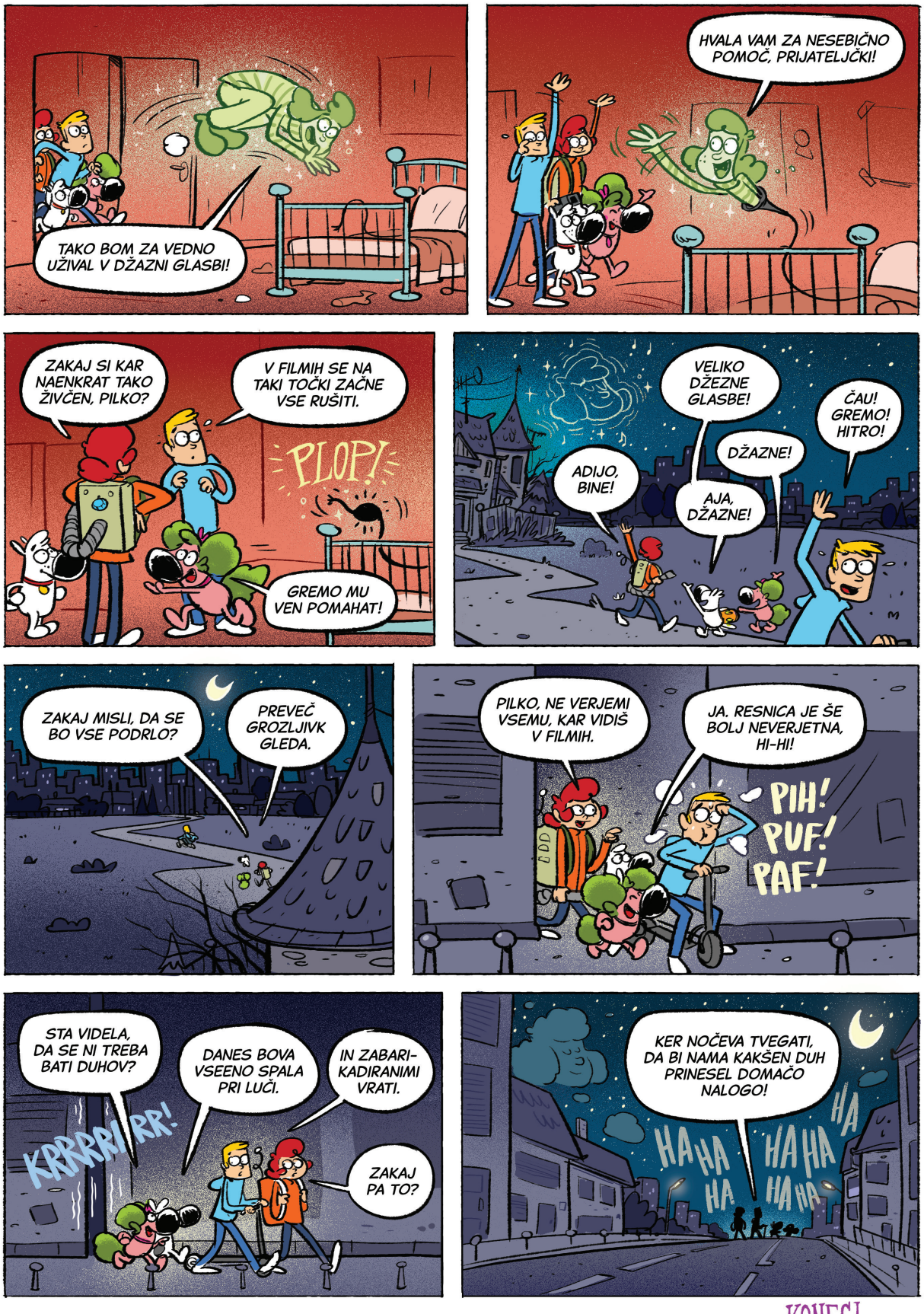
TAKO BOM ZA VEDNO UŽIVAL V DŽAZNI GLASBI!
HVALA VAM ZA NESEBIČNO POMOČ, PRIJATELJČKI!
ZAKAJ SI KAR NAENKRAT TAKO ŽIVČEN, PILKO?
V FILMIH SE NA TAKI TOČKI ZAČNE VSE RUŠITI.
PLOP!
GREMO MU VEN POMAHAT!
VELIKO DŽEZNE GLASBE!
ČAU! GREMO! HITRO!
DŽAZNE!
ADIJO, BINE!
AJA, DŽAZNE!
ZAKAJ MISLI, DA SE BO VSE PODRLO?
PREVEČ GROZLJIVK GLEDA.
PILKO, NE VERJEMI VSEMU, KAR VIDIŠ V FILMIH.
JA. RESNICA JE ŠE BOLJ NEVERJETNA, HI-HI!
PIH! PUF! PAF!
STA VIDELA, DA SE NI TREBA BATI DUHOV?
DANES BOVA VSEENO SPALA PRI LUČI.
IN ZABARI-KADIRANIMI VRATI.
KRRRRRRR!
ZAKAJ PA TO?
KER NOČEVA TVEGATI, DA BI NAMA KAKŠEN DUH PRINESEL DOMAČO NALOGO!
HA HA HA HA HA HA HA HA HA

KONEC!

RESNIČNA ZGODBA

Piše: Vinko Möderndorfer Riše: Mateja Korbar Šimić

ISKANJE

Ob dveh ponoči je starejši inšpektor s sektorja za splošno kriminaliteto sklical sestanek. Prisotni so bili tudi policisti z drugih oddelkov. Prišla je tudi gospa s socialne službe, ki je s policijo sodelovala pri primerih ugrabitev otrok. Večinoma so bili to primeri, ko je eden od ločenih in sprtih staršev ugrabil otroka. In vsi so se na srečo dobro končali.

Starejši inšpektor je začel sestanek: »Izginila je hči državnega sekretarja na notranjem ministrstvu.«

»Kako resna je situacija?« je takoj vprašal mladi kriminalist.

Starejši inšpektor je skomignil z rameni: »Ne vemo. Lahko je precej resna. Njen telefon smo locirali na podlagi ID-signala. Naš tehniki pravijo, da je SIM-kartica uničena. Najbrž je telefon v Ljubljanici.«

Zdaj se je oglasila mlada policistka: »Lahko pa, da je prespala pri fantu in jo je zdaj strah priti domov. Ali pa …« je dodala, »samomor …« in utihnila.

»Podatki, ki jih imamo o dekletu, kažejo na to, da je malo verjetno, da bi se kaj takega zgodilo. Čeprav nikoli ne moremo vedeti … Bolj me skrbi, ker je punca zadnje čase na družabnem omrežju imela kontakt z neznano osebo, ki je včeraj zvečer poskušala za sabo izbrisati vse elektronske sledi. Tudi telefonska številka, s katere jo je klical, je neizsledljiva. Predplačniški paket. Poleg tega je mladenič poslal na zmenek starejšega moškega,« je nadaljeval inšpektor.

»Počakajmo do poldneva. Po navadi se skesano vrnejo …« je zavzdihnila mlada policistka.

»Oglasil se je ministrski predsednik. Želi, da se zadeve lotimo prednostno. Gre za njegovega političnega kolega,« je hladno pojasnil starejši inšpektor.

Nihče ni rekel nič.

Oglasila se je lepo urejena gospa s socialne službe: »Zelo malo verjetno je, da se je zgodila prava ugrabitev. Slovenija ima v primerjavi z drugimi evropskimi državami zelo majhen delež pogrešanih oseb na število prebivalcev. Na leto je sicer prijavljenih okoli 500 oseb, a od teh je delež otrok izjemno majhen, v več kot 90 odstotkih najdejo otroke žive in zdrave že v prvih štirih urah. Zato mislim, da smo …«

Starejši inšpektor jo je prekinil sredi stavka: »Kar nikakor ne pomeni, da se resna ugrabitev tudi pri nas ne more zgoditi. Spomnim se enajstletne Maje, ki je izginila 16. maja1986. z igrišča v Ljubljani in je ni nikoli več nihče videl. Takrat sem bil mlad policist in primer me preganja še danes.«

V tistem trenutku je vstopil kriminalist z Oddelka za operativne informacijsko-komunikacijske tehnologije. »Našli smo naslov, s katerega je tipček komuniciral z Ajdo.«

V sobi za sestanke je završalo.

Starejši inšpektor je vstal prvi: »Gremo!«

Ura je bila nekaj čez pol treh ponoči, ko so policijska vozila zapeljala na dvorišče stare hiše v predmestju. Policijska vozila so stala tudi v sosednjih ulicah. Policisti s specialne enote so pozvonili in hkrati tudi poropotali po vratih. Starejši inšpektor je stal v ozadju. Hiša je bila v temi. Šele po tretjem zvonjenju, ko so se specialci že pripravljali, da bodo na silo vdrli v hišo, so se prižgale luči in vrata jim je odprl zaspan možakar. »Kaj hudiča …« mu je še uspelo vzkliknit, ko so ga že zrinili v kuhinjo in preiskali vse druge prostore.

»Ne razumem … O čem govorite?!« je bil prestrašen možakar. Iz spalnice je prišla tudi njegova žena, otrok se je jokal v njenem naročju.

»Ja, oddajam stanovanje nad garažo,« je prestrašeno nadaljeval moški.

»Komu ste ga oddali?« je vprašal inšpektor.

»Zdaj je oddano … Mislim, že mesec dni je oddano. Starejši gospod s svojim sinom ga je najel, zaradi poslov. Čeprav mislim, da nista oče in sin. Sicer pa me ne zanima, kaj ljudje počnejo v stanovanju, samo da so redni plačniki in da ne razbijajo …«

Enota specialnih policistov je vdrla v stanovanje nad garažo.

»Lepo vas prosim … Razbili ste mi vrata,« je moledoval možakar, »dal bi vam rezervni ključ …«

V stanovanju nad garažo ni bilo nikogar.

»Se pravi, da je internetni naslov vaš?« je vprašala mlada policistka.

»Ja, na moje ime, ampak uporabljajo ga najemniki. Veste, najemniki želijo imeti vse, kabelsko televizijo, internet, wi-fi … Tudi računalnik sta hotela. Sta posebej plačala. Sem jima dal svoj leptop.«

»Očitno ju ni več,« je sklenil mlajši inšpektor. »Pobegnila sta.«

»Plačala sta vnaprej za tri mesece,« je bil začuden možakar, »in nič nista rekla, da bosta odšla prej. Tudi jaz sem presenečen.«

»Sta imela avto, kombi, kakršnokoli prevozno sredstvo?« je hlastno vprašal mladi kriminalist.

Možakar je odkimal. »Ne. S taksijem sta prišla in z dvema kovčkoma. Rekel sem jima, da lahko parkirata na dvorišču, pa sta rekla, da nimata avtomobila. Potem sem pa z okna videl, da je mlajši sedel v avto, starejši ga je pa vozil.«

»Kakšen avtomobil?«

»Črn. Ne vem. Daleč je bilo. Čisto slučajno sem pogledal skozi okno preko vrta na cesto. Nisem bil pozoren. Mogoče je bil tudi kakšne druge barve. Velik avto.«

»Imate mogoče varnostno kamero?«

»Se hecate?!«

»Kaj pa sosedje?«

»Neeee … Kolikor jaz vem.«

Starejši kriminalist je naročil

mlajšemu, naj ostane pri možakarju in njegovi ženi, sam pa je odšel na dvorišče. Kriminalistom je dal navodila: »Kamere na križiščih v bližini. Vse posnetke hočem. Vse črne avtomobile …«

»Uh,« je zavzdihnil načelnik prometne policije in se popraskal po glavi, »tale cesta se priključi na severu na glavno cesto, na jugu pa na obvoznico. Črnih avtomobilov je ogromno … Ko bi poznali vsaj znamko avtomobila.«

»Punca je izginila danes po šoli. Se pravi, da nas zanima čas med 13. uro in …« starejši kriminalist je pogledal na uro … »eno ponoči. Vsi črni avtomobili, ki so zavili v to ulico ali peljali iz ulice. Preverite tudi, če ima kakšen sosed varnostno kamero.«

»Lahko da bo avtomobilov več sto, mogoče tisoč. In niti prepričani nismo, če je res črne barve.«

»Nekje moramo začeti!«

Načelnik prometne policije je prikimal in odšel proti policijskim avtomobilom, ki so bili parkirani na cesti pred hišo.

Inšpektor pa se je obrnil k mladi kriminalistki: »Je kaj novega v zvezi s tisto slaščičarno za šolo, kjer so hoteli Ajdo prvič zvabiti v avto.«

»V okolici ni nobenih varnostnih kamer. Vse smo pregledali,« je odgovorila mlada kriminalistka.

»Najbrž so zelo pazljivo izbrali kraj srečanja. In tudi avto so skrivali pred najemodajalcem.«

»Mislite, da jih je več?«

»Ne vem. Vse bolj pa se mi zdi, da je primer resen.«

»Ugrabitev mladih deklet pri nas ni običajna,« je bolj sama zase pripomnila kriminalistka.

»V Nemčiji, Franciji in tudi Avstriji je takšnih primerov veliko. In dobro so organizirani,« je tiho rekel inšpektor, »izkoristijo naivnost mladih deklet, potem pa jih odpeljejo in prodajo …«

Oba sta v trenutku obmolknila. Starejši kriminalist in mlada kriminalistka sta se zgrozila ob misli, da se je z Ajdo to morda zares zgodilo.

»Ko bi vsaj vedeli, kakšen avto uporabljajo,« je nadaljevala kriminalistka. »Z nadzornimi kamerami so opremljena tri križišča v okolici Ajdine šole. Ampak skozi njih se pelje vsak dan na stotine avtomobilov.«

»Nekje moramo začeti. Naj pregledajo vse avtomobile v času Ajdinega izginotja.«

»Naši fantje že delajo na tem. Nič sumljivega.«

Kriminalist je samo zmajal z glavo. »Greva k tisti slaščičarni.«

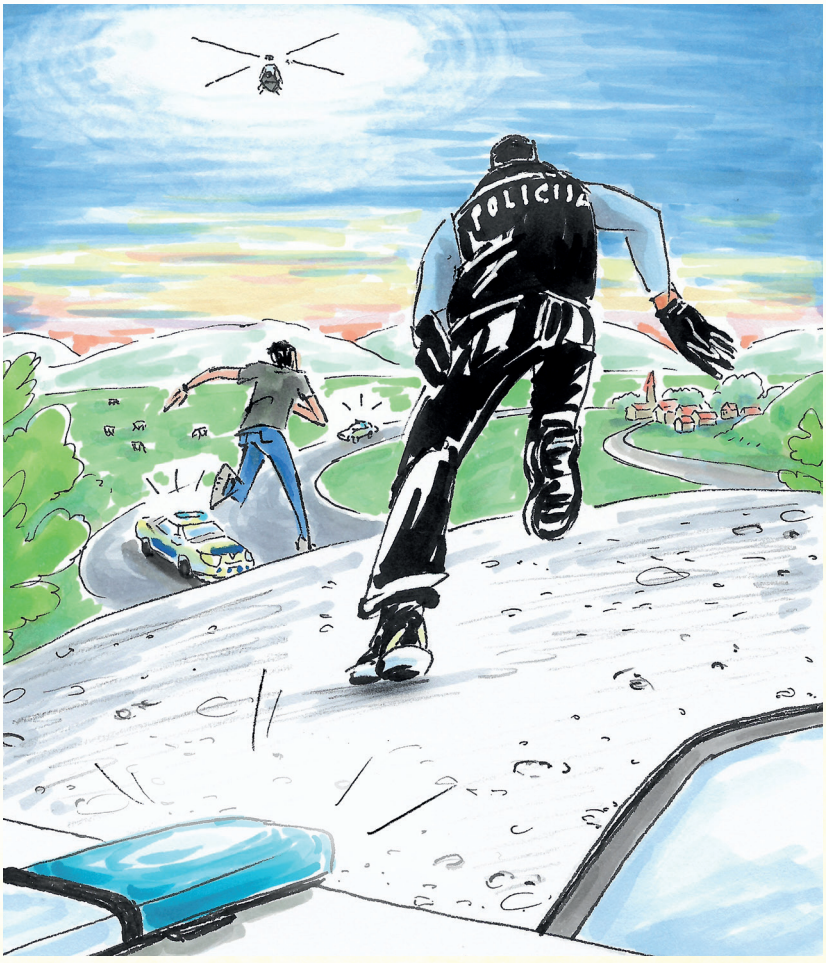

Prebudili so me glasovi. Prihajali so od daleč. Nisem odprla oči. Bala sem se, kaj bom videla. V resnici sem upala, da so vse to samo grde sanje, da se bom prebudila in šla mirno v šolo.

»Preveč si ji dal,« sem zaslišala znani Blažev glas. Samo da je bil zdaj drugačen. Ni bil prijazen. Bil je … Hripav in zadirčen.

»Boljše, da sem ji dal malo več, kot pa da bi še naprej razbijala po vratih,« je odgovoril moški.

Nisem odprla oči. Poskušala sem enakomerno dihati. Če bosta mislila, da še spim, me bosta pustila pri miru.

»Zbudi jo!« sem spet zaslišala Blažev glas.

»Kar ti jo daj!« je rekel starejši možakar. Slišala sem, kako so se njegovi koraki oddaljevali.

Najprej sem začutila eno roko na ramenu, potem pa me je zagrabil z obema in me grobo stresel. »Odpri oči!! Saj vem, da si budna.«

Odprla sem oči. Trudila sem se, da bi bila videti, kot da sem se pravkar zbudila. Strah me je bilo. Zelo me je bilo strah.

Zagledala sem ga. Bil je drugačen. Lase je imel razmršene. Videti je bil starejši. In ni se trudil biti prijazen.

»Blaž …« sem komaj slišno rekla.

Zasmejal se je. »Kako si butasta!! Pa ja ne misliš, da mi je ime Blaž!« Potem je vstal in name vrgel dva kosa obleke. Kasneje sem videla, da je trenirka. »To obleci. Potovanje bo dolgo,« je še rekel in se zasmejal.

»Kam me bosta odpeljala? Zakaj to počneta?« sem rekla in glas se mi je prelomil.

»Biznis, punčka, vse je biznis. Na mizi imaš nekaj za pojest. Tamle v kotu pa je *kahla*, nočna posoda, saj razumeš,« in se je zarežal. »In preobleci se. Ne si želet, da te jaz preoblečem,« je še grozeče siknil skozi zobe, se obrnil in odšel iz sobe. Slišala sem škrtanje ključa v ključavnici.

REŠITEV

Ko sta starejši kriminalist in kriminalistka izstopila iz avtomobila pred slaščičarno v ulici takoj za Ajdino šolo, je bila ura že okoli petih zjutraj. Ob cesti je stalo še nekaj policijskih avtomobilov. Lastnika slaščičarnice gospoda Sadika sta v lokalu že izpraševala dva inšpektorja.

»Mislite …« je svojega šefa tiho vprašala mlada kriminalistka, »mislite, da je lastnik slaščičarne povezan z izginotjem?«

»Vse moramo preveriti. Očitno so storilci zelo natančno izbrali kraj srečanja z dekletom. Nikjer ni nobene varnostne kamere. Če gre za trgovino z belim blagom, potem je vse mogoče.«

»Jaz ne vem nič,« je odkimaval lastnik slaščičarne gospod Sadiku. »Se ne spomnim, da bi videl kdaj to punco,« je zatrjeval, ko so mu kriminalisti pokazali Ajdino fotografijo. »Mladi ne hodijo sem, zraven šole majo svoje lokale, tu smo sami stari. Stalne stranke. Res ne vem, zakaj me vse to sprašujete. Jaz samo delam. Pošteno delam. Že štirideset let delam.«

Ko sta se inšpektor in inšpektorica vračala v pisarno, je bila ura nekaj čez sedem zjutraj. Ajdin oče je sedel pri šefu kriminalistične policije. Bil je videti izmučen. Hotel je biti zraven pri preiskavi. Odsvetovali so mu. Preiskava bi bila zaradi njegove prisotnosti preveč čustvena.

Sklicali so sestanek, na katerem so poročali različni sektorji policije.

Najprej je spregovoril šef oddelka za računalniške forenzične raziskave: »Pridobili smo pogovore, ki jih je dekle imelo s fantom ozirom moškim, ki se je predstavil kot Blaž. Osumljenec je zelo pazil, da se žrtvi na ekranu ni pokazal v bližnjem planu. Pri podrobnem pregledu slike smo ugotovili, da je mnogo starejši, kot se je predstavljal. Menimo, da ima krepko čez trideset let. Njegov obraz smo vnesli v bazo Interpolovih podatkov in nismo našli nobene podobnosti s fiziognomijami znanih trgovcev z belim blagom. Tudi starejšega možakarja ni v nobeni bazi podatkov.«

»Torej, nič,« je skoraj zastokal inšpektor.

»Očitno gre za zelo dobro organizirano dvojico operativcev. Gotovo pa je v ozadju še večja mreža vpletenih,« je rekel mlajši inšpektor.

»Jaz pa še vedno upam, da se bo Ajda nenadoma pojavila,« je rekla gospa s socialne službe.

Nihče ni komentiral. Vsi so si želeli isto, vendar so vedeli, da je vse preveč znakov, ki kažejo na organizirano ugrabitev. Lažne identitete, predplačniški telefon, uničenje Ajdinega pametnega telefona, najemniško stanovanje in uporaba tuje internetne povezave, skrivanje avtomobila, izbira lokacije za sestanek z Ajdo, kjer ni nobenih varnostnih kamer, nenadno in nenapovedano izginotje obeh podnajemnikov …

Vljudno je dvignila roko mlada dama, ki je bila tokrat prvič na sestanku. »Tisti, ki me morda še ne poznate, v kabinetu notranjega ministra skrbim za stike z javnostjo,« je rekla in pogledala po omizju. Potem je nadaljevala: »Bojim se, da bo javnost kmalu izvedela za izginotje hčerke državnega sekretarja. Postavljali bodo vprašanja, na katera moramo biti pripravljeni. Predvsem me skrbi, da bodo zahtevali odgovor na vprašanje: *Ali smo se tako temeljito angažirali okrog tega primera samo zato, ker gre za hčerko državnega sekretarja?* Namreč, v zadnjih treh mesecih smo pogrešali sedem najstnikov, njihovi primeri so bili hvala bogu uspešno rešeni, najstniki so se vrnili na svoje domove živi in zdravi, vendar se ob nobenem primeru policija ni tako zelo angažirala. To nam lahko politična opozicija očita, zato bi vam predlagala …«

Inšpektor jo je grobo prekinil: »Mislim, da nam ne morete prav nič predlagati! Vsa izginotja najstnikov v minulih mesecih smo jaz in moji kolegi uspešno rešili. Šlo je za pobege od doma zaradi konfliktov v družini, slabih ocen in tako dalje. V tem primeru sumimo, da ne gre za nedolžen pobeg od doma, ampak za primer resne ugrabitve oziroma trgovine z belim blagom.«

Besedo je povzela mlajša inšpektorica: »Povezali smo se z avstrijsko policijo, kjer so se ugrabitve otrok že dogajale. In sicer na zelo podoben način. Internet, pogovor, zaljubljenost, zaupanje … Situacija je skoraj identična.«

V sejno sobo je vstopil uniformirani policist: »Oprostite, ker motim, spodaj čaka Ajdina sošolka, Vesna.«

Inšpektor je nervozno dvignil pogled: »Kaj hoče?«

Policist je skomignil z rameni.

»Naj počaka,« je rekel inšpektor. »Nadaljujmo!«

Načelnik prometne policije je spregovoril: »Moja ekipa pregleduje varnostne kamere na vseh treh križiščih v okolici šole. Prav tako kolegi kontrolirajo varnostne kamere v okolici hiše, kjer sta osumljenca imela najeto stanovanje. Problem je, da so vsa ta križišča skoraj vedno polna avtomobilov, ki potujejo v vse smeri. Ko bi vsaj vedeli, kakšen avto iščemo ...« Načelnik je obupano utihnil.

»Naprej!« je zaskrbljeno rekel inšpektor.

Spregovorila je starejša inšpektorica: »Za zdaj je videti, da lastnik stanovanja, ki ga je oddal osumljeni dvojici, ni vmešan. Ugotovili smo nepravilnosti pri poslovanju, ampak to ni naša stvar. Tudi lastnik slaščičarne je videti čist. Zdaj se pogovarjamo z učitelji in sošolci …«

»Samo to bi rada še povedala,« je vskočila mlajša inšpektorica, »izkušnja avstrijske policije je takšna, da so ugrabitelji, ki so preko družabnih omrežij zlorabili najstniško zaupanje na podoben način, hoteli dekle odpeljati v Francijo, in to omamljeno v prtljažniku in kar sredi dneva. Ob prometni špici tako rekoč.«

»Seveda,« je zavzdihnil inšpektor, »promet je sredi dneva gost in ga je težko kontrolirati. Tudi naši storilci najbrž čakajo na prometno gnečo,« je rekel in zaskrbljeno pogledal na uro.

Spet je vstopil uniformirani policist: »Oprostite … Ajdina sošolka spodaj čaka … Pravi, da se ji mudi in da bo odšla. Kaj naj naredim?«

Inšpektor je vstal od mize. »Grem dol … Ne preostane nam drugega, kot da okrepimo naše patrulje na glavnih cestah, obvoznicah in seveda na mejnih prehodih. Naj ustavijo vsak sumljiv avto! In še enkrat izprašajmo vse, ki so v zadnjih dneh govorili z Ajdo. Nekaj moramo najti.«

Vsi so vstali od mize. Inšpektor in mlajša inšpektorica pa sta odhitela skozi vrata.

Vesna je sedela pri recepciji, ko ju je zagledala, je vstala. »Nekaj sem se spomnila,« je rekla.

»Ja?« je vprašal inšpektor in na obrazu se mu je videlo, da od Vesne ne pričakuje kakšnih pomembnih informacij.

Vesna je požrla slino: »Spomnila sem se, da je bila Ajda zelo razburjena, ko jo je na prvem randiju prišel iskat neki debeluh namesto tistega fanta. No, in jaz sem ji rekla, da mora poklicati cajkane, mislim, vas, policijo …«

»To si že povedala,« je skozi zategnjen nasmešek pripomnila inšpektorica.

»Če se boš spomnila kaj novega …« je dodal inšpektor in se začel počasi odpravljati proti dvigalu.

»Fotografirala sem,« je nenadoma rekla Vesna.

Oba inšpektorja sta obstala. »Koga? Kaj si fotografirala?«

»S telefonom,« je odgovorila kar malo ponosno.

»Koga si fotografirala? Tistega možakarja?« je planila inšpektorica.

»Neeee … Za to sem bila prepozna. Takoj ko sem videla razburjeno Ajdo, sem tekla v tisto ulico in fotografirala, kar tako, na slepo, v smeri slaščičarne. Na fotografiji ni nič. Razen ulice … Ampak se mi zdi, da pa je mogoče le nekaj …«

Inšpektor je odnesel Vesnin telefon v laboratorij, kjer so pogledali fotografije. In res je bila na eni fotografiji ulica. In na koncu ulice ob slaščičarni se je videl avto, ki je zavijal v sosednjo ulico.

»Kako vemo, da je to ta avto?« je vprašala mlajša inšpektorica.

»Ajda je Vesni povedala, da jo je možakar hotel zvabiti v črn avto,« je razložil inšpektor, »poglej, v ulici ni nobenega črnega avtomobila, samo ta, ki zavija desno. Fotografija pa je nastala nekaj minut po tistem, ko je Ajda pritekla k Vesni. To je naš avto!« je skoraj zakričal inšpektor.

Tehniki so fotografijo povečali, jo izostrili, uporabili vse filtre in na koncu so imeli pred sabo zadnji del črnega audija. Specialist za avtomobile je prepoznal: Audi A4 2.7 TDI DPF 140 190 multitronic, letnik 2008. Pa ne samo to, na fotografiji se je videla tudi registrska tablica. Seveda je bila tablica ukradena, kar so ugotovili zelo hitro. Tudi to je dokazovalo, da imajo opravka z resno ugrabitvijo in z ljudmi, ki znajo za sabo zakrivati sledi.

»Takoj moramo slediti avtomobilu!« je inšpektor izdal povelje. »Okrepimo ekipe. Zdaj vemo, kateri avtomobil moramo slediti!«

»In ne samo to,« je rekel tehnik, ki je pregledoval fotografijo avtomobila, »poglejte!« in vsi so staknili glave nad računalniškim ekranom, »na desni strani je poškodovan. Zelo izrazita vdolbina in zadnji del odbijača je temno sive barve, kar pomeni, da ni originalen del tega tipa avtomobila.«

Inšpektor je skoraj zakričal: »Lažje ga bomo našli! Takoj se osredotočimo na uro, ko je Ajda izginila. V tistem času je ta avto odpeljal skozi eno od treh križišč.«

Niso dolgo čakali, ko so iz kontrolne sobe sporočili, da so audi našli na enem od križišč, kako je čakal na zeleno luč, in to približno v tistem času, ko je Ajda izginila. Ko so tehniki približali sliko na posnetku, so lahko videli okrogli obraz možakarja, na sedežu poleg njega pa je sedel nekdo, ki je bil pokrit čez glavo z nekakšno temno cunjo.

»Omamil jo je in pokril,« je stisnil zobe inšpektor.

Iskanje se je nadaljevalo. Avtomobil so spet zagledali na enem od križišč. Potem so ga izgubili. In spet našli na naslednjem križišču, kjer pa je, ko je prevozil križišče, zapeljal ob rob ceste. Ko so posnetek povečali, so videli, da je možakar izstopil in odšel nekam ob cesti navzdol. »Pod cesto teče Ljubljanica. Na tem mestu je uničil Ajdin telefon,« je rekla inšpektorica. Možakar se je potem kmalu vrnil, sedel v avtomobil in se odpeljal naprej.

Vsi v kontrolni sobi so bili nestrpni. Tehniki pa so v program vnesli podobo avtomobila in njegove specifičnosti, številko tablice, čeprav je bila ukradena, udrtino na desnem blatniku … Računalniški program je avto na križiščih takoj prepoznal. Sledili so mu tudi na obvoznico.

»Takoj po istih poteh pošljite naše patrulje. Očitno jo je odpeljal na skrito lokacijo,« je inšpektor dajal navodila svojim podrejenim. »Ko bo prišel na lokacijo, moramo biti takoj tam. Hkrati pa naj druga skupina pregleduje posnetke na vseh cestnih odcepih, ki peljejo proti državnim mejam, če so se mogoče že odpeljali naprej …«

Avto je odpeljal s primestnega krožišča. Kamere so mu na manjših križiščih še sledile. Potem pa je zapeljal na stransko cesto. V zaselek z nekaj hišami. In izginil.

»Takoj tja!« je ukazal inšpektor. »Kdo so ljudje v zaselku? Takoj poizvedite! Koliko je hiš? In helikopter naj gre tja. In specialce pokličite!«

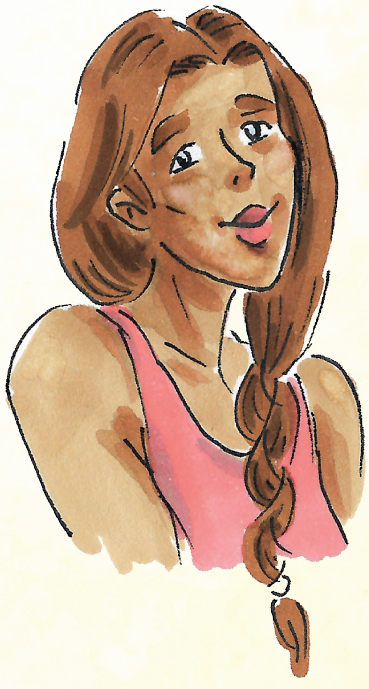

Ko so se pripeljali do zaselka, so že vedeli, kdo vse prebiva v sedmih hišah. Na koncu je stala tudi novogradnja, v kateri ni živel še nihče. Policisti v helikopterju so zadaj za hišo opazili črn audi.

»Hvala bogu!« je zavzdihnil inšpektor. Mlada inšpektorica je dvakrat zaploskala. Vsi so se oddahnili. »Zdaj pa pazljivo. Specialci naj pridejo od zadaj, preko travnika,« je starejši inšpektor dajal ukaze.

»Dvojica prihaja iz hiše in seda v avto,« je zahreščal zvočnik v interventnem vozilu.

»Takoj naj se helikopter umakne na varno razdaljo,« je skoraj zakričal inšpektor, »ne smejo nas videti! Če bodo videli, da smo jih dobili, se lahko marsikaj zgodi. Obkolili ju bomo, ko bosta zavila na glavno cesto. Z vseh strani.«

Črni audi je počasi zapeljal med hišami proti odcepu na glavno cesto. V njej sta sedela oba moška. Starejši je sedel za volanom, mlajši je sedel poleg.

»Zdaj!« je zakričal inšpektor in policijski avtomobili so zaprli dostop do glavne ceste, izza prvih hiš zaselka pa so pripeljala še preostala policijska vozila in obkolila črni audi. Iz audija je izskočil mladenič in se pognal nazaj proti hiši, kjer so ga na tla podrli specialci, ki so z zadnje strani obkolili hišo.

Zbudila sem se v bolnici. Sprva nisem vedela, kje sem. Ob meni sta bila oče in mama. Najprej sem bila presenečena. Hotela sem jima reči, kakšne grozne sanje sem imela, potem pa sem se zavedela, kje sem in da se mi je vse zgodilo zares, in sem zajokala. Nisem mogla nehati jokati. Starša sta me objela. Objeti smo jokali.

V bolnici sem ostala ves teden. Vsi so bili zelo prijazni z mano. Obiskat me je prišla najprej Vesna: »Sem ti rekla, da ne smeš biti tako naivna!«

Povedali so mi, da je Vesna s svojim pametnim telefonom pripomogla k moji rešitvi. »Vidiš!« je vzkliknila Vesna, »kako so pametni telefoni koristni!«

V razredu so me zelo lepo sprejeli. Učitelji so jim rekli, naj me ne sprašujejo preveč. In me niso.

Imela sem srečo. Mnogi je nimajo. Pri internetnih zmenkih je treba biti previden. Pa ne mislite, da se bom zdaj izogibala interneta in družabnih omrežij … Seveda, nekaj časa že, ampak potem pa ne, saj ni internet kriv, če imajo ljudje slabe namene. Samo naivni ne smemo biti.

To je resnična zgodba.

Povedala sem vam jo zato, da se vse to, kar se je zgodilo meni, ne bi zgodilo tudi vam.

Pripravila: Katja Stergar v sodelovanju z Bralno značko
Slikovno gradivo: Založba Miš, Mladinska knjiga, Učila International, Didakta, Založba Pivec

Poletni zalogaj

Med počitnicami je čas za sanje, za smeh, za zabavo, med počitnicami je čas za plezanje po drevesih in preizkušanje novosti, za pustolovščine. Med počitnicami je čas za nove ljubezni in uživanje s starimi, pa za prijatelje in tudi knjige - nove in stare. Med počitnicami je čas za nepričakovano, za drzno, pa tudi za preizkušeno. Med počitnicami je čas za vse.

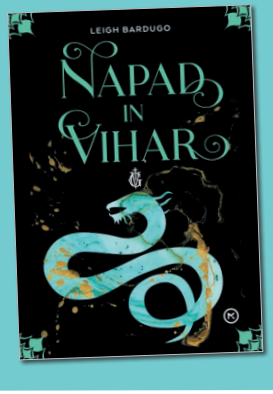

Leigh Bardugo: Napad in vihar

Prevod: Andrej Hiti Ožinger • Mladinska knjiga, 2023

Se spomnite Aline, ki ni samo griša, ampak sončna priklicnica? V prvi knjigi trilogije – Senca in kost – je iz sirote postala ena najpomembnejših oseb v Ravki in podlegla tudi Temačnikovim čarom. A na srečo je bil ob njej v pravem trenutku Mal, fant, ob katerem je odraščala. Uspelo jima je pobegniti čez Pravo morje in zaživeti na novo. Dokler ju seveda ponovno ni v svoje roke dobil Temačnik z idejo o dodatnem ojačevalniku čudežnih moči za Alino in hkrati z lastnimi novimi strašljivimi zmožnostmi. Temačnik ne umre kar tako in zloba ni nekaj, kar lahko zamejiš. Temačniku lahko Alina znova in znova pobegne, v Ravki lahko skupaj s princem uspe vzpostaviti obrambo in zavarovati griše, a na koncu poti jo vedno čaka še en spopad. Na življenje in smrt. Kako ji med tem sploh še uspe misliti na ljubezen?

Andy Shephard: Fant, ki je pel z zmaji

Ilustracije: Sara Ogilvie • Prevod: Neža Ropret • Učila International, 2022

Se ga še spomnite, fanta, ki na dedkovem vrtu goji zmaje? Zmajev, ki nikakor niso podobni stvorom, ki jih je ustvaril Temačnik, ampak prijaznim bitjem različnih oblik in velikosti. Če bi kdorkoli od nas sicer na nebu zagledal Migca, bi se najbrž podelal v hlače, a Tomaž je izkušen vzreditelj. Pa čeprav mu zadnje čase gojenje ne gre najbolje od rok, poganjki na drevesu umirajo in novi zmaji se ne izležejo. Tomaž skupaj s prijatelji poskuša razvozlati skrivnost, hkrati pa se bori z ljubosumjem. Izkazalo se je namreč, da je Anjina babica prejšnja lastnica dedkove hiše in da je ona odkrila skrivnost gojenja zmajev. Tomaža skrbi, da bi zdaj Anja hotela drevo samo zase. Včasih nam kakšne neumne ideje zameglijo um in brez pogovora je težko. Na srečo je tu dedek, ki posluša in svetuje. Kaj pa rešitev za zmajevo drevo – marsikaj se da odkriti, če jih pri tem sodeluje več.

Krister P. Jansson: Jan Pančur in pustna gobokalipsa

Ilustracije: Jure Engelsberger • Didakta, 2022

Janu se navadno ni veliko dogajalo, dokler ni nepričakovano rešil sveta in pravzaprav tudi vesolja, je bil povsem navaden fant. Pa saj to je še vedno, ker za te skrivnostne dogodke ne ve skoraj nihče. A nekdo ve še predobro – Amalija Pelinšek, najbolj hudobno bitje v vesolju. Skupaj s svojimi tremi podrepnicami se ji je iz najbolj zakotnega planeta uspelo vrniti na Zemljo in prva tarča na njenem seznamu je Jan. Na poti do Zemlje se je sicer ustavila še na Otemnelcu in ga zavojevala, a vladar, Srednji Ajmoht, ji je pobegnil. Še eden z njenega seznama. A z Janom je tokrat šlo lahko, krof s čipom je pogoltnil in zdaj mu ni več pomoči. Zares seveda ni tako, ker si človek z dobrim drgnjenjem zob lahko spremeni usodo. Pa tudi usodo vesolja. Že spet.

Andy Griffiths: *65-nadstropna hišica na drevesu; 78-nadstropna hišica na drevesu*

Ilustracije: Terry Denton • Prevod: Veronika Rot Gabrovec • Založba Miš, 2022, 2023

Vsakič, ko v roke primem naslednji del iz serije drevesnih hišic, se vprašam, kaj norega si lahko Andy in Terry še izmislita, pa si sama nikakor ne morem izmisliti ničesar niti približno tako usekanega. Po drevesih, iz katerih se izlegajo zmaji, pa griševskih bojih je človek pripravljen na vse. Na drevesni hišici niso le nenavadni prostori – kot rojstnodnevna soba, jama z živim peskom ali čačkatorij – pa nepričakovane naprave, kot je združevalni ali časovni stoj, na drevesu so vedno tudi nepričakovane zgodbe. Zares združevalnega stroja Anja in Terry sploh ne potrebujeta, saj to počne njuna domišljija, ampak časovni stroj in obisk inšpektorja, to pa obeta. Da o Andylandiji, kjer se Andy lahko druži z drugimi Andyji, medtem ko je Terry zaposlen s snemanjem filma, niti ne zgubljam besed. Iz sosednjega bloka se včasih razlega smeh, takrat vem, da sosed Kan bere eno od tehle knjig. Kaj bo šele zdaj, ko sta na kupu kar dve.

Sabina Fras Popović: *Prava hokejska banda*

Ilustracije: Darko Grkinić • Založba Pivec, 2022

Dejanja junakov včasih nimajo neposrednega vpliva na čisto ves svet, a na svet okoli njih imajo ogromnega. Tine ni junak, je le hokejist, hokejski golman, ki mu srce pogosto pade v hlače, ki ne vidi povezanosti v ekipi in se ob kričanju trenerja pogosto vpraša, kakšen smisel ima vse skupaj. Pa vendar vztraja. A če vztraja le eden, ni dovolj. Hokej je ekipna igra in tisti mušketirski izrek – vsi za enega, eden za vse – na ledu velja. A kako napadalca prepričati, da je tudi od vsake njegove akcije odvisno, ali bodo dobili gol ali ne? Kako iz posameznikov ustvariti ekipo, sploh pa ekipo, ki bi verjela sama vase, ki bi pozabila na ideje staršev in bila na ledu zaradi sebe? Turnir v Ameriki je pravi trenutek, da se pokaže, ali je to sploh mogoče.

Nagradno vprašanje

Pil podarja 3 izvode knjige *Leigh Bardugo: Napad in vihar*, založbe Mladinska knjiga.
Odgovori na nagradno vprašanje in sodeluj pri žrebanju!

KAJ JE ALINA?

Odgovor pošlji **do 26. julija 2023 na PIL, 1536 Ljubljana**, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **Bralni grižljaj**. Odgovoriš lahko tudi na **www.pil.si**. Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo **28. julija 2023** izžrebali 3 srečneže in jim podarili po eno knjigo. Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na **strani 5**.

Knjižna lestvica

Glasuj za knjigo, ki ti je najbolj všeč.

Glasuješ lahko na Pilovi spletni strani **WWW.PIL.SI** ali po e-pošti **PIL@MKZ.SI** in seveda po klasični pošti **PIL, 1536, LJUBLJANA**.

Predlagaš lahko tudi knjigo, ki je še ni na lestvici.

1. **JK Rowling:** Harry Potter 7: Svetinje smrti
2. **Sebastijan Pregelj:** Deček Brin na domačem koliščU
3. **Enid Blyton:** Pet prijateljev: Znova na Kirrinovem otoku
4. **Rick Riordan:** Junaki Olimpa: Izgubljeni junak
5. **Nejka Omahen Šikonja:** Vihar v meni

Poletno lestvico je postavilo vaše glasovanje.

September

Septembra bomo govorili o knjigi

Lise Villadsen:
Kvantni skok,
Mladinska knjiga, 2023

Ti je bila knjiga všeč? Zakaj? Kakšne misli so se ti porajale ob branju? Piši nam!

Tri najzanimivejša mnenja bomo nagradili!

Mnenje naj bo kratko, nekaj stavkov. Lahko poveš tudi, kakšno oceno si zasluži (ocene od 1 do 5). Odgovor pošlji do **do 25. julija 2023** na PIL, 1536 Ljubljana, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **PILOVA KNJIGA**. Mnenje lahko deliš z nami na spletnih straneh **WWW.PIL.SI**.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na **strani 5**.

Besedilo: Jolanda Bertole | **Fotografije:** Reuters

NOGOMET

Nogometaši Manchester Cityja slavijo po zmagi v finalu Lige prvakov

Ugibanj ni več. Najboljša ekipa letos v nogometni Ligi prvakov je Manchester City. Angleški klub je tisti, ki je dvignil veliko, tako želeno lovoriko. Manchester City je zaokrožil izjemno sezono. Osvojil je tri naslove, ob evropskem še dva domača. Finale je gostil Carigrad, mesto na evropski in azijski celini. Na stadionu je bilo več kot 70.000 gledalcev. Liga prvakov vsako leto ponudi presenečenja in letos je bil to Inter, ki se je nepričakovano uvrstil v finale. Igralci in navijači so nestrpno čakali ta večer. Že lani je Manchester City igral v finalu, a ostal praznih rok. Tokrat je bila zgodba drugačna. Svetlo modri so proti črno-modrim dosegli en gol, ki je odločil o zmagovalcu, Rodri je bil junak večera, zadel je v 68. minuti. Evropski prestol je tako zasedla ekipa, ki v vsej sezoni Lige prvakov ni doživela poraza. Manchester City je prvič osvojil to prestižno tekmovanje. City je bil tudi najučinkovitejše moštvo v Ligi prvakov, do finala so dali kar 21 golov. 38-letni kapetan Interja Samir Handanović je bil četrti Slovenec v zgodovini v finalu, čeprav tekem ni branil. Pred njim so bili Srečko Katanec (še v času pokala državnih prvakov), Zlatko Zahović in Jan Oblak. City je petnajsta ekipa, ki je osvojila Ligo prvakov. Trener angleške ekipe Pep Guardiola, ki je pokal osvojil že z Barcelono, je dejal, da je včasih imel Messija, zdaj pa ima Haalanda.

Zanimiva je statistika. V letošnjem tekmovanju je sodelovalo 78 klubov, odigranih je bilo 125 tekem, doseženih je bilo 372 golov. Največ, dvanajst golov je dal Haaland, za najboljšega igralca sezone je bil razglašen Rodri iz vrst Manchester Cityja.

V finalu Lige narodov sta igrali Španija in Hrvaška. Po rednem delu in podaljških je bil izid 0 : 0, po streljanju enajstmetrovk so zmagali Španci.

Veliko govora o nogometnih zvezdah je tudi v prestopnem roku. Ronaldo ostaja v Savdski Arabiji, tja so vabili tudi Messija. Veliko ugibanj je bilo, ali bo zapustil PSG in se vrnil v Barcelono, a na koncu se je odločil za igranje v Miamiju v ZDA.

KOLESARSTVO

Primož Roglič se je vpisal še v anale dirke po Italiji. Slovenija ima tako zmagovalca na vseh treh največjih dirkah. Znameniti Giro je osvojil v velikem slogu in poskrbel za velik preobrat. Dobil je odločilno dvajseto etapo na Višarje, pospeševal je pred množico slovenskih navijačev in na njihovih krilih dobil dodatno energijo. Pripravili so res fantastično koreografijo, tudi ogromen transparent s Primoževim obrazom, dolg 50 in širok 12 metrov, ki skupaj pokriva skoraj 600 kvadratnih metrov površine.

Do takrat vodilnega Britanca Gerainta Thomasa je kljub tehničnim težavam s kolesom, snela se mu je veriga, a jo je hitro popravil, premagal za 40 sekund. Roglič je na cilju zajokal, v Rimu naslednji dan pa užival in ponosno prevzel velik pokal, ki ga je nato prinesel s seboj tudi na sprejem v Ljubljano, kjer je prisotne zabaval tudi njegov sin Lev, ki je ravno tisti dan praznoval četrti rojstni dan in dobil torto. Na odru je naredil telemark in prepeval »Kdor ne skače, ni Sloven'c« in tako zabaval občinstvo. Na sebi je imel tako kot očka rožnato majico. Kralja rožnate majice, ki je zanjo kolesaril 85 ur in 29 minut in prekolesaril skoraj 3500 km, zdaj čaka Vuelta, dirka po Španiji, ki jo je osvojil zadnja tri leta, in kot je rekel na sprejemu, naslednje leto ga čaka dirka po Franciji. Že letos pa se bo na njej za novo, že tretjo lovoriko boril Tadej Pogačar. Po padcu in zlomu kosti v zapestju je prilagojeno treniral. Rogličevo rožnato kolo bo dobilo prav posebno mesto na vrhu trboveljskega dimnika, najvišjega v Evropi.

Primož s sinom Levom slavi zmago na Giru.

Lepote Slovenije so kolesarji ponesli v svet na dirki po Sloveniji. Dobil jo je Filippo Zana, ki je na predzadnji etapi v enem od ovinkov zletel s ceste, v vratolomnem padcu pa je imel, kot je dejal, srečo, da se je vse dobro izteklo in je lahko dirko nadaljeval. Razlika pred zadnjo etapo med prvim in drugim je bila le ena sekunda. Zadnjo etapo je dobil Matej Mohorič in se na na koncu povzpel na skupno drugo mesto in imel tako dobre priprave na Tour de France.

ŠPORTNO PLEZANJE

Janja je briljirala na tekmi v Innsbrucku.

Olimpijska prvakinja Janja Garnbret se je po osmih mesecih od zadnje tekme in štirih po poškodbi prsta na nogi uspešno vrnila na mednarodna tekmovanja. V Pragi je bila na tekmi svetovnega pokala najboljša v balvanskem plezanju v kvalifikacijah in polfinalu, v finalu pa le za malenkost ostala brez zmage. Že na naslednji tekmi v Innsbrucku pa je znova briljirala, tako v balvanskem kot težavnostnem plezanju, dosegla dvojno zmago in bila ob tem zelo čustvena, tudi objokana od sreče. Avgusta jo čaka v Bernu svetovno prvenstvo in boj za prve vstopnice za olimpijske igre prihodnje leto v Parizu.

KAJAK KANU

Slovenski športniki še naprej nabirajo medalje. Na svetovnem prvenstvu v spustu na divjih vodah v kajaku in kanuju so v sprintu osvojili pet medalj, dve zlati – kajakaš Anže Urankar je postal svetovni prvak, drugi je bil Simon Oven pa tudi kanuist Blaž Cof. Kajakaši Urankar, Oven, Žnidarčič so postali ekipni svetovni prvaki, dekleta Jančar, Ozimc in Šteblaj pa so bila tretja.

Kanuist Benjamin Savšek je zmagal na tekmi svetovnega pokala v slalomu na divjih vodah v Pragi, v finalu je stopnjeval ritem v vožnji, spodnji del mu je odlično uspel. To so bile prve slovenske stopničke v tej sezoni. Na savskih brzicah v Tacnu so spet blesteli kanuisti. V slalomu na divjih vodah so bili trije na stopničkah. Luka Božič je zmagal, Benjamin Savšek in Eva Alina Hočevar pa sta bila tretja; za Alino so to bile prve stopničke v svetovnem pokalu. Božič in Savšek pa sta tako skupaj stala na stopničkah in prav tekmovanje ju dela boljša. Kajakašica Eva Terčelj je bila druga v krosu, z odlično vožnjo je pretentala tekmice.

Kajakaš Anže Urankar je na svetovnem prvenstvu v spustu na divjih vodah v Augsburgu priveslal do naslova svetovnega prvaka.

TENIS

Novak Đoković je osvojil turnir v Parizu in prišel do rekordne 23. zmage na turnirjih za grand slam. Je edini, ki je vsaj trikrat osvojil največje štiri grand slame. Postal je najstarejši prvak odprtega prvenstva Francije v zgodovini. Ob velikih treh, Đokoviću, Federerju in Nadalu, je le še Andree Agassi, ki je osvojil vse štiri največje turnirje. Đoković pa je povišal število tednov na vrhu lestvice ATP na 388. Pri sedmih letih je sanjal, da bi osvojil Wimbledon, doslej ga je že sedemkrat, odprto prvenstvo Avstralije pa je letos osvojil že desetič. Sanjal je tudi, da bo nekega dne prvi teniški igralec na svetu. In otroške sanje so se uresničile in izpolnile.

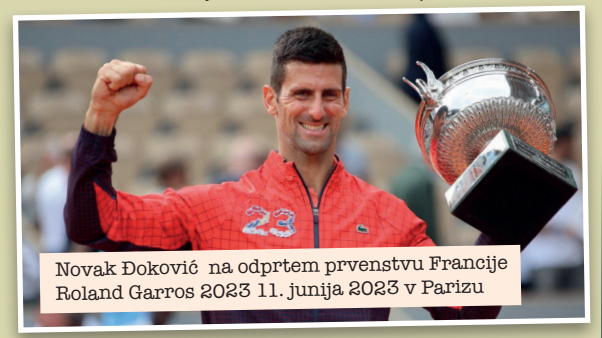

Novak Đoković na odprtem prvenstvu Francije Roland Garros 2023 11. junija 2023 v Parizu

KOŠARKA

Košarkarji Denver Nuggets so prvič v zgodovini osvojili ligo NBA, v finalu so premagali Miami Heat. Med igralci, ki so prejeli prstan, je bil tudi slovenski košarkar Vlatko Čančar in tako postal četrti po Radoslavu Nesteroviću, Benu Udrihu in Saši Vujačiću, ki se z njim lahko pohvali. Čančar je proslavil na poseben način – oblečen s skokom v bazen. Glavni zvezdnik ekipe Denverja pa je Nikola Jokić, ki je bil tudi najkoristnejši igralec končnice. O njegovem čevlju, na katerem ima privezan poročni prstan na vezalki, so pisali vsi. V končnici je odigral 39 minut na tekmo in dosegel 30 točk na tekmo. V intervjujih ponavlja, da košarka ni vse in da je najpomembnejša družina. Ima hčerko, ki se je tudi pridružila na proslavljanju osvojitve lige NBA.

Cedevita Olimpija je po zmagi nad Heliosom prišla do dvajsetega naslova državnega prvaka.

V poletnih mesecih bo svetovnih športnih prvenstev veliko: plavalno, plezalno, atletsko, kolesarsko, žensko nogometno, ritmična gimnastika ... Želimo vam lepo, športno poletje!

Nagradno vprašanje

Katero mesto je osvojil Primož Roglič na dirki po Italiji?

Odgovor pošlji do **27. 7. 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana**, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **ŠPORT**. Odgovoriš lahko tudi na **WWW.PIL.SI**.

Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo 28. 7. 2023 3 izžrebance nagradili.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na strani 7.

Besedilo: Jelka Šutej Adamič | **Fotografije:** arhiv Vesne Ponorac

Vesna Ponorac

Dijakinja Rebeka (saj veste, poznate jo iz serije Gospod Profesor!) se je po končani srednji šoli odločila za študij ekonomije. Njeno pravo ime je Vesna Ponorac in v intervjuju nam je povedala, da v življenju najbolj obožuje dinamiko. Ob študiju ekonomije danes dela v marketinški agenciji, je voditeljica na radiu, igra v serijah, dela na svojih projektih in živi aktivno življenje na vseh področjih, kar ji najbolj ustreza.

Občinstvo si osvojila že v seriji Gorske sanje … Kdaj si prvič stopila pred kamero? Zakaj?
Prvič sem stopila pred kamero pri 17 letih na avdiciji za serijo Česnovi. To je bila moja prva izkušnja in takrat sem dobila prvo vlogo v TV-seriji. Zakaj? Že v osnovni šoli sem sodelovala pri gledališkem krožku, ki me je navdušil z igro, in želela sem si postati igralka. Seveda si nisem niti upala predstavljati, da mi bo to kadarkoli uspelo, ker sem bila zelo nesamozavestna. Pa mi je, ampak morala sem premagati strah in iti na avdicijo – če ne poskusiš, ne veš. :D

Torej rada nastopaš. V zadnjem času pa si tudi voditeljica na radiu …
Rada predajam svoje znanje naprej, rada predstavljam vlogo, v kateri nastopam … Svojo energijo želim deliti! Vedno me je zanimalo, zakaj me to tako veseli, ker je včasih lahko tudi precej psihično in fizično zahtevno, ampak sem ugotovila, da je to značilno za tip osebnosti ENJF (zanje je značilno združevanje psiholoških razsežnosti introvertiranosti, intuicije, občutka in presoje, op. p.). In res je – idealni poklici tega tipa so igralec, profesor, voditelj. Tudi sama v igri, vodenju in komunikaciji z ljudmi izredno uživam.

Študiraš pa ekonomijo. Zakaj se nisi vpisala na študij igre na AGRFT?
Dobro vprašanje. Bolj kot gledališče me zanimata televizija in vodenje – AGRFT je usmerjen predvsem v gledališče. No, sta me pa od nekdaj zanimali tudi ekonomija in psihologija v ekonomiji – že v srednji šoli sem brala knjige Roberta Kiyosakija, Jordana Petersona, gledala oddaje, kot sta Judge Judy in Shark Tank, in njihovo razmišljanje in poslovne ideje so mi dale neko posebno motivacijo. Želela sem razumeti logiko poslovanja in poslovnih odnosov, ker roko na srce – vse je ekonomija. Danes zaključujem magisterij ekonomije in moram priznati, da sem zelo vesela, da sem se odločila za ta študij. Ob študiju sem še vseeno lahko igrala, se izobraževala tudi na tem področju, a nikoli nisem šla stran od ekonomije – danes delam v marketinški agenciji, sem voditeljica, igram v serijah, delam na svojih projektih in živim aktivno življenje na vseh področjih, kar mi najbolj ustreza. Obožujem dinamiko. :D

Zdaj si v Gospodu Profesorju dijakinja Rebeka – kako te ta vloga spominja na tvoje dni v šolskih klopeh?
Rebeka je kar tipiziran lik – prav takšna v svojih dijaških letih nisem bila, je pa bilo nekaj podobnosti – tudi sama sem imela v srednji šoli ljubezenske drame, problematične fante, ker sem bila sama pridna in sem očitno iskala nasprotje za popestritev. Rada sem imela motorje in adrenalin.

Kako se razumeš z ekipo, ki ustvarja serijo Gospod Profesor? Je veliko smeha?
Na setu smo se imeli vedno super – zelo smo se povezali in to se je očitno čutilo tudi na ekranu.

Prosim, deli z nami svojo izkušnjo treninga za ples ob drogu ...
To sem vzela kot neki izziv – moja naloga je bila, da se tega dejansko naučim, in veselila sem se izziva. Spoznati in se naučiti nekaj novega ne more škoditi! Imela sem najboljšo trenerko – Tjašo Skubic, ki profesionalno trenira ples ob drogu in ima tudi svojo plesno šolo. Na začetku je bilo veliko smeha, potem sem se pa vživela in bilo je super. Trening plesa ob drogu te naredi še bolj ženstveno. Moraš pa imeti res veliko moči v rokah, da deluješ prepričljivo. hahaha

Kako so se odzvali starši? V enem od pogovorov si dejala, da je tvoj oče precej strog.
Oče je bil v mojih najstniških letih res strog, ampak ravno to danes najbolj cenim. Šele danes, pri 24 letih, dojemam, da sem vesela, da je bil strog, ko sem to v puberteti najbolj potrebovala. Do 18. leta mi ni pustil spati pri prijateljicah, pri prijateljih, vedno sem morala biti doma še pred polnočjo, ocene v šoli so morale biti odlične in običajno je bila ob 22. uri ugasnjena luč. Dokaj vojaški režim, ki se mi je zdel takrat ogaben in najslabši, danes pa vem, da sem takrat potrebovala neko »ročno zavoro«, saj bi me drugače lahko odpeljalo s poti. Vedno mi je želel le dobro in nikoli mi ni dal ribe, ampak palico, da se sama naučim loviti, zato sem danes takšna, kot sem. Po mojem dopolnjenem 18. letu je dojel, da sem pametna, sposobna in da se znam pravilno odločati, in takrat mi je začel zaupati in opazovati, kaj počnem. Ko je prišlo do plesa ob drogu, mu verjetno ni bilo vseeno, čeprav mi tega ni zares pokazal, je pa bil vesel, ko je pogledal celotno epizodo, ki je bila posneta okusno in sporočilo je bilo jasno. Marsikateri punci lahko ta epizoda spremeni pogled na »easy money« in jo pripravi do tega, da dvakrat pomisli, ali je res vredno.

Ali si kdaj razmišljala o karieri v tujini?
Sem, ampak mi je tudi tukaj super. Slovenija je varna, urejena država, in če imaš voljo, se trudiš in raziskuješ, lahko tudi tukaj ustvariš veliko.

V OŠ si bila »buckasta«, praviš. Te je to obremenjevalo? Kaj si storila?
Me je, ampak če te nekaj obremenjuje, je samo na tebi, da to spremeniš. Na neki točki sem se odločila, da se hočem boljše počutiti v svojem telesu, in naredila sem vse, da bi prišlo do spremembe – spremenila sem način prehranjevanja in začela sem trenirati. Ne, nisem šla ne v anoreksijo ne v bulimijo niti ne v pretiravanje s treningi. Izločila sem živila, ki mi ne koristijo, in jih zamenjala z dobrimi hranili, zmerno trenirala in ugotovila, da mi to zelo ustreza, zato tako živim tudi danes.

Kako se lahko osnovnošolec, osnovnošolka upre nesramnim pripombam sošolk in sošolcev?
Če bi imela takrat današnjo glavo, bi bilo vse lažje. Grozno mi je bilo, itak, ampak danes mi je žal vsakega prejokanega dneva v osnovni ali srednji šoli. Ni vredno, ker v tvojem življenju po srednji šoli to ne bo imelo nobenega večjega pomena. Vsak človek je unikat in to je njegova prednost. Vsako norčevanje naj vam bo le motivacija. Prvič zato, ker se verjetno norčujejo iz vas, ker na tak način lajšajo svoje travme, in drugič – čez leta se vse postavi na svoje mesto. Tisti, ki delajo škodo drugim, običajno ostanejo zadaj in po osnovni ali srednji šoli ne boste več slišali za njih, tako da – pustite jim izživeti slavo v otroških letih.

Tvoj urnik je precej natrpan. Kako se sprostiš?
Sprostim se s treningom, pilatesom, pijačo s prijatelji, filmom, sprehodom.

Kje boš preživela letošnje poletje?
Nimam še načrta, ker je toliko dela in čas prehitro beži. Zagotovo se bo dogajalo – kaj, kje in kako, pa ne vem. Naj bo spontano, takrat je najboljše. :D

Rada potuješ?
Do zdaj nisem še veliko potovala, ampak ja – vse, kar je novo, vsaka izkušnja, raziskovanje novih destinacij me razveseli.

Ali si v osnovni šoli prebirala Pil?
Bom iskrena, nisem prepričana, predvidevam pa, da sem, ker vem, kdo je Justi. :D

Besedilo: Aleš Nosan | Fotografije: Shutterstock, Wikipedia

Razkošno življenje Ludvika XIV.

Znameniti portret Ludvika XIV.

Verjetno si vsak od nas kdaj zaželi življenja v bogastvu in razkošju. Mnogi poskušajo doseči ta ideal. Številnim slavnim osebnostim, pevcem, vsem mogočim in nemogočim zvezdnikom, filmskim igralcem in milijonarjem to očitno uspeva. Toda ko boste prebrali našo rubriko, se vam bo življenje večine od njih zdelo dolgočasno. Žal vam moram povedati, dragi pilovci, tudi če na vseh družabnih omrežjih še tako sledite zvezdnikom, je res, da vam tudi oni ne morejo pokazati, kakšno je resnično razkošno življenje. Ne vedo in tudi vi ne veste, dokler ne spoznate Ludvika XIV., francoskega vladarja iz 17. stoletja. Mnogi so poskušali živeti razkošno, njemu je uspelo. On je znal. Mimogrede, bil je najdlje vladajoči monarh katerekoli evropske države. Na prestolu je sedel 72 let.

Versailles iz ptičje perspektive

Versailles

Zelo dobro je poznal razkošje. In to na zelo svojevrsten način. Njegov *flat* v pariškem predmestju Versaillesu so začeli graditi leta 1661. Ko je bil čez petdeset let končan, je nastala najsijajnejša, najrazkošnejša in najbolj ekstravagantna palača v zgodovini sveta.

Dvorec, ki še vedno stoji na istem mestu, obsega 50 000 m^2 površine in okoli 700 sob. V njih so nakopičeni najbolj luksuzni predmeti in materiali: marmor, kristali, zlato, srebro, baržun, svila in eksotični les. V sklopu dvorca je 2000 oken, 1250 kaminov, 6000 umetniških slik, 2100 kipov, 50 vodnjakov fontan, 20 kilometrov poti, 35 kilometrov ograj in živih mej. Povrhu vsega je tu še prekop *Grand Canal*, velik okoli 22 hektarjev. Vse to je postavljeno na približno 800 hektarjev veliko zemljišče, polno parkov in vrtov.

Ko se je avtor vašega prispevka nekoč sprehajal po sobah razkošne palače – pred kovidno dobo so jih oblegale množice turistov iz Azije – je zaman iskal najbolj osnovni zadevi – stranišče in kopalnico. Ne želim trditi, da ta dva *sveta* prostora v palači ne obstajata, toda najti ju je nemogoče težko. Zakaj? Odgovor je zelo preprost. Ker je bila higiena tistega časa res nenavadno zanimiva. Postelje s strehico – baldahinom so na primer uporabljali zato, da *prijazne* živalce (pajki, bolhe, stenice), ki so živele na stropih soban, niso padale naravnost v posteljo. Ko se je Ludvik XIV. zjutraj prebudil, mu je služabnik podal lavor, majhno umivalno skledo, in še manjšo brisačko. Kralj se je nekajkrat podrgnil okoli oči in s tem je bila njegova dnevna higiena končana. Služabnik je zatem skupaj z lavorjem odnesel iz sobe še kraljevo nočno posodo – kahlo, ki je bila resda zlata, toda o njeni vsebini ne bi razpravljali na dolgo.

Neprijeten vonj umazanije so prikrivali s parfumi. Seveda pa veste, zakaj se vam ljudje danes izogibajo, če na neumito telo nanesete dišavo. Takrat s tem niso imeli problema. Verjetno so bile vonjave vseh podobno *zanimive*.

Razkošje Dvorane ogledal v palači

Vrtovi, vodnjaki in fontane v bližini dvorca

Od skromnega začetka do največjega razkošja

Ne skrbite, ničesar v življenju še niste zamudili, tudi Ludvikova palača je imela skromen začetek. Najprej je obstajala samo lovska kočica, ki jo je bodoči kralj obiskal še kot otrok. Prav v tistem času je doživel tudi upor pariškega plemstva, ki si je zaželelo oblasti. Ko je odrasel, se je iz upornega Pariza, ki mu ni vzbujal dobrega občutka, takoj preselil in se odločil udobje in varnost poiskati v omenjeni stari lovski koči. No, če poznamo njegov značaj, nam hitro postane jasno, da s tesnim in vlažnim starim dvorcem ni mogel biti zadovoljen. Želel si je ustvariti nekaj lepega, kar je razumljivo. A njegov občutek za lepoto ga je na koncu privedel do grotesknega pretiravanja.

Leta 1682 je vladar v Versailles za stalno preselil tudi francosko vlado in takrat se je začelo resno širjenje starega dvorca. Vas in cerkev, ki sta ga obdajali, so preprosto porušili, da so dobili prostor za nove zgradbe. Ludvik se je vselil v kraljevski apartma – *Appartement du Roi* – ki je bil opremljen – težko je verjeti, pa je vendarle res – z zasebno opero, ki je lahko sprejela sedemsto gledalcev, ter premičnim gledališkim odrom. Njegovo dviganje in spuščanje je omogočilo kar najboljši pogled vsej množici gledalcev. V omenjeni operi je v neki noči pogorelo deset tisoč ročno izdelanih sveč, kar je bilo v tistem času neverjetno razkošje in ekstravaganca.

Kraljevi apartma

Dodatno razkošje v Trianonu

Med svojim bivanjem v Versaillesu je Ludvik odkril, da je prav prijetno skočiti na lahko kosilo na manjše posestvo ob bližnji vasici Trianon. Kupil je celotno vas, jo zrušil in zgradil marmorno *palačo za obed*, kot jo je primerno njeni nalogi poimenoval. V njej so svoj *prostorček* našli velikanski odprt paviljon in prostrani vrtovi z dragimi kipi, dekorativno oblikovanimi živimi mejami in krošnjami dreves. Seveda niso manjkale tudi številne – njemu tako ljube – fontane. Trianonska palača mu je v bistvu služila le za kratko sprostitev, kadar je življenje v Versaillesu postalo preveč naporno. Glavni razlog za stres je bila množica prilizovalcev, ki so ga obremenjevali z vsemi mogočimi prošnjami, se mu prilizovali in *molzli* njegovo milost do nezavesti.

Trianonska palača

Ludvik XIV. ni bil neumen vladar. Niso mu zaman rekli *Sončni kralj* in njegova izjava, da *če njega ni, v njegovi državi sonce ne sije*, ni bila iz trte izvita. Tudi njegov znameniti stavek – *država, to sem jaz* – je imel večji pomen, kot bi si lahko mislili. Čeprav mu je šla množica plemičev v palači na živce, je takšno situacijo pravzaprav predvidel. Versailles je moral biti tako razkošen in udoben, da si francosko plemstvo nikoli ni zaželelo oditi iz njega. Ludvik je tako poskrbel, da se mu niso upirali. Da je zaposlil njihovo pozornost in da niso imeli časa za neumnosti, je ves čas prirejal plese, bankete, slavja, lovske izlete, gledališke in operne predstave.

Se pa Ludvik XIV. seveda ni obremenjeval s tem, kako živijo njegovi podložniki – meščani, kmetje, delavci. Približno sto let pozneje je njegov naslednik Ludvik XVI. zelo drago plačal podobno napako. Ni izgubil samo prestola, izgubil je tudi glavo. Začela se je znamenita francoska revolucija.

Teta Justi

Ilustracija: Zvonko Čoh

»Trara, trara, pošto pelja. Repa, korenje, slabo življenje; repa še še, korenje pa ne!« Tako je brundal poštar Geza, ko mi je iz poštnega nabiralnika prinesel vaša zadnja pisma, napisana tik pred poletnimi počitnicami. Geza pač ne more iz svoje kože in je poštar tudi po petih letih pokoja. Srečen je kot otrok, ko mu daš sladoled, če mi lahko prinese kakšno pisemce, četudi samo iz pritličja našega bloka do tretjega nadstropja. Moje umotvore na vaša pisma pa prav gotovo zdaj prebirate nekje v globoki senčki, ob kakšni prijetni morski ali rečni ali jezerski vodi, daleč od šolskih skrbi. Srebate limonado in čakate na kosilce. Tako je tudi prav, saj ste si to tudi zaslužili. Če kdo pravi, da ni res, nima pojma, kako je deset mesecev drgniti šolske klopi, čakati na spraševanje, pisati kontrolke, trepetati pred šolsko nalogo, biti ves čas v stresu, da kaj ne pozabiš, da ne zamudiš, da staršem in babici ustrežeš z ocenami, da se lepo obnašaš, da imaš vse domače naloge, da si v dobrih odnosih s sošolci, čeprav znajo nekateri biti naporni. To je, dragi moji, več kot osemurni delovnik. Toliko se nagaraš samo še, ko greš v pokoj. Ko dobiš tisti listek, da ti ni treba več v službo, ti ne povedo, da nimaš ne praznikov, ne vikendov, ne dopusta tako kot vsi delovni ljudje, dobiš pa v celodnevno varstvo vnuke, obdelovanje vrtička, tečaje za tretjo življenjsko dobo, dobrodelne akcije, pospravljanje okrog bloka, kuhanje kosila za delovno aktivne člane družine, nakupovanje na tržnici in še in še, da ne naštevam dalje. Torej, pilovčki moji, naj vam bodo počitnice nepozabne in dolge, dolge ...

Vaša Justi

Hejla!

Sem se odločila, da kar tebe vprašam za pomoč in upam, da poznaš odgovor. Sicer jaz sem v enega sošolca in sem mu povedala in je odgovoru, samo potem pa je ostalo vse tako, kot je, ampak meni je pa malo sumljivo, zakaj me gleda med poukom in zakaj si z mano piše vsak večer do polnoči in tako dalje. Ali je samo prijazen, ali sem mu všeč, pa mi noče povedat. In še en sošolc mi je tko enkrat rekel, da mi hoče on neki povedat in potem se je on skril in začel smejat. U glavnem zdej jst že neki časa ugibam, a sem mu ušeč al ne. Kaj pa ti misliš?

Just me, 13 let

Ljuba, Just me!

Odgovora sicer ne poznam. Gledala sem v kavno usedlino, tarot karte, kristalno kroglo, v hladni vodi strjen stopljen svinec, horoskop in vse, kar ti lahko rečem, je: draga moja, če je nekaj videti kot banana, je rumeno kot banana, diši kot banana in ima okus po banani, potem je to sigurno – banana.

Če zdaj sledimo tej logiki, saj ni težko, verjemi, potem lahko pridemo do nekega zate dokaj zaželenega in razveseljivega odgovora. Če te nekdo gleda med poukom, če si do poznih nočnih ur dopisuje s teboj, če ti je odgovoril na tvoje priznanje in če se je, ko je bilo treba nekaj pomembnega povedati, samo nasmejal in skril, potem je to več kot prijateljstvo ali bežna simpatija. Ali pa jaz nimam pojma, kaj je zaljubljenost in kako se obnašajo najstniki, če jim je nekdo zelo všeč oziroma pri srcu. Ne bom rekla, da so danes mladci med dvanajstim in petnajstim letom takšni, kot so bili v času mojega najstništva. Spremenili so se tako kot dekleta, toda ena stvar pa se ni kaj dosti spremenila. Ko pride čas za zaljubljenost, ko se hormončki začnejo vrteti veliko hitreje, kot je to normalno, ko fantje izgubljajo sapo, ko zagledajo »tisto« deklico, in zardevajo, če nekdo omeni ljubezen, so sedanji najstniki *copy-paste* (preslikava) nekdanjih. Ko jih gledam, ko se klepetaje vračajo iz šole in se ne da skriti, da mu je ona všeč in bi jo najraje prijel za roko, mi takoj zazveni v ušesih zelo stara, a simpatična pesem Irene Kohont »Bil je tako prikupno zmeden« (lahko jo poiščete na YouTubu). Nenadoma jim je nerodno, zardijo, jecljajo, povedo čisto nekaj drugega od tistega, kar mislijo oziroma želijo povedati, delajo se, kot da jim je za vse čisto vseeno. Ampak, da ne bi delala krivice fantom. Tudi najstnice ob prvih trkih z ljubezenskimi čustvi ne povedo tega naravnost in na glas, čakajo na njegovo pobudo in jasno besedo – si za ali ne. Prepričane so, da je to »moško opravilo«. Mogoče je tako bilo nekoč, danes, v času enakopravnosti se mi zdi takšen pristop malce »mimo«. Zakaj ne bi bila dekleta odločnejša v primerih, ko se fantje še malce izgubljajo v labirintu novih

Teti Justi lahko pišete na naslov:
TETA JUSTI PIL,
1536 Ljubljana
pil@mkz.si,
www.pil.si

čustev? Skratka, iz te vajine moke zna biti kar dober kruh, le malo več potrpljenja bo treba imeti in nekaj več spodbude bo treba dati, da se zavore sprostijo. Ali in kako dolgo bo ta čustvena vez trajala, je zapisano nekje daleč med zvezdami, tako daleč, da moja vesoljska ladja tja ne seže in nimam stoodstotnega odgovora. Toda vredno je poskušati in se potruditi. Da si ne bi kdaj očitala, češ »lahko bi, pa nisem ...«

Živijo!

Imam 3 probleme: 1. V šoli se počutim, kot da sem največji luzer. Noben se ne druži z mano in moje »prijateljice« me čisto ignorirajo. Dobila sem tudi anonimno sporočilo, v katerem je bilo napisano, da sem piflarka in da nimam prijateljev. Z družino je zelo podobno. Nobeden se ne zmeni zame, vsi imajo rajši mlajšega brata. Čisto pozabijo name. In mlajši brat pravi, da sem najslabša sestra na svetu 2. V šoli mi gre večinoma dobro in sem vedno pod velikim pritiskom. Vsi mi vedno pravijo piflarka samo zato, ker si lažje zapomnim stvari. Starši pravijo, da so samo ljubosumni, ker znam več od njih, a to NI RES. 3. Po mojem sem v depresiji. Vsi govorijo, da je depresija jokanje ves čas, AMPAK SE MOTIJO. Po mojem je depresija zatiranje svojih čustev in da ne poveš drugim, če ti ni nekaj všeč. In jaz se tako vedno obnašam. Na internetu sem pogledala simptome in večina drži zame. Hotela sem ti še reči, da si najboljša tetka na svetu in upam, da mi odgovoriš.

Shy girl, 12 let

Čavči, Shy girl!

Življenje je nekaj takšnega kot mnogoletno plutje z ladjo po včasih mirnih, včasih razburkanih oceanih. Na takšni ladji so obdobja nepremične, ravne gladine, ko se komaj kaj dogaja, in velikega valovanja, ko smo zdaj gor, zelo visoko in naslednji trenutek dol, zelo globoko. Ti, draga moja sramežljivka, nisi v depresiji. Samo nekatere stvari se ne zložijo skupaj, kot bi se morale. Ta hip, to obdobje. Včasih sedejo druga na drugo, se zložijo kot nekakšne lego kocke, včasih pa so razmetane kot igrače po rojstnodnevni zabavi petletnikov. Pa jih ti pospravi, če jih moreš. Temu, kar se ti dogaja, bi jaz prej rekla – nižek. Si v spodnjem delu vala. Ker pa si verjetno še malce bolj občutljiva, doživljaš obnašanje nekaterih sošolcev in staršev še bolj čustveno, kot si to zasluži. Zapomni si eno.

Vsi, ki se spravljajo na enega od vrstnikov, se mu izogibajo in pišejo anonimna žaljiva pisemca, so v resnici slabiči. Imajo slabo podobo o sebi, zato jo zdravijo tako, da zaničujejo druge. Sploh, če so iz socialno šibkejših družin, so bolj zadržani. Ali pa so v šoli bolj uspešni od njih samih. Ti so za takšne »prava poslastica«. Mogoče imajo kakšnega prijatelja, ampak verjemi mi, pravega prijateljstva med njimi ni. Če ne bi našli tebe

Našla sem risbo, kjer sem se narisala, ko sem bila besna na sošolca in sem mu pokazala jezik. A veste, kaj mi je naredil? Pred celo šolo je kričal, da sva midva fant in punca. Lažnivec. Zaslužil si je jezik!!

za tarčo, bi pač poiskali koga drugega. Zanje je piflar vsak, ki ima količkaj boljše ocene od njih, vsak, ki ga učitelji spoštujejo, in vsak, ki je radoveden ter prebere kakšno knjigo. Tvoji starši sicer ne delajo prav, ker se ukvarjajo z mlajšim bratom več kot s teboj (o tem se le pogovori z njima in ju opozori, da nisi druga violina v družinskem orkestru), a priznati je treba, da imajo prav, ko pravijo, da so sošolci ljubosumni. Če so res takšni, kot praviš, potem bi bila jaz na tvojem mestu vesela, da med njimi nimaš prijateljev. Geza pravi, da je rajši pet let sam, kot da bi pet minut prijateljeval s takšnimi, ki sošolce žalijo, smešijo in podcenjujejo. Saj vem, ni ravno prijetno biti v razredu, v neki skupnosti, kjer te ne sprejmejo in ne priznavajo. A za to nisi kriva ti. Lahko da si malo bolj zadržana, previdna in ne preveč zabavna, ampak to ni opravičilo za njihovo obnašanje. Smo, kakršni smo, takšne nas je treba sprejeti, še posebej, če drugim ne škodimo in jih ne žalimo. Vem pa zagotovo, da boš čez leto ali dve našla druščino, s katero se boš prav dobro razumela. Priznam, da ni prav, če skrivaš tisto, kar misliš, če ne poveš, kaj misliš, in si tiho, če se ti nekaj ne zdi prav. Ampak to ni stvar depresije, temveč nekoliko slabše samopodobe, mogoče sramežljivosti ali negotovosti. Imam pa prošnjo. Draga moja, nikar ne hodi po razne diagnoze na Wikipedijo in podobne portale. Sosed Milivoj je za hec šel po diagnozo, zakaj ga boli desni gleženj, pa je brskajoč po spletu ugotovil, da bo nujno moral zamenjati dve zobni zalivki, piti več magnezija in spati z glavo, obrnjeno proti severu, in gleženj bo kot nov. Halooo! Zdaj priljubljeni in vseprisotni, vsevedni genij *Chat gpt* pa je za teto Justi napisal, da je 32-letna profesorica na univerzi Harvard. In še enkrat: Halooo!

Zdravo,

ogromno pilovcem svetuješ in daješ nasvete, ki upam, da pomagajo. Danes te prosim, da pomagaš meni. Torej, jaz sem zaljubljena v mojo BFF. To vem že od maja (lanskega), morda sem bila že prej zaljubljena v njo, pa nisem vedela. Ampak stvar je v tem, da jo moram nujno preboleti. Ona je 100% hetero in mi ne bo nikoli vrnila čustev. Jaz ne morem več zdržati. Ljubosumna sem na vse, s katerimi se pogovarja. Ful se jokam zaradi nje, ker me ne bo nikoli ljubila tako kot jaz njo. Vedno znova se prepričujem, da nisem v njo, da sem jo prebolela, da sem zaljubljena v nekoga drugega. In deluje. Potem pa jo v šoli (moja sošolka je) spet vidim in ... Ugotovim, da sem še vedno »hopelessly in love with her«. Ne morem si pomagati. Tako je lepa in jaz bi jo rada gledala cel dan in jo poljubljala in ji izpovedala svojo ljubezen. Ampak, če ji povem, bo vse samo še slabše, ker me bo zasovražila. Jaz moram nujno jo preboleti. Ne morem več tako naprej. Prosim, rotim te, da mi pomagaš. Kako naj se odzaljubim? Prosim, pomagaj! Hvala!

Broken heart, 14 let

Živijo, Broken heart!

»Da, da, uganka je to še brez odgovora,« je nekega dne začel svoje modrovanje poštar Geza, ko smo, ne vem kako, v pogovoru prišli na temo o fenomenu zaljubljenosti. Kaj je to zaljubljenost, zakaj se nam zgodi, kaj jo sproži, kdaj se sproži in še marsikaj o tem pojavu. »Uganka je, zakaj se lahko zaljubimo v nekaj sekundah, zakaj nas ljubezen trešči nepričakovano kot meteorit, ko pa se je treba »odzaljubiti«, to lahko traja dneve, mesece, leta, celo takrat, ko nam ljubljena oseba ponuja več gorja kot nežnosti.« Geza je, tako kot velikokrat prej, imel prav in nama je s sosedom Milivojem dal kar dobro kost za miselno obiranje, medtem ko smo sedeli na klopi pod češnjo zadaj za našim blokom in čakali otročad iz soseščine, da prinese lestev in nabere nekaj košaric češenj. Malo zase, malo za nas tri. Pravzaprav res ni nekega pametnega zdravila in nasveta, ki bi pomagala in olajšala življenje tistim, ki se jim ne uresničijo ljubezenske sanje. Resda smo pri tem različni, saj eni prebolevajo »izgubo«, čeprav, tako kot v tvojem primeru, še ničesar niso imeli, relativno hitro, drugi zaradi neuresničenih sanj trpijo leta in leta. A za ene in druge je značilno, da je najpomembnejši dejavnik – čas. Saj vem, sliši se kot zlizana fraza, a kaj ko se je tolikokrat izkazalo, da ob počasnem sprejemanju dejstva, da se svet okrog nas ne vrti vedno v skladu z našimi željami, edino časovna in fizična oddaljenost od nekega dogodka, močnega čustva ali osebe celita brazgotine in nas vračata v normalne tire. Pa saj si to ne nazadnje na neki način tudi sama občutila in ugotovila. Samo prepričevanje in čas tu in tam pomagata, seveda do novega srečanja, ko se čustva znova prebudijo. Zato je to poletje izjemna priložnost, da narediš korak, dva naprej v iskanju nove osebe, novega smisla. Strinjam se s teboj, da ne gre iti z glavo skozi zid. Če ona ni tisto, kar si ti želiš, je v to ne moreš ne prisiliti ne prepričati. Drugače sem, saj me poznaš, vedno zagovornica odkrite besede, kar pa ne pomeni, da je to tudi vedno najboljša izbira. Mislim, da ji pač odkrito poveš, »kaj dogaja«, ne da bi jo v karkoli silila ali ji dala vedeti, kaj od nje pričakuješ. Toda to bi jo res lahko spravilo v precej neprijeten položaj, saj

bi ti kot BFF hotela ustreči, a preko svojih čustev ne more in bi imela, čeprav povsem neupravičeno, občutek, da te je izdala, zavrgla. Dva meseca je med počitnicami ne boš vsakodnevno srečevala, ne bo dnevnega kapljanja alkohola na rano, čustva se bodo počasi umirila. Ne pozabi, neuresničene ljubezenske sanje niso posledica istospolne usmerjenosti (ali sodiš mednje, je glede na tvoja leta še malce prezgodaj sklepati). Tudi med heteroseksualnimi je neuresničenih ljubezni za nekaj deset tisoč romanov, kar pomeni, da gre za univerzalni pojav. Hočem reči, nikar ne valite krivde za ljubezenski neuspeh, ker je vaše srce ugrabila oseba istega spola. Ljubezen v resnici sploh ne pozna spola, starosti, barve kože, vere ... Ljubezen je – ljubezen. Glavo gor, pogumno naprej in na koncu boš imela drugo ljubezen in staro BFF.

Hej!

Si najjjjj tetka na svetu! Upam, da mi odgovoriš. 1. Jaz poslušam k- pop (predvsem BTS, če veš, kdo so to) in pač odkar ga poslušam, se mi zdijo belci bedni, pa tudi privlačijo me Azijci, tudi črnci ... Belci pa ne preveč. 2. Moji sošolci in tudi fantje nasploh so zelo rasistični, nesramni do drugih, podpirajo nacizem, fašizem ... in vse to zato, ker se jim zdi smešno ... Kako naj jim dopovem, da to NI LEPO??? 3. Starši me zelooo omejujejo. Npr. šla sem k prijateljici na rojstni dan, pa sta mi 5 minut pred odhodom težila, da sej lahko ne bom šla, da ne vesta, če bi me peljala itd., da sem se začela kar jokati, tak STRES sta mi povzročala. 4. Je smešno, če sem zelo navezana na vse moje pliškote in jih povsod vzamem sabo vsaj 5? Nekateri govorijo, da so pliškoti za dojenčke, ampak jih poskušam utišati. Oprosti za predolgo pismo in upam, da mi odgovoriš (že veliiikokrat sem ti pisala)!

Asian girl, 12 let in pol

Ojla, Asian girl!

No, ja, priznam, da sem že kar v letih, priznam tudi, da že nekaj časa ne sledim glasbenim novostim, kot sem to počela v mladosti, in da se mi je glasbeni okus tudi nekolikanj spremenil, ampak da rahlo dvomiš, ali vem, kaj je to k-pop in kdo so BTS, je malce huda. Da Justi ne bi poznala južnokorejske skupine mladcev, ki me, ne zameri, vsi spominjajo, kot bi jih sneli iz kakšne japonske risanke! Lepo te prosim! Seveda so to danes že odrasli fantje, saj je skupina nastala pred 10 leti, ampak mnogim je njihova glasba še vedno všeč. Ne bom pa rekla, da je to glasba, brez katere mi živeti ni. Tudi ne bom nikoli ocenjevala ljudi po tem, ali poslušajo Prifarske muzikante, operne arije ali Leopolda drugega. Tako tudi ne bom, in to svetujem tudi drugim, ocenjevala ljudi po tem, kakšna rasa, vera ali jezik jim je všeč. To, da so ti bolj ljubi Azijci ali temnopolti, ni nič narobe, ti pa verjamem, da je med tvojimi vrstniki veliko takšnih, ki imajo podcenjevalen, mogoče celo sovražen odnos do ljudi druge barve, kulture ali običajev. To je zato, ker prvič nič ne vedo in jih nič ne zanima in jih je strah drugačnosti, ter drugič, ker jim ne v šoli ne doma niso dovolj pogosto in jasno povedali, da smo vsi zgolj samo ljudje z istimi željami in potrebami – da živimo mirno in varno, da se imamo radi, da so otroci preskrbljeni, da smo zdravi ... Kaj tu komu ni jasno? Ker drugi niso opravili svoje domače naloge, dvomim, da bo tebi uspelo spremeniti svoje vrstnike. Kar seveda ne pomeni, da skrivaj svojo naklonjenost do kogarkoli. To je tvoja sveta pravica. Tako, kot je pravica, da imaš rada svoje pliške. Priznati pa moram, da bo počasi le treba zamenjati predmet svoje navezanosti. Kar ne bo težko, ko se bo pojavil »princ na belem konju«. Nikar pa se ne slepimo, da je navezanost na predmete problem zapoznelega ali podaljšanega otroštva. Poznam možaka, stanuje v soseščini, ki je pri svojih šestdesetih tako navezan na svoj avtomobil, da ga vsako nedeljo umiva, boža, briše, posesa in zaljubljeno gleda. Ko ga spravi v garažo, mu še pomaha. In kako označiti ravnanje tvojih staršev tik pred odhodom na dogovorjeno zabavo pri tvoji sošolki? Blaga oznaka bi bila – otročje. Če se namreč nekaj dogovorite, potem bi morali biti starši prvi, ki se dogovora držijo. To je vredno enega malo bolj resnega pogovora. Naj povedo, ali ti zaupajo. Ti s svoje strani zagotovi, da se boš držala dogovora (nič alkohola, nič cigaret, ob dogovorjeni uri doma ...) in da ne potrebuješ njihovega otročjega premišljanja zadnji hip, ali te spustijo ali ne. Sploh pa ne potrebuješ »gardedame«, kot so nekoč rekli tetam in babicam, ki so na zabavah sedele v kotu in oprezale, ali se njihov deklič morda preveč spogleduje z nekim mladeničem, in pravočasno ukrepale, da se mladina ne bi »spozabila«. Ne bom pa prehitro in preveč okrcala tvojih staršev, ker si tisto njihovo »zeloooo omejevanje« spravila na samo en pripetljaj. Kakšna informacija več o »omejevanju« bi mi prišla prav za pravilno oceno. Mislim pa, da se z malo dobre volje in nekoliko več pogovora da vaš odnos spraviti na sprejemljivo raven – »ne preveč huda starševska skrb«. Lepo bodi in uživaj na počitnicah!

Odgovarja: **dr. Nina Prešeren**

Hi,
res upam da bo pismo v reviji, čeprav se mi zdi, da ne bo. 1. Torej včasih me ZELO bolijo prsi. Ne vem, kaj naj naredim, ker si mame ne upam vprašati za modrček oz. top. Kaj naj naredim, oz. kako naj jo vprašam? 2. Zanima me, ali je nujno, da imaš, preden dobiš menstruacijo, beli tok??? 3. Res želim shujšati. Stara sem 12 let, visoka 158 cm in težka celih 45kg !!! Ali sem pretežka? Kako naj shujšam? 4. V katerem razredu te zdravnik pogleda pri mednožju in pretipa prsi? Kako to zgleda?

ldk girl, 12 let

Draga ldk girl!

Bolečine v dojkah so pri dekletih zelo pogoste, zlasti v prvih letih pubertete, ko prsi še rastejo, velikokrat pa tudi kasneje v obdobju večjih hormonskih sprememb, kot so ovulacija, menstruacija, nosečnost. Pomembno je, da (rastočim) prsim omogočimo dobro oporo, še zlasti pa je to pomembno pri večjih prsih.

Zelo mi je žal, da se dekleta o tako pomembnih in tako normalnih in življenjskih stvareh ne morete pogovoriti z mamo. Ravno mama naj bi bila tista, ki se ji dekle zaupa glede vseh tegob, ki vas (nas) spremljajo ob odraščanju. Nakup prvega modrčka, vložki, pojav prvih dlak, prve ljubezni ... Vem pa, da je realnost pogosto drugačna.

Včasih smo mame preveč nedostopne (žal včasih mame tudi sploh ni), včasih odnos med mamo in hčerko ne deluje tako, kot bi moral, včasih mame pozabimo, kako je bilo nam v teh občutljivih letih, včasih pa tudi kar malo spregledamo, da naše male punčke le niso več tako majhne.

Živo se spominjam občutka ob poskusu nakupa prvih vložkov in kako sem trikrat obredla celo trgovino in šla mimo police z vložki, a jih na koncu sploh nisem kupila, ker me je bilo preprosto preveč sram.

Če danes gledam na ta dogodek, se lahko le nasmejim. A takrat je bila to huda stiska, zato razumem tvoj strah. Mami preprosto enkrat omeni, da opažaš, da te prsi bolijo in da je morda čas za prvi modrček, da jih imajo tudi že tvoje sošolke. Lahko pa namesto mame za nakup nedrčka prosiš tudi starejšo sestro, če jo moda imaš, ali drugo sorodnico, ki ji zaupaš. Verjemi, da se jim ne bo zdelo prav nič čudno, saj s(m)o bile vse nekoč na tvojem mestu.

»Beli tok« oz. povečan vaginalni izcedek je pred pojavom prve menstruacije zelo pogost, skoraj obvezen, lahko pa kdaj tudi izostane in menstruacija pride čisto brez vsakega opozorila. Količina, jakost in pogostost tega običajno prozornega ali rahlo belkastega, povsem tekočega ali rahlo lepljivega in gostejšega izcedka se razlikuje od dekleta do dekleta.

Pri 12 letih, 158 cm in 45 kg je tvoj ITM 18, kar te uvršča na 49. percentilo za dekleta tvoje starosti, kar pomeni, da si ravno v zlati sredini. Tvoja teža je torej čisto idealna in ti res ni treba shujšati!

V okviru sistematskega pregleda zdravnik pediater načeloma v 6. in 8. razredu oceni status spolne zrelosti, kar pomeni, da naj bi pogledal tudi spolovilo (od zunaj, brez dotikanja) in pregledal dojke (lahko zgolj vizualno). Namen tega je oceniti, ali se tvoje telo za starost normalno razvija oz. ali tudi spolni razvoj poteka normalno.

V praksi se ti pregledi zelo razlikujejo od zdravnika do zdravnika – nekateri pogledajo vse, pretipajo tudi dojke, pri drugih pa ni treba sleči niti hlačk niti modrčka.

Ojla!

Si najboljša zdravnica EVER! Imam en problemček. 1. Zadnje dni opažam, da se zlo čudno obnašam. Začele so se mi pojavljati dlake na spolovilu, pod pazduho in včasih se mi zazdi, da sem že imel tako rečene mokre sanje. Zdravnica mi je rekla, da sem spolno zelo hiter, kao da sem že v puberteti. Mama je edina, ki me razume, drugi, ko pa to omenjam, pa se začnejo smejati. Zato mislim, da me nihče ne razume, mislim si da pisma ne bo v Pilu, ampak je vredno probati. Imam še eno vprašanje, ali si lahko pri mojih desetih letih spolno zrel.

Kr neki fant, 10 let

Ojla!

Sprememba v obnašanju, pojav sramnih dlak, prve (nočne) erekcije in ejakulacije – vse to so znanilci pubertete. Danes otroci puberteto začenjajo bolj zgodaj, tudi že pri 10 letih.

Si res bolj »zgoden«, ampak hkrati povsem »normalen«. Spolna zrelost v ožjem pomenu besede pomeni sposobnost organizma, da se razmnožuje. Pri ljudeh pomeni, da so sposobni zaploditi otroka (fantje) oz. zanositi (dekleta). Pogoj za to je delovanje spolnih žlez – testisov pri fantih (ki proizvajajo spermije) oz. jajčnikov pri dekletih (ki proizvajajo jajčeca). Pri ljudeh naj bi se to začelo nekje 6–9 mesecev po začetku pubertete.

Je pa treba poudariti, da spolna zrelost pri ljudeh ne pomeni zgolj fizične sposobnosti, ampak tudi duševno zrelost (za razumevanje izvedbe in posledic spolnosti ter vseh

vpletenih čustev), ki pa mnogokrat nastopi šele čez nekaj let.

Hoj!

Si najboljša zdravnica in zato ti tudi pišem. Pišem ti prvič in upam, da mi odgovoriš. Torej mislim, da sem PODHRANJENA!!! Stara sem 11 let, težka 31 kg in visoka 143 cm. Koliko je moj ITM? Mene res ful skrbi. Pa če sem res podhranjena, kaj lahko naredim? Hvala za odgovore že vnaprej.

Dark girl, 11 let

Živijo!

Pri 143 cm višine, 51 kg in 11 letih tvoj ITM znaša 15,2, kar te uvršča na 13. percentilo. To pomeni, da ima 13 % deklet tvoje starosti težo manjšo od tvoje, preostalih 87 % pa težo enako ali večjo od tvoje. Za »normalne« se štejejo vsi ITM med 5. in 85. percentilo, kar torej pomeni, da je tvoja teža glede na višino in starost še povsem ustrezna in nisi podhranjena.

Zdravo!

Ti si res naj zdravnica na svetu. Prvič ti pišem zaradi 3. stvareh: 1. Na spodnjih hlačkah imam že zelo dolgo nekakšne bele lise, ko se posušijo, so trde, nekatere so pa sluzaste in mokre. Zakaj se to dogaja? 2. Rastejo mi prsi in ne vem, kdaj naj začnem nositi modrček. 3. Rastejo mi tudi sramne dlake črne in velike. Kako se jih naj znebim? 4. Zelo se potim pod pazduho, čeprav se namažem z dezodorantom. Ali bi rabila močnejšega? 5. ALI SEM V PUBERTETI??? ŽE ZA VNAPREJ HVALAAA!

HELP GIRL A, 11 let

Draga HELP GIRL A!

Lise na spodnjih hlačkah so posušen »beli tok« – torej normalen nožnični izcedek, ki ga je v obdobju večjih hormonskih sprememb (kot so pojav prve menstruacije in nato med vsakim menstrualnim ciklom v obdobju ovulacije in tik pred pojavom mesečne krvavitve oz. med nosečnostjo) več, je obilnejši, gostejši, lahko rahlo belkast. Nakup prvega modrčka je sicer precej individualna odločitev, večina deklet pa ga začne redno nositi, ko prsi postanejo dovolj velike, da jih začnejo »motiti« (boleti, »skakati« pri športu, bradavice izstopajo skozi majice ...). Sprva lahko uporabljaš le tiste mehkejše, »športne« nedrčke brez opore in kasneje preideš na nedrčke s »kostjo«.

Načinov za odstranjevanje sramnih dlak je veliko – britje (poceni in enostavna metoda, je pa potrebna pazljivost, da ne pride do ureznin; treba ga je pogosto ponavljati, na novo zrasle dlake s časom postanejo še trše in temnejše), depiliranje s kremami (enostavno, relativno poceni, a ne odstrani vedno vseh dlak) ali trakovi z voskom ali brez (precej dobro, učinkovito, a lahko boleče, pri vosku moramo paziti, da ni prevroč, da ne pride do opeklin), uporaba mehanskih depilatorjev, ki dlake pulijo (precej boleče, dokler se ne navadiš) in laserskih epilatorjev, ki dlake z laserjem uničijo – nekatere za to hodijo v kozmetične salone, druge uporabljajo »domače« naprave (v obeh primerih kar drago, so pa na novo zrasle dlake s časom tanjše, svetlejše in redkejše).

Ena možnost je tudi beljenje dlak, ki dlak ne uniči, jih pa naredi svetlejše in manj vidne. Če se ob uporabi sedanjega deodoranta še vedno preveč potiš, seveda lahko poskusiš uporabiti močnejši deodorant oz. antiperspirant v spreju (lahko tudi takega z večdnevnim učinkom, obstajajo tudi taki, ki naj bi delovali 96 ur, kar seveda ni čisto res). Potenje se (nekoliko) zmanjša oz. je manj očitno in moteče, če pod pazduho nimamo dlak. Svetujem ti tudi redno umivanje (z milom) ter nošenje zračnih, bombažnih oblačil. Res pa je, da je v obdobju večjih hormonskih sprememb (kot je puberteta) potenje izrazitejše. Pa tudi kasneje se ljudje ne potimo enako – nekateri se zelo, drugi komaj kaj (tudi če so čisto enako aktivni in izpostavljeni enakim temperaturam). To je odvisno od mnogih dejavnikov – količine žlez znojnic, spola (moški se običajno potijo bolj kot ženske), hormonskega stanja, telesne konstitucije (čezmerno prehranjeni ljudje se bolj potijo), prehrane (kava, alkohol, energijske pijače ter močno začinjena hrana lahko poslabšajo potenje), pridruženih bolezni (bolezni ščitnice, sladkorna bolezen, PCOS, hormonske motnje itd.) in stresa, ki mu je človek podvržen. Kadar je potenje res čezmerno (prisotno že v normalnih temperaturnih razmerah in tudi v mirovanju), govorimo o bolezenski hiperhidrozi, ki si zasluži obravnavo pri zdravniku.

Glede na vse napisano (rast dojk, »beli tok«, prisotnost sramnih dlak, potenje) lahko mirno rečeva, da se je pri tebi že začela puberteta, pa tudi če menstruacija še ni nastopila.

Zdravnici Nini lahko pišete na naslov:

IZ ORDINACIJE
PIL, 1536 Ljubljana
pil@mkz.si
www.pil.si

Besedilo: V. F. | Fotografije: H&M, New Yorker

Poletje ...

H&M, obleka iz šifona **40,99 €**

H&M, sončna očala **10,99 €**

H&M, espadrile **17,99 €**

H&M, top **11,78 €**

H&M, top **17,99 €**

H&M, kopalke **14,99 €**

New Yorker, slamnik **16,99 €**

New Yorker, natikači za na plažo **14,99 €**

New Yorker, prstani **5,99 €**

Poleti se v vročih dneh najraje hladimo v morju, jezerih, rekah ali bazenih. Dekleta želite tudi na plaži biti lepo urejena, zato vam ponujamo nekaj letošnje izbire kopalk, sarongov, oblek in krilc ter modnih dodatkov, kot so nakit, očala ali trakovi za lase. Tudi obuvala so letos zanimivo pisana in udobna. Barve so tako kot pri drugih letošnjih oblačilih v rožnatih, ciklamnih, vijoličnih ali zelenih odtenkih, čeprav so klasične rdeča, modra, bela in črna barva tudi vedno aktualne.

H&M, sandali **20,99 €**

H&M,
kratek sarong
9,99 €
H&M,
top
19,99 €
New Yorker,
sončna očala
9,99 €
New Yorker,
trak za lase
3,99 €
H&M,
torba za čez ramo
24,99 €
New Yorker,
kopalke
24,99 €
New Yorker,
komplet ogrlic
2,99 €
New Yorker,
kopalke
8,99 €
New Yorker,
kopalke zgornji del
14,99 €
New Yorker,
kopalke
8,99 €
H&M,
krilo za na plažo
14,99 €
New Yorker,
spodnji del bikinija
8,99 €

na plaži

New Yorker, ura
14,99 €

H&M, japanke
14,99 €

H&M, kopalke s potiskom
22,99 €

H&M, majice brez rokavov
12,99 €

New Yorker, natikači za na plažo
14,99 €

H&M, ogrlica iz kroglic
14,99 €

New Yorker, torbica za pas

New Yorker, sončna očala
7,99 €

H&M, sončna očala
17,99 €

New Yorker, klobuk
9,99 €

Fantje si na plaži lahko privoščite pisana oblačila z različnimi vzorci. Pisane kopalke močnih barv lahko kombinirate z enobarvnimi majicami s kratkimi rokavi ali brez rokavov in obujete različne tipe natikačev različnih barvnih odtenkov. V močnem soncu ne smejo manjkati sončna očala, za bolj sproščeno počitniško podobo pa poskrbijo tudi modni dodatki ali zanimiva ura. Nujne potrebščine lahko pospravite v nahrbtnik, v torbo za čez rame ali torbo za pas. Pa veselo čofotanje!!!

New Yorker, kopalke
16,99 €

New Yorker,
krajše kopalke
16,99 €

H&M,
majica
5,99 €

H&M,
komplet dveh zapestnic
6,99 €

New Yorker,
kapa s šiltom
4,99 €

New Yorker,
natikačiza na plažo
12,99 €

H&M,
majica s potiskom
14,99 €

New Yorker,
torbica za čez rame
12,99 €

New Yorker,
enobarvne krajše kopalke
9,99 €

H&M,
pisana majica
14,99 €

H&M,
usnjeni natikači
34,99 €

New Yorker,
nahrbtnik
4,99 €

Vir: Okusno.si

Domači sladoled

Sladoled je nepogrešljiv v vročih poletnih dnevih. Čeprav si ga lahko privoščimo vse leto, se najbolj prileže prav poleti. Prav zato vam v naši poletni številki Pila predstavljamo, kako se pripravi odličen domači sladoled.

Hitri sladoled brez jajc in brez mešanja

Receptov za sladoled je veliko, a tukaj je eden od najbolj preprostih receptov za vanilijev sladoled, ki ga lahko obogatimo z dodajanjem različnih dodatkov. Gre za res hiter recept, za katerega potrebujemo zgolj dve sestavini, prav tako pa nam ne bo vzel veliko časa, saj ga med zamrzovanjem ni treba mešati.

Sestavine:

- 500 ml sladke smetane
- 400 g sladkanega kondenziranega mleka
- ½ čajne žličke vanilijevega ekstrakta (aroma vanilije)

Postopek:

V posodo vlijemo ohlajeno sladko smetano in jo z mešalnikom stepamo, da postane gosta, a še vedno rahla. Nato počasi vmešamo ohlajeno kondenzirano mleko in vanilijev ekstrakt, pri tem naj bo električni mešalnik nastavljen na najnižjo hitrost. Ko dobimo lepo, enotno sladoledno maso, jo prelijemo v posodo, ki je primerna za zamrzovalnik. Pri tem pazimo, da pustimo še vsaj tretjino posode prazne, saj se bo prostornina sladoleda med zamrzovanjem povečala.

Posodo pokrijemo s plastično folijo in nato še s pokrovom. Postavimo jo v zamrzovalnik in pustimo, da se ohlaja vsaj šest ur oziroma dokler se sladoled ne strdi.

Sladoled z mešanjem

Če nimate pri roki kondenziranega mleka, lahko sladoled pripravite iz sestavin, ki jih zagotovo imate na dosegu roke. Pri tem receptu boste sicer morali upoštevati metodo mešanja, s čimer boste imeli malce več dela, vendar pa se bo vaš trud poplačal. Temu osnovnemu sladoledu lahko prav tako dodajate različne dodatke ali pa ga postrežete samega. Dobro se prileže kot dodatek nekaterim vrstam peciva.

Sestavine:

- 300 ml polnomastnega mleka
- 500 ml sladke smetane
- 180 g sladkorja
- 1 čajno žličko vanilijevega ekstrakta
- ščepec soli

Postopek:

V večjo posodo damo sladkor in prilijemo ohlajeno mleko. Vse skupaj dobro mešamo z električnim mešalnikom približno minuto ali dve, dokler se sladkor ne raztopi. Dodamo ohlajeno sladko smetano, vanilijev ekstrakt in ščepec soli ter vse skupaj premešamo z električnim mešalnikom, da se sestavine dobro povežejo med seboj. Sladoledno zmes prelijemo v posodo, primerno za zamrzovalnik, in jo prekrijemo s plastično folijo. Postavimo jo v zamrzovalnik in jo po približno 45 minutah – oziroma ko se začne masa ob robovih strjevati – vzamemo iz zamrzovalnika in sladoled premešamo z metlico (lahko tudi z električnim mešalnikom). Posodo postavimo nazaj v zamrzovalnik. Postopek ponovimo vsakih 30 minut, da preprečimo nastanek kristalov med zamrzovanjem. Po približno treh urah bo sladoled že precej zamrznjen.

V strojčku pripravljen sladoled

Najbolj kremast sladoled boste zagotovo brez težav pripravili v aparatu za sladoled. Tokrat vam ponujamo recept z jajci. Vendar pa lahko sladoled v strojčku pripravite tudi brez jajc.

Sestavine:

- 250 ml sladke smetane
- 150 g sladkorja
- 150 ml mleka
- 2 jajci
- 1 vaniljev strok ali vanilijev sladkor

Različne vrste sladoleda

Sladoled lahko popestrite z različnimi dodatki, kot so čokolada, kava, sadje, lešniki, praline, Nutella…, vendar pa morate pri tem upoštevati, da lahko določeni dodatki podaljšajo čas zamrzovanja.

Postopek:

Ohlajeno smetano stepemo. Vaniljev strok prerežemo po dolžini in iz njega z noževo konico izpraskamo semena. Če nimamo vaniljevega stroka, lahko uporabimo vanilijev sladkor (ali pa ekstrakt, aromo). Ločimo rumenjake in beljake. V posebni posodi beljake in sladkor stepemo v čvrst sneg. Dodamo rumenjake in vaniljeva semena ter vse skupaj še enkrat stepemo. Na koncu v jajčno zmes vmešamo stepeno smetano. Sladoledno maso prelijemo v strojček in pustimo, da ustvari sladoled. Pri tem sledimo navodilom proizvajalca. Vsi omenjeni recepti so za pripravo najbolj osnovnega okusa sladoleda – vanilijevega. Ta pa je pogosto tudi osnova za številne druge sladoledne okuse. Vanilijev sladoled lahko popestrimo s čokoladnim, karamelnim ali sadnim prelivom. Zelo gurmanski je tudi preliv iz bučnega olja. Vanilijev sladoled pa lahko dodatno okrasimo s čokoladnimi mrvicami, sesekljanimi mandlji, lešniki ali pistacijami.

Pripravila: Flicka | **Slikovno gradivo:** Shutterstock

LABIRINT

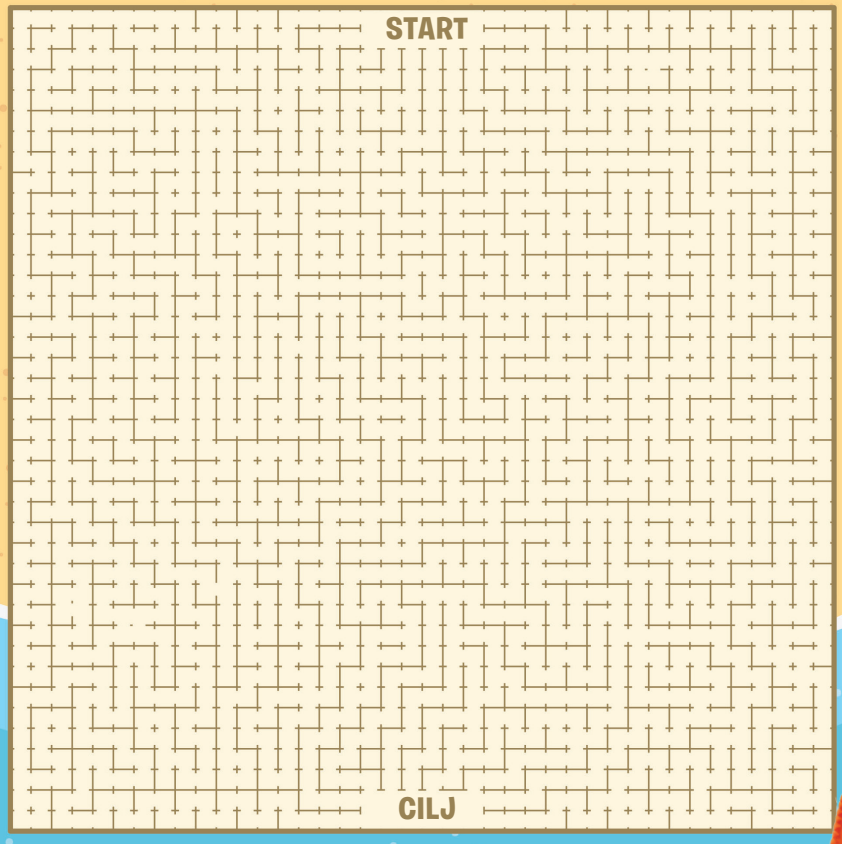

VEŠ ZA DOBRO ŠALO?

Zaupaj nam jo na Pilovi spletni strani **www.pil.si** v rubriki **Povej vic!**, da se bomo vsi valjali od smeha! **In ne pozabi preveriti, ali je objavljena v Pilu!**

RECEPT

»Kje si dobila recept za tole večerjo?« vpraša mož svojo ženo. Ta pa nazaj: »V neki angleški kriminalki.«

FFunnyGirl, 13 let

ZGODNJI PEVEC

»Zakaj petelin poje tako zgodaj zjutraj?« »Ker potem, ko se kokoši zbudijo, ne upa odpreti kljuna!«

DOLGA BESEDA

Starejši pacient potrka na vrata okulistove ordinacije. Odpre mu medicinska sestra in zavpije: »Kaj ne vidite napisa, da je trkanje prepovedano!?« »Ne, zato sem pa tukaj.«

TERAPIJA

Se pogovarjata dva zdravnika. Prvi: »Ejga, slišal sem, da tvoji bolniki nenavadno hitro ozdravijo. Ali uporabljaš kakšno novo terapijo?« »Meh, ne, nič takega. Pacientom vedno pošljem predračun, pa jih polovica kar ozdravi!«

FFunnyGirl, 13 let

VIŠINA

Pripravnik za pilota prvič samostojno leti. Pokliče ga kontrola poletov: »Me slišite?« »Da.« »Sporočite nam svojo višino!« »Meter osemdeset!«

PIL, mesečnik, julij-avgust 2023, letnik 75, Mladinska knjiga Založba, d. d., Slovenska 29, Ljubljana.
Predsednica uprave: Simona Mele. Odgovorna urednica: Jana Zirkelbach.
Urednica Vesele šole: Sabina Tamše Kozovinc, tel.: 01 241 3099. Oblikovna zasnova: Simon Kajtna. Oblikovanje in likovno-tehnično urejanje: Simon Kajtna. Lektorica: Vera Jakopič. Naslov uredništva: Slovenska 29, 1000 Ljubljana, ali PIL, 1536 Ljubljana, tel.: 01 241 32 20, faks: 01 425 28 36. Cena ene številke v prosti prodaji je 6,65 €. Cena za individualne naročnike je 5,65 €, za naročnike v šoli 5,32 €. Poštnina in DDV sta vključena v ceno. Naročnina se poravnava v treh obrokih. Odpovedi sprejemamo pisno, in sicer za naslednje obračunsko obdobje. Celoletna naročnina za tujino je 109,20 € in se poravna vnaprej.
Za neporavnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti. Na leto izide 11 številk, od teh je ena – poletna – obsežnejša in ima višjo ceno. Naročanje revij: Mladinska knjiga Založba, d. d., Služba oskrbe kupcev, Slovenska 29, 1536 Ljubljana, tel.: 080 11 08, med 7. in 17. uro. Naročanje revij po internetu: www.mladinska-knjiga.si/revije. Vodja sektorja Izobraževalne vsebine in center Oxford: Monika Gobec, Monika.Gobec@mladinska-knjiga.si. Vodja oglasnega trženja: Martina Dolgan, tel.: 01 307 80 08. internet: www.mladinska-knjiga.si/o-skupini/trzenje-oglasnega-prostora. ISSN: 0353-7625.Tisk: SALOMON d.o.o., Ljubljana. Nenaročenih rokopisov, risb in fotografij ne vračamo. Elektronska pošta: pil@mladinska-knjiga.si. Za oglase in oglasne priloge je odgovorna Martina Dolgan. Prispevkov, objavljenih v reviji PIL, ni dovoljeno kakor koli reproducirati brez pisnega dovoljenja uredništva. Tiskana naklada: 9.500 izvodov.

Fotografija: Shutterstock
Ilustracija: Matej de Cecco

Cicido Cici zakavrnik CiciBAN mojplanet PIL GEA

ODKODIRAJ!

V SPODNJA POLJA VPIŠI VERZA IZ PESMI NOVI VAL PRILJUBLJENE SKUPINE JOKER OUT. PRVA IZPOLNJENA VRSTICA TI BO V POMOČ ZA NADALJNJE REŠEVANJE.

1.	6.	3.	7.	5.		6.	4.	2.
J	O	K	E	R		O	U	T

13.	6.	14.	1.	7.		11.	10.		12.	15.	6.
					,						

11.	10.	9.	7.	12.		9.	6.	5.	8.	
										,

3.	6.	2.		11.	10.		1.	4.	2.	5.	8.

12.	7.		13.	6.	5.	8.	15.	6.	
									.

Fotografija: Urša Premik

ZAVOZLANKA

T R J

O I

Č !

P N A

F E

NAPNI OČI

Kateri dve sliki sta enaki?

POLETNA IZPOLNJEVANKA

V mrežo pravilno vstavi besede, povezane s poletjem. Pri tem si lahko pomagaš s tem, da prešteješ kvadratke pri posamezni besedi in vanje vstaviš ustrezno besedo s toliko črkami. Nato ustrezne besede prepiši v spodnjo mrežo in na obarvanih poljih preberi rešitev.

2 ČRKI
RT

3 ČRKE
NOS
CEV
VIK
OSA

4 ČRKE
ALGA
ZNOJ
ŽOGA
JOGA

5 ČRK
LOVKA
LADJA
SONCE
OSEKA
DESKA
OŽINA
OBJEM

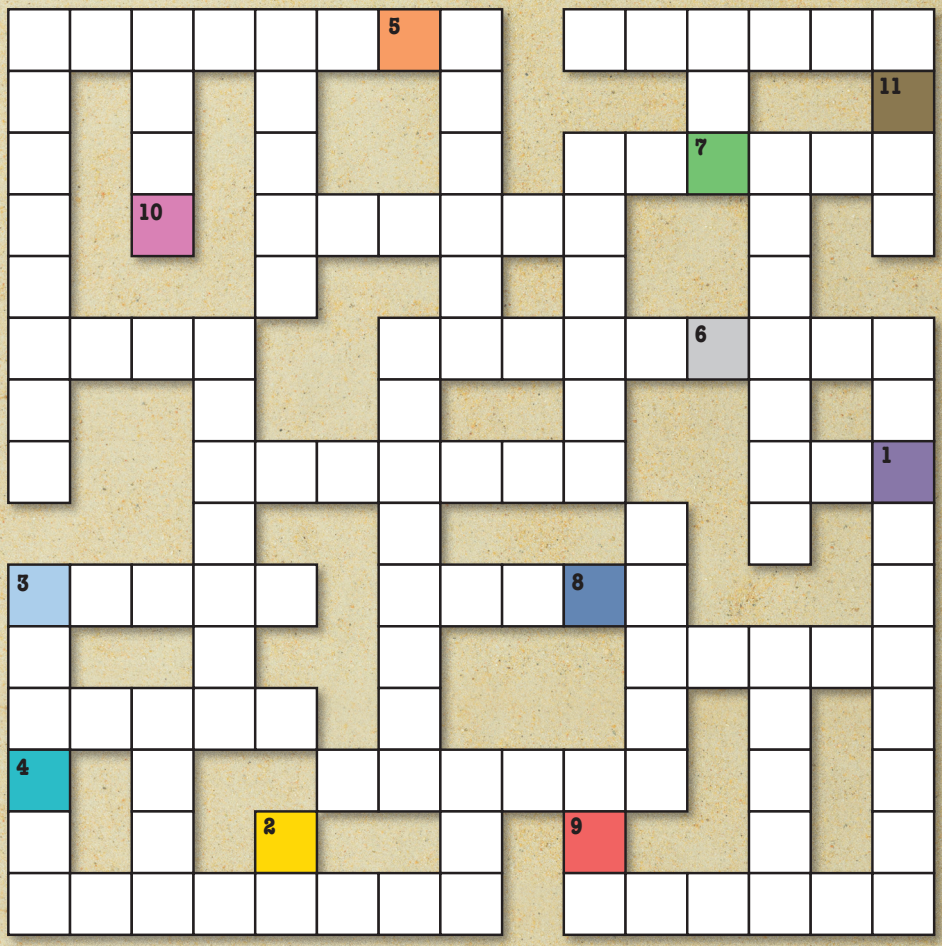

6 ČRK
LENOBA
JASTOG
KOZICA
KNJIGA
SMOKVA
KARETA
JASMIN
OTOČJE

7 ČRK
TORTICA
JAPONKE
PEDOLIN

8 ČRK
LEŽALNIK
LJUBEZEN
ELASTIKA
BRODOLOM

9 ČRK
BADMINTON

10 ČRK
NAVIGACIJA

REŠITEV: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 1 10 11

Nagradno vprašanje

Pošlji eno rešeno uganko, objavljeno v Razvedrilu, in sodeluj v nagradnem žrebanju.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na strani 7.

Odgovor pošlji do **27. 7. 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana**, s pripisom **Razvedrilo**. Med prispelimi odgovori bomo **30. 7. 2023** izžrebali in nagradili dva srečneža.

Rešitve iz junijske številke:

Razlike:

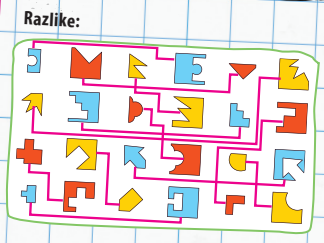

Odkodiraj: JEZIK DALJŠI OD TRUPA!

Sestavi besede: MALINOVEC, LIMONADA, **KAPUČINO**, CEDEVITA, ČOKOLADA, PALAČINKE, **ARAŠIDI**, PIŠKOTI

Drži, ne drži: FOTOGRAF

SEA

Piše: Lunca | Ilustracije: Maja Ljubi, Shutterstock

Zvezde poleti

OVEN (21. 3.–20. 4.)

Si pripravljen/a na poletje, ki bo prineslo velike spremembe? Julija in avgusta te bo spremljala velika sreča na različnih področjih, tudi v ljubezni. Povsod, kjer boš, bo zabavno, in želel/a si boš, da bi znal/a ustaviti čas. Ko prideš do pomembne odločitve, zaupaj svojim občutkom. Okoli tebe bo veliko ljudi – drži se tistih, s katerimi se dobro počutiš, in med vami se utegne razviti tesno prijateljstvo. Uresničila se ti bo tudi želja, ki v tebi raste že več mesecev. Končno je prišel čas, da požanješ sadove svojega preteklega dela. Morda te čaka tudi (prvi) poljub.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■■■

Tvoj dan: 18. 8.

BIK (21. 4.–20. 5.)

Poletje je in šolske skrbi lahko potisneš na stran. To ti bo uspelo s pomočjo simpatije, ki bo zapolnila večino tvojih misli. Glavno pravilo v ljubezni to poletje bo: ne poskušaj prehitevati stvari! Daj času čas in vse se bo postavilo na svoje mesto. Nekaj časa nameni tudi športu in skrbi zase. Končno lahko preizkusiš tudi nov stil oblačenja in svoj videz popestriš s kakšnim bolj izstopajočim kosom. Če ti bo dolgčas, povabi prijatelje na bazen ali v kino. Čas je tudi, da dokončaš osebne projekte, ki si jih začel/a že med šolskim letom.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

Tvoj dan: 19. 7.

DVOJČKA (21. 5.–21. 6.)

To poletje te čaka veliko lepega. Tudi če tvoji načrti na prvi pogled ne delujejo zelo vznemirljivo, boš presenečen/a, kako se bodo stvari odvile. Veliko zabave te čaka tam, kjer je ne pričakuješ – doma in z družino. Seveda pa bo dovolj časa tudi za prijatelje in nova poznanstva. V tvoje življenje bo vstopila pomembna oseba, ki ji boš lahko resnično zaupal/a. Če iščeš ljubezen, bodi potrpežljiv/a. Nekatere stvari se pač razvijajo bolj počasi, a so več kot vredne čakanja. Vzemi si nekaj časa tudi za ustvarjanje, saj boš imel/a veliko dobrih idej.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

Tvoj dan: 11. 8.

RAK (22. 6.–22. 7.)

Vesel/a boš, da se je šolsko leto končalo, in teža skrbi bo popustila. Med poležavanjem na plaži boš dobil/a veliko dobrih idej, kaj vse bi med poletjem še lahko počel/a. Zavedaj se, da ne boš mogel/la uresničiti vseh naenkrat, temveč drugo za drugo. Koristilo ti bo tudi, če vsaj kak dan preživiš brez telefona. Presenetilo te bo, kako veliko se boš iz tega naučil/a. Tvoj poletni moto se bo glasil: zakaj pa ne? In res, včasih je dobro pobegniti iz območja udobja. Za rojstni dan te čaka lepo praznovanje. Vse najboljše! Čas je, da se ti uresniči nekaj, kar si že dolgo želiš.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■■

Tvoj dan: 29. 7.

LEV (23. 7.–23. 8.)

Končno je tu poletje in ti si pripravljen/a na vse! To poletje boš nepogrešljiv del vsake družbe, in kjerkoli se boš pojavil/a, te čaka veliko zabavnih dogodivščin. S tabo res nikoli ni dolgčas. Komaj boš čakal/a svoj rojstni dan, ki ga boš praznoval/a v stilu. Iskal/a boš tudi poletno ljubezen in sreča na tem področju se ti utegne nasmehniti avgusta. Užival/a boš v ustvarjanju zanimivih modnih kombinacij, v katerih boš blestel/a, kjerkoli boš. Prijatelji te bodo spraševali za modne nasvete. Čakajo te tudi dobre novice, ki bodo še dodatno popestrile to poletje.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■■

Tvoj dan: 8. 8.

DEVICA (24. 8.–23. 9.)

Poleti boš obiskal/a cel kup zanimivih krajev, kjer boš spoznal/a zanimive ljudi. Sreča bo na tvoji strani. Čakajo te tudi kakšna dobra zabava, ljubezenske iskrice in nepričakovane dogodivščine. Na živce ti bo šla samo neznosna vročina, zaradi katere se na plaži raje umakni v senco in uživaj v branju kakšne dobre knjige. Če ti bo dolgčas, obišči Pilovo spletno stran in poklepetaj z drugimi pilovci. Odkril/a boš tudi zanimanje za neko tematiko in jo začel/a raziskovati. Odlično, poletje je odličen čas za to, da se naučiš kaj novega. Zelo lepo se boš imel/a.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■■

Tvoj dan: 18. 8.

TEHTNICA (24. 9.–23. 10.)

Končno se boš lahko posvetil/a projektu, za katerega ti je med letom zmanjkovalo časa. Velik del svoje energije boš usmerjal/a v to, da boš poletje zares maksimalno izkoristil/a, in res bo to tvoj čas, da zasiješ. Dneve boš preživljal/a sproščeno. Razmislil/a boš tudi o tem, kaj si želiš v prihodnosti. Vse lepo in prav, a naj te takšne misli ne obremenjujejo preveč. Sprva ti bo všeč oseba, ki zate ni prava, že kmalu pa se ti bo tudi na ljubezenskem področju nasmehnila sreča. Najbolj pomembno pri tem bo, da ostaneš to, kar si.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■■

Tvoj dan: 14. 7.

ŠKORPIJON (24. 10.–22. 11.)

Poletne počitnice so točno to, kar potrebuješ. Čas je, da se ti uresničijo dolgoletne sanje in v zraku bo ravno pravšnja mera čarovnije, da se to zares zgodi. Z določeno osebo si v preteklih mesecih izgubil/a stik – poletje je super priložnost, da odnos obudiš. Ne bo ti žal! Čaka te tudi nova priložnost, ki je nikakor ne smeš zavrniti. Čeprav bo vse tako, kot mora biti, boš pogrešal/a simpatijo, ki bo počitnice preživljala daleč stran. Ne skrbi, stike lahko ohranjata po telefonu, ponovno srečanje v živo pa bo še toliko lepše, ko ga končno dočakata.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

Tvoj dan: 23. 7.

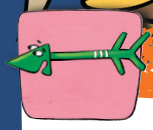

STRELEC (23. 11.–21. 12.)

Čeprav je večina tvojih poletnih načrtov vezana na avgust, ne čakaj do takrat in začni uživati že zdaj. Simpatija bo vesela, da boš imel/a končno več časa zanjo. V prvih počitniških tednih boš nekoliko brez energije – po napornem šolskem letu se moraš namreč najprej spočiti. Vzemi si čas in poskrbi zase. Avgusta te čaka cel kup novih dogodivščin in lepim stvarem kar ne bo videti konca. Idealen čas je, da se naučiš kaj novega – poskusi z novim športom, kuhanjem ali učenjem eksotičnega tujega jezika. Na morju bo morda priložnost tudi za poletno romanco.

Prijateljstvo: ★★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

Tvoj dan: 13. 8.

KOZOROG (22. 12.–20. 1.)

Zdelo se ti je, da poletje ne bo nikoli prišlo, a zdaj je končno tukaj in z njim težko zaslužene počitnice. Kako jih boš izkoristil/a? Vzemi si čas in naredi načrte, nato pa hitro v akcijo, sicer ti bo zmanjkalo časa, da jih uresničiš. Čaka te potovanje, ki bo spremenilo tvoj pogled na svet. Spoznal/a boš osebo, s katero sta zelo različna/i, a se lahko od nje veliko naučiš. Morda bo ta oseba postala celo tvoja nova simpatija in vajino poznanstvo se utegne razviti v dolgotrajen odnos. Ne skrbi, če stvari kdaj ne gredo po načrtih – vse se bo dobro izšlo.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥♥
Šola: ■■■■

Tvoj dan: 1. 8.

VODNAR (21. 1.–19. 2.)

Počitnice so se šele začele, tebe pa že skrbi, da ne boš imel/a dovolj časa za vse svoje načrte. Določi tisto, kar je bolj pomembno, in začni uresničevati plane. Samo začeti bo težko, potem pa bo šlo vse lažje in s svojega poletnega seznama boš obkljukal/a veliko dogodivščin. V poletju boš zares začel/a uživati šele v drugi polovici julija, saj boš pred tem potreboval/a čas zase ter za načrtovanje in počitek. Obkroži se z ljudmi, ki te razumejo, in zabava vam ne uide. Če ti bo dolgčas, poskusi kaj novega, na primer skuhaj novo jed.

Prijateljstvo: ★★★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■

Tvoj dan: 17. 7.

RIBI (20. 2.–20. 3.)

Trdo delo v preteklih mesecih se ti je obrestovalo – šolo si uspešno zaključil/a, s čimer si starše zelo razveselil/a in jim pokazal/a, da si resnično zaupanja vredna in odgovorna oseba. Prav zato bodo imeli starši poleti veliko posluha za tvoje želje. Te počitnice se obkroži z ljudmi, ki ti dajejo občutek, da je vse mogoče, in nobena ovira se ti ne bo zdela prevelika. Pridobil/a boš samozavest in končno si boš upal/a obleči tudi kakšen bolj vpadljiv kos oblačila, ki ga sicer skrivaš v omari. Čaka te zelo lepo poletje, ki se ga boš z veseljem spominjal/a še leta.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■

Tvoj dan: 28. 7.

Sestavil: Marko Bokalič | **Ilustracije:** Maja Lubi

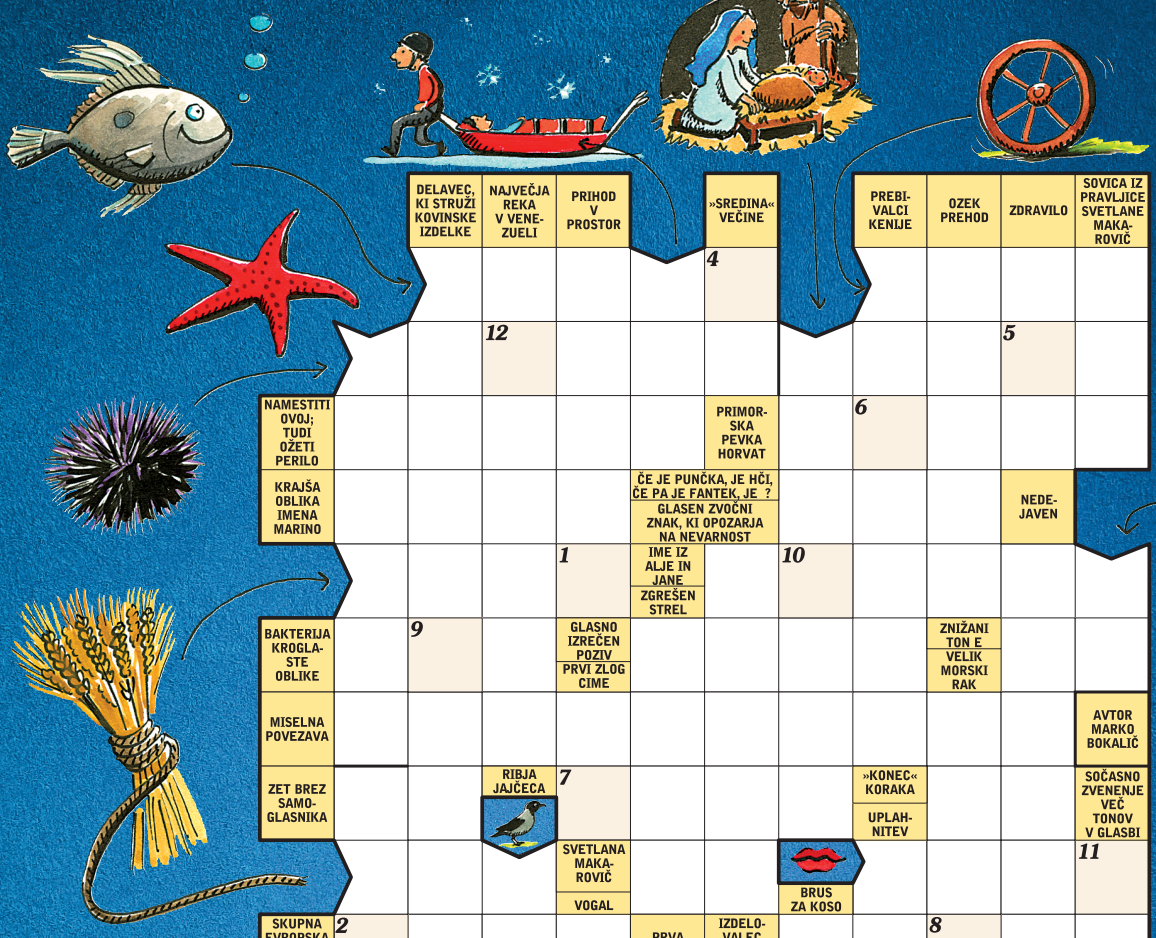

DELAVEC, KI STRUŽI KOVINSKE IZDELKE
NAJVEČJA REKA V VENEZUELI
PRIHOD V PROSTOR
»SREDINA« VEČINE
PREBIVALCI KENIJE
OZEK PREHOD
ZDRAVILO
SOVICA IZ PRAVLJICE SVETLANE MAKAROVIĆ
NAMESTITI OVOJ; TUDI OŽETI PERILO
PRIMORSKA PEVKA HORVAT
KRAJŠA OBLIKA IMENA MARINO
ČE JE PUNČKA, JE HČI, ČE PA JE FANTEK, JE ?
GLASEN ZVOČNI ZNAK, KI OPOZARJA NA NEVARNOST
NEDEJAVEN
IME IZ ALJE IN JANE
ZGREŠEN STREL
BAKTERIJA KROGLASTE OBLIKE
GLASNO IZREČEN POZIV
PRVI ZLOG CIME
ZNIŽANI TON E
VELIK MORSKI RAK
MISELNA POVEZAVA
AVTOR MARKO BOKALIČ
ZET BREZ SAMOGLASNIKA
RIBJA JAJČECA
»KONEC« KORAKA
UPLAHNITEV
SOČASNO ZVENENJE VEČ TONOV V GLASBI
SVETLANA MAKAROVIĆ
VOGAL
BRUS ZA KOSO
SKUPNA EVROPSKA DENARNA ENOTA (IZVIRNO)
PRVA ČRKA ABECEDE
IZDELOVALEC OČESNIH PRIPOMOČKOV
PEKOČINA ZARADI KISLINE V POŽIRALNIKU
POZDRAV OB ODHAJANJU
ENAKI ČRKI
PESNIK ZAJC
PRILJUBLJENA POPEVKA
KRAJ, PO KATEREM SE IMENUJE ARALSKO JEZERO
NUŠA DERENDA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Nagradno vprašanje

Geslo pošlji do **25. julija 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana**, ali po e-pošti pil@mkz.si, s pripisom KRIŽANKA. Odgovoriš lahko tudi na **www.pil.si**.

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od tvojih staršev oziroma skrbnikov; s podpisom dovoljuje, da posreduješ te podatke in sodeluješ v tej nagradni igri.

MED PRAVILNIMI ODGOVORI BOMO 3 IZŽREBANCE NAGRADILI.

Več o varstvu osebnih podatkov, nagradah, pravilih nagradnih iger in nagrajencih na strani 7.

Slovarček

ASOCIACIJA – povezava misli s kakšno stvarjo ali z drugo mislijo
ORINOKO – velika reka na severu Južne Amerike, največja v Venezueli
ŠLAGER – star izraz za priljubljeno popevko
OSLA – brus za koso

z mladimi za mlade o mladih

Hudo!

Vsako **soboto** po **9.** uri se imamo na **Prvem** programu Radia Slovenija **HUDO** dobro. Mikrofone prepustimo mladini in našim vedno hudim gostom, s katerimi govorimo o res hudih temah. Avgusta pa se ohladimo, ups, oglasimo iz planinskih koč.

Pripravi se, z nami bo hudo poletno!

RTV SLO | 1 PRVI

OGLASNO SPOROČILO

RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana

VSE ZA ŠOLO

V MLADINSKI KNJIGI

-30 %
na izbrane šolske potrebščine*

-3 %
na učbenike in delovne zvezke*

-40 %
na torbe Schneiders*

© Mladinska knjiga Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

*Od 1. 6. do 31. 7. 2023 velja 40-odstotni popust na torbe Schneiders, 30-odstotni popust na izbrane šolske potrebščine in 3-odstotni popust za učbenike, potrjene s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport za šolsko leto 2023/24, ter pripadajoče delovne zvezke razen gradiv, pri katerih v skladu z določili Zakona o enotni ceni knjige od prvega prodajnega dneva še ni poteklo 6 mesecev.

EMKA.SI

Mladinska knjiga